

Tatabányai Árpád Gimnázium

Helyi tanterv

HT6-2013

Hat évfolyamos gimnázium

Második idegen nyelv

MÁSODIK IDEGEN NYELV

Az élő idegen nyelv oktatásának alapvető célja – a Közös európai referenciakerettel (KER) összhangban – a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak az életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban, ezért a nyelvtanulásban is, fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, ill. a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük, és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és foratókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Fel kell ismerniük, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szönek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák azt. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással és az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el.

A második idegen nyelv tanulásának megkezdésekor a tanuló az első idegen nyelvből már alapfokú nyelvtudással rendelkezik, vannak tapasztalatai az idegennyelv-tanulás módszereiről, és lehetnek pozitív tapasztalatai arról, hogy a nyelvtudás örömforrás. Minderre érdemes építeni, ezzel ugyanis gyorsabbá és eredményesebbé lehet tenni a második nyelv elsajátításának folyamatát. A második idegen nyelv megkezdése ugyanakkor újabb esélyt is jelenthet az első idegen nyelv tanulásában nem elég eredményes tanulóknak arra, hogy használható nyelvtudást szerezzenek.

A NAT bizonyos képzési szakaszokra meghatározza a minden tanuló számára kötelező minimumszinteket, emellett kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott követelményekre is. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez a kerettantervi ajánlásban megfogalmazott témaköröket vettük alapul. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust. A NAT által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők.

	4. évfolyam minimumszint	8. évfolyam minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A2	B1
Második idegen nyelv	–	–	A2

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1 mínusz	B1
Második idegen nyelv	-	-	-	A1	A2

Az idegen nyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit, ezek a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be a kerettantervbe. Helyi tantervünk összeállításakor mi is ezt az alapelvet követtük.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az idegen nyelv tanulásába és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismeretei, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy tudatosabbá váljon az anyanyelv használata.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Míg korábban csak az írott és a hallott szöveg megértésének fejlesztését támogatta az internet, ma már számos lehetőség kínálkozik a produktív nyelvhasználatra is. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról való beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére is.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek a tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A táblázatokban megjelenő *fejlesztési egységek* (a hallott szöveg értése, szóbeli interakció, összefüggő beszéd, az olvasott szöveg értése és az íráskészség) a valóságban nem különíthetők el egymástól. A hatékony nyelvtanítás feltétele, hogy a különböző készségek fejlesztése mindig integráltan történjen, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben előfordulnak. Ezért nem szerepelnek óraszámok a fejlesztési egységek mellett.

A táblázatok *Fejlesztési célok* rovata a nyelvtanítás aktuális életkori szakaszra vonatkozó, az adott kompetenciával kapcsolatos fejlesztés céljait tartalmazza. A *fejlesztés tartalma* elnevezésű táblázatrész olyan tevékenységeket tartalmaz, amelyek segítségével az adott nyelvi fejlesztés megvalósítható. A nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák szervesen beépültek a tartalomba.

Külön táblázatban állítottuk össze az évfolyamonként feldolgozandó témaköröket, amelyek kitekintést tartalmaznak a célnyelvi kultúrákra, ily módon biztosítva az interkulturális kompetenciák fejlesztését. Nem tévesztettük szem elől azt sem, hogy az idegen nyelvek tanulásának célja egyre inkább az, hogy egy közvetítő nyelv birtokába jussunk, így fontos feladat, hogy tanulmányaik során a célnyelvi országok mellett más kultúrákat is megismerjenek és elfogadjanak a tanulók, és olyan kommunikációs helyzeteket is ki tudjanak próbálni, amelyekben a kommunikációs partnernek sem a célnyelv az anyanyelve.

Témaköreink egyes elemei újra és újra megjelennek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, és így bővüljenek, mélyüljenek.

A kerettanterv a kétéves fejlesztési ciklusok végén a fejlesztési egységek céljaiból és tartalmából kiindulva határozza meg a *fejlesztés várható eredményét*, kapcsolódva a szakasz végére előírt KER-szinthez.

9–10. évfolyam

A 9. évfolyamon kezdődő második idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása az új nyelven. Az élő idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A 10. évfolyam végére a tanulók tudása a második nyelvből is lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is információt szerezzenek. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell, hogy a nyelvtudás kulcskompetencia, amely segítséget nyújt a boldoguláshoz a magánéletben és a tanulásban csakúgy, mint később a szakmai pályafutás során.

A második idegen nyelv tanulásának megkezdésekor a tanulók már rendelkeznek nyelvtanulási tapasztalattal, és az újonnan kezdett nyelv egyes elemeit könnyebben megérthetik az első idegen nyelv segítségével. Érdemes már a kezdeti időszakban is építeni az első idegen nyelvből szerzett ismeretekre, készségekre, stratégiákra, és fontos a nyelvtanulási motiváció ébren tartása is.

A második idegen nyelvből a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála első szintjére, az A1 tudásszintre, amely megfelelő alapul szolgál ahhoz, hogy a gimnáziumi tanulmányok végére a második nyelvből is elérjék a minimumként előírt A2 szintet.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít az őket érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések és a konstruktív támogatás. Ugyancsak hathatós segítséget jelent a tanulók számára, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. A tanuló már megért bizonyos célnyelvi fordulatokat, amelyek az anyanyelvében vagy első tanult idegen nyelvében is használatosak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eleinte nonverbális eszközökkel is támogatott célnyelvi óravezetés követése, a rövid, egyszerű tanári utasítások megértése; az ismerős témákhoz kapcsolódó egyszerű közlések és kérdések megértése; az egyszerű, konkrét, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó közlésekből az alapvető fordulatok kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	

A rövid és egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekre, a közös munka megszervezésére vonatkozó tanári utasítások megértése.

Egyszerű, konkrét mindennapi szükségletekre vonatkozó kifejezések megértése világos beszédben, az ismert témakörökhöz kapcsolódó, egyszerű szövegekben.

Egyszerű instrukciók, útbaigazítások követése, egyszerű, személyes kérdések megértése világos beszéd esetén.

A korosztálynak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan.

A számok, árák, alapvető mennyiségek, az idő kifejezésének megértése.

Alapvető stratégiák alkalmazása, például rövid hallott szövegben ismeretlen elemek jelentésének kikövetkeztetése; az ismert szavak, a beszédhelyzetre, a szereplőkre vonatkozó információk, a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemek (például képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hangjelzés) felhasználása a szöveg megértéséhez.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Közlemények, párbeszéd, instrukciók, figyelmeztetések, útbaigazítások, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, rövid részletek a médiából, egyszerű dalok, versek, találós kérdések, viccek.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; személyes adatokra vonatkozó kérdésfeltevés, és egyszerű nyelvi eszközökkel válaszadás a hozzá intézett kérdésekre; kommunikáció nagyon egyszerű, begyakorolt nyelvi panelekkel; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
<p>Konkrét, egyszerű, mindennapos kifejezések megértése, ha a partner közvetlenül a tanulóhoz fordul, és világosan, lassan, ismétlésekkel beszél.</p> <p>A gondosan megfogalmazott, lassan elmondott, a tanulóhoz intézett kérdések és utasítások megértése, rövid, egyszerű útbaigazítások adása és követése.</p> <p>Részvétel egyszerű beszélgetésben szükség szerinti lassú ismétléssel, körülírással vagy módosítással.</p> <p>Egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikáció.</p> <p>Beszédszándék kifejezése verbális és nonverbális eszközökkel (például bemutatkozás, bemutatás, valamint az üdvözlés és elköszönés alapvető formáinak használata, kérés, kínálás, érdeklődés mások hogyléte felől, reagálás hírekre).</p> <p>Egyszerű kérdések és állítások megfogalmazása, válaszadás, reagálás.</p> <p>Betanult beszédfordulatok alkalmazása, elemi információk kérésére és nyújtására például a tanulóról, beszélgetőpartneréről, lakóhelyről, a családtagok foglalkozásáról.</p> <p>A számok, árák, alapvető mennyiségek, idő kezelése.</p>	

Érdeklődés árucikkek áráról, egyszerű vásárlási párbeszéd, néhány mondatos telefonbeszélgetések lebonyolítása.
A beszélgetés strukturálásának néhány egyszerű eleme, például beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás.
Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták betanult készletének szűk körű alkalmazása; szavak, illetve szócsoportok összekapcsolása nagyon alapvető lineáris kötőszavakkal.
Nagyon rövid, különálló, többnyire előre betanult megnyilatkozások.
Egyszerű jelenetek közös előadása.
Magyarázat, segítség, ismétlés kérése metakommunikációs eszközökkel.
Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Rövid társalgás, rövid tranzakciós és informális párbeszéd, szerepjátékok, betanult jelenetek, információ hiányán illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról egyszerű, begyakorolt fordulatokkal rövid megnyilatkozások; munkájának egyszerű nyelvi eszközökkel történő bemutatása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma
<p>Ismerős, személyes témák (saját maga, család, iskola, ismerős helyek, emberek és tárgyak) leírása szóban.</p> <p>Rövid, egyszerű szövegek felolvasása és emlékezetből történő elmondása.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>Konkrét szituációkra vonatkozó, különálló szavakból és fordulatokból álló szókinccs alkalmazása, ezek összekapcsolása az alapvető lineáris kötőszavakkal.</p> <p>A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, témakifejtés, dalok, versek, mondókák, rapszövegek, rövid prezentációk és projektek csoportos bemutatása.</p>

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	<p>Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.</p> <p>Különböző szövegfajták olvasásában való jártasság a tanuló anyanyelvén és az első idegen nyelven.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az ismert nevek, szavak és mondatok megértése egyszerű szövegekben;</p> <p>az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatainak megértése az ismerős szavak, esetleg képek segítségével;</p> <p>a korosztálynak megfelelő témájú, egyszerű autentikus szöveg lényegének megértése, a szövegből néhány alapvető információ kiszűrése.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Egyszerű, mindennapi szövegekben (például feliratokon) az ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok, a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak felismerése.</p> <p>Egyszerű információkat tartalmazó, rövid leíró szövegek fő gondolatának megértése, például hirdetésekben, plakátokon vagy katalógusokban.</p> <p>Egyszerű, írott, képekkel támogatott instrukciók követése.</p> <p>Egyszerű üzenetek, például képeslapok szövegének megértése.</p> <p>Nyomtatványok, űrlapok személyes adatokra vonatkozó kérdéseinek megértése.</p> <p>Egyszerű, írásos útbaigazítások, útleírások követése.</p> <p>Az alapvető olvasási stratégiák alkalmazása, például az ismerős nevek, szavak és alapvető fordulatok összekapcsolása, szükség esetén a szöveg különböző részeinek újraolvasása, a szövegekhez kapcsolódó képek, képaláírások, címek, a vizuális információk felhasználása a szöveg megértéséhez.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Hirdetések, reklámok, plakátok, névjegykártyák, feliratok, versek, dalszövegek, újságfőcímek, könyv- és filmcímek, szöveges karikatúrák, képregények, viccek, nagyon egyszerű katalógusok, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Bizonyos írásbeli műfajok és jellegzetességeik ismerete. Az írást illetően esetleg már kialakult attitűdök.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszadás; minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása őt érdeklő, ismert témákról.

A fejlesztés tartalma
<p>Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása.</p> <p>Lista írása.</p> <p>Egyszerű fordulatok és mondatok írása a legegyszerűbb nyelvi szerkezetek használatával (például hol lakik, mit csinál a tanuló vagy mások).</p> <p>Adatok kérése és megadása írásban (például számok, dátumok, időpont, név, nemzetiség, cím, életkor); formanyomtatványok kitöltése.</p> <p>Rövid, egyszerű üdvözlő szöveg, üzenet írása.</p> <p>Személyes információt, tényt, tetszést vagy nem tetszést kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban).</p> <p>Egyszerű levél, e-mail írása a legfontosabb formai elemek betartásával (például címzés, a kommunikáció tárgyának megjelölése, a címzett megszólítása, búcsúzás).</p> <p>Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például listavers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet) írása, illetve átírása.</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltése.</p> <p>Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése, alkalmazása.</p> <p>A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, űrlapok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, versek; rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.</p>

11–12. évfolyam

A 11-12. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. Az élő idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően széleskörű információszerezésre és viszonyításra is képesek. A középiskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz a megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, valamint egész életükön át.

A második idegen nyelvből a középiskola 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) második szintjére, az A2 szintre. A 12. évfolyamon – különösen emelt szintű képzés vagy egyéni ambíciók, tehetséges tanulók esetén – lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

Növeli a motivációt, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és az ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert szavak, a leggyakoribb fordulatok megértése, ha közvetlen, személyes dolgokról van szó; a rövid, világos, egyszerű megnyilatkozások, szóbeli közlések lényegének megértése; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.

A fejlesztés tartalma

Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (például osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.

A legfontosabb témákkal kapcsolatos fordulatok és kifejezések megértése (például alapvető személyes és családi adatok, vásárlás, közvetlen környezet, foglalkozás).

A lényeges információ megértése és kiszűrése kiszámítható, hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből, ha a megszólalók lassan és világosan beszélnek.

Az egyszerű, begyakorolt beszélgetésekbe való bekapcsolódáshoz szükséges alapvető információk megértése.

Lassú és világos, köznapi beszélgetés témájának megértése.

Ismerős témákról folyó, világos, köznyelvi beszéd megértése, szükség esetén visszakérdezés segítségével.

Egyszerű útbaigazítás megértése például gyalogos közlekedés vagy tömegközlekedés használata esetén.

Telefonbeszélgetésben az alapvető információk megértése (hívás tárgya, kit kell keresni stb.).

A tényközlő televíziós és rádiós hírműsorok témaváltásainak követése, a tartalom lényegének megértése.

Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.

Alapvető stratégiák használata, például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a nemzetközi vagy más nyelven tanult szavak felhasználása a hangzó szöveg megértéséhez, a várható vagy a megjósolható információk keresése.

A vizuális elemek (képek, gesztusok, mimika, testbeszéd) felhasználása a szövegértés támogatására.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Üzenetek, útbaigazítás, rövid részletek a médiából (például időjárás-jelentés, interjúk, riportok), dalok, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, történetek, versek, párbeszéddek.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; részvétel rövid beszélgetésekben; kérdésfeltevés és válaszadás kiszámítható, mindennapi helyzetekben; gondolatok és információk cserélje ismerős témákról; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	

Kapcsolatok létesítése: üdvözlés, elköszönés, bemutatkozás, mások bemutatása.
 Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása és befejezése egyszerű módon.
 A mindennapi élet gyakran előforduló feladatainak megoldása (például utazás, útbaigazítás, szállás, étkezés, vásárlás, bank).
 Mindennapos gyakorlati kérdések megvitatása (például barátok meghívása, programok szervezése, megvitatása), egyszerű, mindennapi információk megszerzése és továbbadása.
 Érzések egyszerű kifejezése, köszönetnyilvánítás, egyszerű tanácsok kérése és adása.
 Vélemény egyszerű kifejezése (tetszés és nemtetszés, érdeklődés mások véleménye iránt, egyetértés és egyet nem értés)
 Az alapvető kommunikációs szükségletekhez, egyszerű, begyakorolt tranzakciók lebonyolításához elegendő szókinccs és néhány egyszerű szerkezet helyes használata.
 A leggyakrabban előforduló kötőszavak alkalmazása szócsoportok és egyszerű mondatok összekapcsolására.
 A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során a tanárral és a társakkal.
 Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel célnyelvi beszélőkkel.
 Rákérdezés a meg nem értett kulcsszavakra vagy fordulatokra, ismétlés kérése megértés hiányában.
 Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Szerepjátékok, társasjátékok, dramatizált jelenetek, rövid társalgás, véleménycsere, információcsere, tranzakciós és informális párbeszéd.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, összefüggő beszéd egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal magáról és közvetlen környezetéről; megértetés a szintnek megfelelő témakörökben; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma
<p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.</p> <p>Történetmesélés, élménybeszámoló egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>A mindennapi környezet (emberek, helyek, család, iskola, állatok), továbbá tervek, szokások, napirend és személyes tapasztalatok bemutatása.</p> <p>Egyszerű állítások, összehasonlítások, magyarázatok, indoklások megfogalmazása.</p> <p>Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.</p> <p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (például közös plakát).</p> <p>Az összefüggő beszéd létrehozásakor a begyakorolt nyelvi eszközök használata, ismerős helyzetekben ezek egyszerű átrendezése, kibővítése.</p> <p>A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, témakifejtés, képleírás, élménybeszámoló, véleménynyilvánítás, bejelentés, csoportos előadás vagy prezentáció, projekt bemutatása.</p>

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott helyzetben fontos konkrét információk megtalálása egyszerű, ismerős témákról írt autentikus szövegekben; egyszerű instrukciók megértése, a fontos információk kiszűrése egyszerű magánlevelekből, e-mailekből és rövid eseményeket tartalmazó szövegekből.
A fejlesztés tartalma	
<p>Konkrét információk megértése rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, mindennapi szövegekben (például hirdetések, prospektusok, étlap, menürend).</p> <p>Lényeges információk megtalálása egyszerű, ismerős témákkal kapcsolatos magánlevelekben, e-mailekben, brosúrákban és rövid, eseményeket tartalmazó újságcikkekben.</p> <p>A közhasználatú táblák és feliratok megértése utcán, nyilvános helyeken és iskolában.</p> <p>A mindennapi életben előforduló egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése.</p> <p>Közismert témákhoz kapcsolódó konkrét információk keresése honlapokon.</p> <p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.</p> <p>Alapvető szövegértési stratégiák használata, például a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak, a várható vagy megjósolható információk keresése, továbbá a logikai, illetve időrendi kapcsolatokra utaló szavak felismerése.</p> <p>Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Hirdetések, plakátok, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, étlapok, menürendek, egyszerű biztonsági előírások, eseményeket leíró újságcikkek, hagyományos és elektronikus magánlevelek, internetes fórumok hozzászólásai,</p>	

képregények, ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, történetek, versek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatokat írása a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközeként történő használata egyszerű interakciókban; ismerős témákhoz kapcsolódó gondolatok egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban, írásban történő kifejezése; minta alapján néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása őt érdeklő, ismert témákról.
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása és diktálás utáni leírása. Egyszerű, rövid szövegből vázlat készítése. Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (például leírás, élménybeszámoló, párbeszéd). Egyszerű írásos minták követése; aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltésük. Formanyomtatvány kitöltése a tanuló és mások alapvető személyes adataival. Az írás egyszerű tagolása: rövid bevezetés és lezárás. Közvetlen szükségletekhez kapcsolódó témákról rövid, egyszerű feljegyzés, üzenet készítése állandósult kifejezések használatával. Személyes információt, tényt, véleményt kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban). Egyszerű levél, e-mail írása (például köszönetnyilvánítás, elnézésekérés, információközlés, vagy programegyeztetés) a legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyek követésével (például megszólítás, elköszönés). Rövid, egyszerű önéletrajz írása. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet írása, illetve átírása). Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép). <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képalírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, leírások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.</p>	

ANGOL NYELV

9. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

**Személyes vonatkozások,
család**

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai,
Családi élet, családi kapcsolatok,
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése,
Öltözködés, divat,
Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság,

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek,

Az iskola

Saját iskolájának bemutatása, sajátosságok,
Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka,
Az ismeretszerzés különböző módjai,

A munka világa

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák,

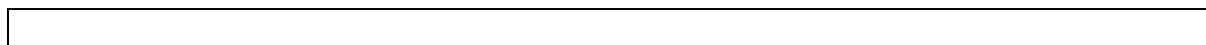
Életmód

Napirend, időbeosztás,
Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés,

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik,

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése			
	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>
	<i>Múltidejűség</i>	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Present forms of have</i>	<i>I have five friends at school.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother Whose?</i>
Térbeli viszonyok	<i>Írányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? What's the time?</i>	<i>Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>

		<i>Countable nouns</i> <i>Uncountable nouns</i>	<i>How many CDs have you got?</i> <i>I've got a lot of/few CDs.</i> <i>How much money have you got?</i> <i>I've got a lot of/little money.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or/but/because</i>
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles</i> <i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some +singular noun</i> <i>Any +singular noun</i> <i>Much/Many/A few/A little/A lot of/Lots of</i> <i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i> <i>Demonstrative pronouns</i> <i>Indefinite pronouns</i>	<i>A, an, the</i> <i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i> <i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i> <i>This, that, these, those</i> <i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i>

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kéréseket és utasításokat követni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket és közléseket megérteni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet követni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szavas mondatokat helyesen leírni;
- egyszerű közléseket tanult minta alapján írásban megfogalmazni;
- egyszerű, strukturált szöveget (pl. baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni.

10. évfolyam

Évi óraszám: 108 óra

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek

Ember és társadalom

Baráti kör,
Ünnepek, családi ünnepek,
Tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Környezetünk

Növények és állatok a környezetünkben,
Időjárás, éghajlat

Életmód

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás,
A testmozgás szerepe az egészség megőrzésében,
Gyakori betegségek, sérülések, baleset,
Gyógykezelés (orvosnál)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik,
Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport,
Számítógép, internet

Utazás, turizmus

Turisztikai célpontok,
A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés,
Nyaralás itthon, illetve külföldön,
Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése,

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben,
Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök A1

<i>Fogalomkörök</i>		<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezései</i>	
Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése			
	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>
		<i>Present Perfect Simple</i>	
	<i>Múltidejűség</i>	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
	<i>Jövőidejűség</i>	<i>Going to</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Present forms of have</i>	<i>I have five friends at school.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother Whose?</i>
Térbeli viszonyok	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? What's the time?</i>	<i>Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>

		<p>Countable nouns</p> <p>Uncountable nouns</p>	<p>How many CDs have you got?</p> <p>I've got a lot of/few CDs.</p> <p>How much money have you got?</p> <p>I've got a lot of/little money.</p>
Minőségi viszonyok		<p>Comparative and superlative of short adjectives</p> <p>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</p>	<p>Tom's younger than Sue.</p> <p>Mary is the prettiest girl.</p> <p>Good/bad (better, worse)</p> <p>What's it like? What colour is it?</p>
Modalitás		<p>Can (ability)</p>	<p>I can swim.</p>
		Obligation	
		Permission	
Logikai viszonyok		<p>Linking words</p>	<p>And/or/but/because</p>
Szövegösszetartó eszközök		<p>Articles</p> <p>Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun</p> <p>Much/Many/A few/A little/A lot of/Lots of</p> <p>Too/Enough</p> <p>Nominative and Accusative of personal pronouns</p> <p>Demonstrative pronouns</p> <p>Indefinite pronouns</p>	<p>A, an, the</p> <p>There are some pencils in the bag.</p> <p>Have you got any sisters?</p> <p>I haven't got any matchboxes.</p> <p>There's some water in the vase.</p> <p>There isn't any juice in my glass.</p> <p>I, he, they...</p> <p>Me, him, them...</p> <p>This, that, these, those</p> <p>Somebody, anybody, nobody, everybody</p>
Reported Speech	commands, requests	Present and past reporting verbs	<p>He asked us to leave the room.</p>

Kommunikációs eszközök A1

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

<i>Kezdeményezés és válasz</i>		
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Bemutakozás, bemutatás</i>	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon.</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
<i>Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>
<i>Telefon felvétele</i>	<i>Oxford, five oh two double one.</i>	<i>Hello, this is Ms Brown speaking.</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Véleménykérés, és arra reagálás</i>	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong.</i>	

<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. All right. I think he's wrong/right.</i>
<i>Tetszés, nem tetszés</i>	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. He looks nice.</i>
<i>Akarat, kívánság</i>	<i>Would you like a biscuit?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Did you say the castle?</i>	
<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>	
<i>Nem értés, betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?</i>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A1 szintű nyelvtudás. A tanuló követi a célnyelvi óravezetést, megérti az ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak. Képes egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikálni, személyes adatokra vonatkozó kérdéseket feltenni, és ezeket megválaszolni. Képes saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról röviden, önállóan beszélni egyszerű, begyakorolt fordulatokkal, szerkezetekkel. Megérti az ismert neveket, szavakat, és az egyszerű szövegek egyszerű mondatait. Megérti az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások gondolatmenetét az ismerős szavak, esetleg képek segítségével. Képes minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket írni őt érdeklő, ismert témákról.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megérteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott;
- szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelentől elkülöníteni.

Beszédképesség

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni;
- beszélgetést kezdeményezni, befejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jó részt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelentől elkülöníteni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;
- ismert struktúrák felhasználásával kb. 10 mondatos tényszerű információt közvetítő szöveget írni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni.

11. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai, Személyes tervek,
Ember és társadalom	Társadalmi szokások nálunk és a célországban, Baráti kör, A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel, Konfliktusok és kezelésük
Környezetünk	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása, A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek, Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben, Időjárás, éghajlat
Az iskola	A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban,
A munka világa	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák
Életmód	Napirend, időbeosztás, Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés, Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben,
Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik, olvasás, rádió, TV, számítógép, internet, Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban,

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés,
Nyaralás itthon, illetve külföldön,
Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése,

Tudomány és technika

Népszerű tudományok,
ismeretterjesztés,
A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben,
Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történelem, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		Past Continuous	While I was walking in the park, I met Ann.
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		<i>Future with Will</i> <i>Time Clauses</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Past forms of have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		<i>Have with will</i>	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		<i>Possessive pronouns</i>	<i>Mine, yours, his</i>

Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok		Prepositions of time	
	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	<i>Időtartam</i>	<i>How long? (Past simple and Perfect tenses)</i>	<i>How long were you in Spain? For one month.</i>
		<i>Already, yet, just</i>	<i>I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. <i>A cup of tea, a piece of chocolate</i>
			<i>all, both, none, neither, every, each</i> <i>There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i>
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. <i>She is the most intelligent of all.</i> <i>I'm as tall as you.</i> Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? <i>What does it look/sound/taste/feel like?</i>
Modalitás	Képesség <i>Engedélykérés</i>	Can (ability) <i>Can/could/may expressing permission</i>	I can swim. <i>Can/could/may I join you,</i>
	<i>Tanácsadás</i>	<i>Should/shouldn't</i>	<i>You should ask her.</i>
	Kötelezettség	Have to (Past)/ Must	Did you have to be there?
	<i>Tiltás</i>	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>
	Lehetőség		
	Szükségyszerűség		

Logikai viszonyok		Linking words Similar/Contrasting ideas	And/or/but/because
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Much/Many/A lot of/Lots of/A few/A little Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody
Relative Clauses		Relative pronouns	who, which, that, where ...
<i>Függő beszéd</i>	<i>Jelen és múlt időben questions</i>	<i>Reported speech with present and past reporting verb</i>	<i>He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.</i>
<i>Question tags</i>			

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényeges pontjait megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni, álláspontot, véleményt kifejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 200 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas köznyelven megírt szöveg felépítését megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveg lényeges pontjait megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

12. évfolyam

Évi óraszám: 93

TÉMAKÖR

TARTALOM

**Személyes vonatkozások,
család**

Személyes tervek,
Családi élet, családi kapcsolatok

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése,
Baráti kör,
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl.
fogyatékkal élők,
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban

Környezetünk

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben,
Időjárás, éghajlat

Az iskola

Saját iskolájának bemutatása, sajátosságok, például szakmai
képzés, tagozat,
Az ismeretszerzés különböző módjai,
A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága,
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás,
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás,
önéletrajz, állásinterjú

Életmód

Az egészséges életmód (a testmozgás szerepe az egészség
megőrzésében, testápolás,
Életünk és a stressz,
Életmód nálunk és a célországokban,
Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.)

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

Szabadidős elfoglaltságok,
Színház, mozi, koncert, kiállítás,
Kulturális események, kulturális és sportélet nálunk és a
célországokban

Utazás, turizmus

Nyaralás itthon, illetve külföldön,
 Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése,
 Az egyéni és a társasutazás előnyei és hátrányai,
 Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.)
 Turisztikai célpontok.
 A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra
 Az idegenforgalom jelentősége

Gazdaság és pénzügyek

Családi gazdálkodás,
 Zsebpénz,
 A pénz szerepe a mindennapokban,
 Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)
 Fogyasztás, reklámok

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök A2			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		<i>Present Perfect Simple and Continuous</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		Past Continuous	The sun was shining when she opened the window.
		Past Perfect	She had finished work by 5 o'clock.
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		<i>Future with Will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
		Time Clauses	<i>Will you phone me when you arrive?</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Past forms of have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		<i>Have with will</i>	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>

		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		<i>Possessive pronouns</i>	<i>Mine, yours, his</i>
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok		Prepositions of time	
	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	<i>Időtartam</i>	<i>How long? (Past simple and Perfect tenses)</i>	<i>How long were you in Spain? For one month.</i>
		<i>Already, yet, just</i>	<i>I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. <i>A cup of tea, a piece of chocolate</i>
			<i>all, both, none, neither, every, each</i> <i>There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i>
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. <i>She is the most intelligent of all.</i> <i>I'm as tall as you.</i> Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? <i>What does it look/sound/taste/feel like?</i>
Modalitás	Képesség <i>Engedélykérés</i>	Can (ability) <i>Can/could/may expressing permission</i>	I can swim. <i>Can/could/may I join you,</i>

	<i>Tanácsadás</i>	<i>Should/shouldn't</i>	<i>You should ask her.</i>
	<i>Kötelezettség</i>	Have to (Past)/ Must	Did you have to be there?
	<i>Tiltás</i>	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>
	<i>Lehetőség</i>	May/Might/Could	
	<i>Szükségyszerűség</i>		
Logikai viszonyok		Linking words Similar/Contrasting ideas	And/or/but/because
			so, neither, too, either
	<i>Feltételeesség</i>	conditionals Type 1-2. Wishes and unreal past	<i>We'll stay at home if it rains.</i>
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Much/Many/A lot of/Lots of/A few/A little Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns Reflexive pronouns	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody
Relative Clauses		Relative pronouns	who, which, that, what, here, whose
Clauses of result			
<i>Függő beszéd</i>	<i>Jelen és múlt időben</i>	<i>Reported speech with present and past reporting verb</i>	<i>He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.</i>
<i>Question tags</i>			<i>You ate a lot of sandwiches, didn't you?</i>

Kommunikációs eszközök A2

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Kezdeményezés és válasz

Megszólítás

Excuse me.

Pardon?

Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. n't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Telefon felvétele	Chichester, five oh two double one eight.	Hello, this is Mary Brown speaking.
Telefonon bemutatkozás	Hello, this is Mary Smith speaking	
<i>Megszólítás személyes levélben</i>	<i>Dear John,</i>	
<i>Elbúcsúzás személyes levélben</i>	<i>Best wishes, Love (from),</i>	

2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Akarat, kívánság:	Would you like a biscuit?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Szükségesség	Is that necessarily so? Do I have to...? Is it a must? For sure?	People must sleep sometimes.

<i>Lehetőség</i>	<i>It may rain. She might be late.</i>	
<i>Ígéret</i>	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>
<i>Szándék, kívánság</i>	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>
<i>Dicséret, kritika</i>	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.
Információkérés, -adás	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
<i>Egymást követő események leírása</i>	<i>What happened?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
<i>Bizonyosság, bizonytalanság</i>	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen?	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are.	Yes, please. No, thank you. Thank you.
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...

	<i>Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre</i>	<i>Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.</i>
--	---	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A2 szintű nyelvtudás.</p> <p>A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt.</p> <p>Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról.</p> <p>Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondat szerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.</p>
---	---

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényeges pontjait megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni, álláspontot, véleményt kifejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 200 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas köznyelven megírt szöveg felépítését megérteni;

- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveg lényeges pontjait megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas, ténytyszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondatszerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

NÉMET NYELV

9. évfolyam

Éves óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

**Személyes vonatkozások,
család**

Bemutakozás. A tanuló személye
Családi kapcsolatok
Mindennapi teendők

Ember és társadalom

Ünnepek, családi ünnepek
Öltözködés, ruhadarabok vásárlása

Környezetünk

Évszakok, hónapok

Az iskola

Tantárgyak, órarend
Iskolai tevékenységek, tanszerek
Érdeklődési kör, szakkör
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei

A munka világa

Foglalkozások

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik

Életmód

Napirend
Ételek, kedvenc ételek
Étkezés étteremben, gyorsétteremben
Ételek a célországokban
Testrészek, betegségek
Egészséges életmód

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások
Zsebpénz

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	személytelenség	es gibt	Es gibt keinen Kuchen.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Hast du ein Auto?
		Possessivpronomen (mein, dein)	Das ist meine Familie.
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in +A / zu + D	Er geht ins Kino. Sie geht zum Training.
	földrajzi nevek	in, aus, nach	Er kommt aus Frankreich. Wir fahren nach Griechenland.
Időbeli viszonyok			
	időpont	in, um, am, wann? vor+D, nach+D von...bis...	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag nach dem Unterricht
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei, hundert
	sorszámok	Datum	am ersten Januar
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
Minőségi viszonyok			
		Wie? (Adjektive)	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
	határozószók	gern /lieber	
Modalitás		mögen, möchte, müssen können	Ich mag es nicht. Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen.

			Ich will nach Hause gehen.
	felszólítás	du, ihr	Ruft Petra an! Geh zum Arzt!
Esetviszonyok			
		Nominativ, Akkusativ Dativ Präpositionen mit dem Akkusativ (für) Präpositionen mit dem Dativ (mit, zu)	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Karte. Ich brauche das Zimmer für einen Tag. Ich komme mit meiner Freundin
Logikai viszonyok	kérdőszók	Was? Wer? Wo? Wann? Wohin? Woher? Wieviel?	Wer ist der Mann dort? Woher kommen Sie? Wohin fährst du?
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók Névmások (Nominativ, Akkusativ, Dativ)	und/oder/aber das, ich, mich, mein, mir, dir	Ich bin Arzt und wohne in Berlin. Er lebt in Ungarn, aber er spricht kein Ungarisch. Ich zeige dir ein Foto.
	Tagadás		Nicht, nein, kein
	Szórend kijelentő, kérdő mondat	Hauptsatz Fragesatz	

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- rövid és egyszerű kéréseket és utasításokat megérteni és követni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket és közléseket megérteni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- egyszerű, mindennapi szövegekben fontos információt megtalálni;
- egyszerű információkat tartalmazó, rövid szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet követni
- alapvető olvasási stratégiákat alkalmazni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- egyszerű fordulatokat, néhány szavas mondatokat helyesen leírni;
- egyszerű közléseket tanult minta alapján írásban megfogalmazni;
- egyszerű nyelvi szerkezet használatával rövid, egyszerű szöveget (pl.: baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni.

10. évfolyam

Éves óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.
Példaképek

Környezetünk

Az otthon, lakás bemutatása
Bútorok, tárgyak a lakásban
Lakóhely és környéke
Tájékozódás a városban, útbaigazítás

Az iskola

Iskolai tevékenységek, tantárgyak, tanulmányi munka
Az iskola világa
Nyelvtanulás, nyelvtanulás külföldön
Az internet szerepe a tanulásban
Az ismeretszerzés különböző módjai

A munka világa

Foglalkozások
Diákmunka, nyári munkavállalás
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás
Önkéntesség

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szünidő eltöltése, hobbi,
Sportágak, sportolás, kedvenc sport
Extrém sport
Sportesemények

Életmód

Napirend
Egészség, testrészek
Egészséges életmód

Utazás, turizmus

Nyaralás
Turisztikai célpontok: városnézés, látnivalók, nevezetességek, múzeum.

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök			
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	múltidejűség	sein/haben im Präteritum Perfekt	Wo warst du gestern? Uwe ist Motorrad gefahren.
		man	Man darf hier nicht parken.
Birtoklás kifejezése			
		Genitiv –s	Das ist Mirkos Zimmer.
		gehören +D	Die Brille gehört meiner Mutter.
Térbeli viszonyok			
		an, auf, in, vor, hinter, neben, unter, über, zwischen (A/D) bei von	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
Időbeli viszonyok			
		Zeitangaben mit vorig-/nächst-/letzt- /dies- gegen	Voriges Jahr fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen.
	időtartam	Wie lange?	
	gyakoriság	monatlich/wöchentli ch	Ich habe zwei Stunden wöchentlich.
		temporale Präpositionen mit D: nach, zu, an, in, bis zu, seit, vor, über	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt. am vierten Oktober
Mennyiségi viszonyok			
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit.
Minőségi viszonyok			
	fokhatározók	sehr, ziemlich, zu	Lisas Fenster ist zu klein.
Modalitás			
		ohne+A, mit+D	

		wollen, sollen, dürfen, können	Was willst du machen?
	Imperativ	Sie / wir	Kommen Sie herein!
Esetviszonyok			
	Verben mit Objekten		Der Anzug passt dir nicht.
	Verben/Nomen/ Adjektive mit Präpositionen		
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben.
	Negation	nicht/kein-	Ich weiß, dass dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			
	Névmások	Personalpronomen im Akk/Dativ	
	Kötőszók	denn, weil, deshalb trotzdem,	Er ist krank, trotzdem geht er arbeiten. Er ist böse, weil es immer regnet.

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

<i>Köszönés, elköszönés</i>	<i>Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Danke! Bitte!</i>
<i>Bemutatkozás</i>	<i>Ich heiße Martin.</i>
<i>Megszólítás</i>	<i>Entschuldigung, ich gehe jetzt.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir?</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>Entschuldigung! Kein Problem!</i>
<i>Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten.</i>

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

<i>Véleménykérés és arra reagálás</i>	<i>Magst du Mathe? Ja.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>Da hast du (nicht) Recht!</i>
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!</i>
<i>Tetszés, nemtetszés</i>	<i>Das finde ich gut / blöd/ toll!</i>

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>Das ist mein Bruder. ... Meine Mutter ist schön.</i>
<i>Információkérés, információadás</i>	<i>Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12.</i>
<i>Igenlő vagy nemleges válasz</i>	<i>ja, nein, nicht, Ich bin nicht dumm!</i>
<i>Tudás, nem tudás</i>	<i>Ich weiß (nicht).</i>

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

<i>Kérés</i>	<i>Ein Buch, bitte!</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Möchtest du einen Tee? Ja, gerne!</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Kommst du? Ja. Nein, leider nicht..</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.</i>

5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

<i>Visszakérdezés</i>	<i>Wie bitte?</i>
<i>Nem értés</i>	<i>Ich verstehe nicht.</i>
<i>Betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Buchstabiere bitte.</i>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A1 szintű nyelvtudás. A tanuló követi a célnyelvi óravezetést, megérti az ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak. Képes egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikálni, személyes adatokra vonatkozó kérdéseket feltenni, és ezeket megválaszolni. Képes saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról röviden, önállóan beszélni egyszerű, begyakorolt fordulatokkal, szerkezetekkel. Megérti az ismert neveket, szavakat, és az egyszerű szövegek egyszerű mondatait. Megérti az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások gondolatmenetét az ismerős szavak, esetleg képek segítségével. Képes minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket írni őt érdeklő, ismert témákról.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- egyszerű kéréseket és utasításokat megérteni és követni;
- egyszerű, mindennapi szükségletekre vonatkozó instrukciókat (pl útbaigazítás) és közléseket megérteni;
- ismert témakörhöz kapcsolódó egyszerű szöveget követni és megérteni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- alapvető értési stratégiákat alkalmazni (ismeretlen elemek jelentését kikövetkeztetni).

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni;
- ismerős, személyes témákról egyszerű közléseket megfogalmazni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni.

Olaszt szöveg értése

A tanuló legyen képes

- egyszerű, mindennapi szövegekben fontos információt megtalálni;
- egyszerű információkat tartalmazó, rövid szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet követni
- alapvető olvasási stratégiákat alkalmazni.

Íráskésztség

A tanuló legyen képes

- egyszerű fordulatokat, néhány szavas mondatokat helyesen leírni;
- egyszerű közléseket tanult minta alapján írásban megfogalmazni;
- egyszerű nyelvi szerkezet használatával rövid, egyszerű szöveget (pl.: baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni.

11. évfolyam

Éves óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

**Személyes vonatkozások,
család**

Családmodellek
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
Családi és generációs konfliktusok és kezelésük

Ember és társadalom

Szokások az európai országokban
Csereprogramok
Ünnepek, családi ünnepek
Fesztiválok, házibuli

Környezetünk

Az otthon, lakóhely és környéke (lakószoba, lakás, ház)
bemutatása
Költözködés
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, kulturális és
szórakozási lehetőségek
Vidék kontra város
Állatok a környezetünkben, háziállatok
Időjárás, környezeti katasztrófák
Környezetvédelem

Életmód

Ételek, sütés-főzés

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

A szabadidő hasznos eltöltése (zene, önképzés)
Médiahasználat: olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép,
internet
Az infokommunikáció szerepe mindennapjainkban

Utazás, turizmus

Nyaralás
Utazási előkészületek, szállásfoglalás
Turisztikai célpontok.
Tájékozódás, útbaigazítás

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben
Találmányok
Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a
munkában.

Fogalomkörök			
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	múlt idő	Modalverben im Präteritum Präteritum	
	iegeparok	liegen-legen stehen-stellen hängen-hängen sitzen-setzen	
	visszahatás	Reflexive Verben	
	személytelenség	es	es regnet
	vonzatos igék		Ich denke gern an sie zurück.
Birtoklás kifejezése			
Térbeli viszonyok			
	Wechsel- präpositionen	an, auf, vor, hinter, neben, zwischen (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ (über, durch)	Sie spazieren durch den Park. Er geht über die Brücke.
Időbeli viszonyok			
		bis zu..	
Mennyiségi viszonyok			
	sorszámok	erst, viert	Gehen Sie die erste Straße links!
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig <>viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht.
Minőségi viszonyok			
		Was für ein?/Welcher? Adjektivdeklinatión	Was für ein Film ist das? Das ist ein deutscher Krimi. Welchen Film willst du sehen? Den deutschen Krimi.
	fokozás	Komparativ, Superlativ	
	Hasonlítás	so... wie als	Er ist nicht so groß wie mein Bruder.

			Dieses Auto fährt schneller als ein Zug. Sie ist am schönsten.
Modalitás			
	Feltételes mód	wäre/hätte, würde könnte/müsste	Ich wäre lieber zu Hause. Er hätte gern ein Auto. Könntest du mir helfen?
Esetviszonyok			
		Präpositionen mit Akkusativ Präpositionen mit Dativ	
Logikai viszonyok			
	ige- és névszói vonzatok	Verben und Adjektive mit Präpositionen	
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht), dass (ob) dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			
	Kérdőszavak	Fragewörter	Wovon möchte Anna erzählen?
	Kötőszók	nicht ... sondern.... dass, ob, indirekte Fragesätze mit Fragewörter außerdem wenn obwohl, trotzdem	Manchmal frage ich mich, wie meine Eltern das alles schaffen. Wenn Computer im Stand-by-Modus sind, dann verbrauchen sie Strom.
	Határozatlan névmások	Indefinitpronomen alles, etwas, jemand, nichts, niemand, irgend-	
	Vissszaható névmások	Reflexivpronomen	Ich freue mich so!
	Névmási határozószók	Präpositionaladverbien	Ich möchte euch davon erzählen.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- a legfontosabb témákkal kapcsolatos fordulatokat és kifejezéseket megérteni;
- hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből a lényeges információt megérteni és kiszűrni;
- köznapi beszélgetés témáját megérteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközöket használó beszélgetés, monologikus szöveg, útbaigazítás, televíziós és rádiós műsorok lényegét megérteni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni.

Beszédképesség

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrába rendezett válaszokat adni;
- egyre bővülő szókinccsel egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben konkrét információt megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jó részt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni;
- egyszerű, képpel illusztrált történet lényegét megérteni.

Írásképesség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;
- ismert struktúrák felhasználásával kb. 10 mondatos tényszerű információt közvetítő szöveget írni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni,
- különböző közlésformákat (elbeszélés, jellemzés) használni.

12. évfolyam

Éves óraszám: 93

TÉMAKÖR

TARTALOM

**Személyes
vonatkozások, család**

A tanuló személye
Családi élet, családi kapcsolatok
Otthoni teendők
Nagyszülők szerepe
Jövőkép

Ember és társadalom

Jellemvonások
Barátságok, szerelem
Kommunikációs formák
Konfliktusok a családban és azok kezelése
Szülő-gyerek kapcsolat
Kapcsolat a különböző kultúrák között, tolerancia

Az iskola

Továbbtanulás, érettségi
A nyelvtanulás fontossága, a nyelvtudás szerepe

A munka világa

Pályaválasztás, továbbtanulás
Munkába állás, munkaerőpiac

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet.

Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.
A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.
Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.

Gazdaság és pénzügyek

A pénz szerepe a mindennapokban.
Vásárlás, vásárlási szokások
Szolgáltatások (például posta, bank).
Fogyasztás, reklámok.

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök A2/B1-

A 12. évfolyamon javasolt az eddig tanultak átisméltése is, pl érettségire való felkészítés esetén.

Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése			
	múltidejűség	Plusquamperfekt	
	jövőidejűség	Futur I	
	reflexive Verben (Wh)		
	műveltetés	lassen	Wir ließen unsere Nähmaschine reparieren.
		sich lassen + Inf	
	Szenvedő szerkezet	Passiv im Präsens, Präteritum, Perfekt Zustandspassiv Passiv mit Modalverben	Sie werden am Flughafen abgeholt. Es wurde schon längst erledigt. Das Fenster ist geöffnet. Das Auto kann nicht repariert werden.
	Verben mit zu+Infinitiv		
Modalitás			
		haben ...zu+Inf, sein ... zu+Inf brauchen ... zu+Inf	Sie haben das Formular zu unterschreiben. Das ist kaum zu glauben.
	Konjunktiv II	feltételes jelen	
		feltételes múlt	Ich hätte das nie gedacht. Es wäre schön gewesen, wenn...
		óhajtó mondat	Wenn Sie doch helfen könnten!
Időbeli viszonyok			
	temporale Präpositionen (Wh)	nach, zu, an, in, bis zu, seit, vor, über	
Térbeli viszonyok			
	lokale Präpositionen	um...herum, an...entlang, gegen, durch, bis zu an...vorbei, um,	
Minőségi viszonyok			

	Adjektiv- deklination -	Főnévvé vált melléknevek Melléknévi igenév	Wir haben alle Verwandten eingeladen. ein gedeckter Tisch, die fehlende Seite
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Temporalsatz (als, wenn, bevor, nachdem, bis, während, solange, seitdem) Finalsatz um zu.../damit anstatt dass/anstatt zu ohne dass/ohne zu Konditionalsatz sodass – so ... dass als ob../als wenn..	Sie ging weg, bevor der Film zu Ende ging. Sie wartet, anstatt die Sache zu erledigen.
Szövegösszetartó eszközök			
	Kölcsönös névmások	(mit)einander	Sie helfen einander.
	Relativsatz/ Relativpronomen	der/dessen wer/wen/wem/	Er ist der Mann, der gestern gekommen ist/dessen Auto gestohlen wurde. Ich weiß nicht, wer die Frau ist.
	kötőszók páros kötőszók	da entweder-oder, weder-noch, sowohl- als auch, je ... desto derjenige/diejenige	Da er krank war, konnte er nicht mitspielen. Sie war diejenige, die uns immer helfen konnte.
Esetviszonyok	Genitiv Präpositionen mit G	wegen	

Kommunikációs eszközök A2+/B1-

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Megszólítás	<i>Entschuldigung!</i>
Köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
Köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
Bemutatkozás	Ich heiße Martin.
Megszólítás	Entschuldigung, ich gehe jetzt.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir?
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
Gatuláció, jókívánások és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten.
<i>Személyes levélben megszólítás, elköszönés</i>	<i>Lieber Karl!</i> <i>herzlichst Deine..., viele Grüße</i>

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
Egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!
Tetszés, nemtetszés	Das finde ich gut / blöd/ toll!
<i>Akarat, kívánság, képesség</i>	<i>ich will..., Ich will das nicht.</i> <i>ich möchte..., Ich möchte nach Hause gehen.</i> <i>ich kann... Ich kann jetzt mitgehen.</i>

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist mein Bruder.... Meine Mutter ist schön.
Információkérés, információadás	Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12.
Igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, <i>kein, doch</i> <i>Ich habe kein Geld. Doch, ich spiele auch!</i>
Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht).

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés	Ein Buch, bitte! <i>Gibst du mir ein Buch, bitte?</i>
Javaslat és arra reagálás	Möchtest du einen Tee? Ja, gerne!
Meghívás és arra reagálás	Kommst du? Ja. Nein, leider nicht. <i>Nein, es tut mir leid.</i>

Kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.
5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
Visszakérdezés	Wie bitte?
Nem értés	Ich verstehe nicht.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A2 szintű nyelvtudás.</p> <p>A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt.</p> <p>Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról.</p> <p>Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondat szerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókinccsel segítségével.</p> <p>Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban.</p> <p>Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.</p>
---	--

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- köznyelvi eszközöket használó társalgás, beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre struktúrába rendezett válaszokat adni;
- egyre bővülő szókinccsel közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni;
- beszélgetésben részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;

- kb. 150 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai, illetve irodalmi szöveg lényeges pontjait megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 100 szavas bekezdésekbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni;
- változatos közlésformákat (leírás, elbeszélés, jellemzés) használni.

FRANCIA NYELV

9. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

**Személyes vonatkozások,
család**

Bemutakozás
A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai,
Személyes tervek
Családi élet, családi kapcsolatok
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
Egyén és család nálunk és a célországokban

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
Ünnepek, családi ünnepek,
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban
Ünnepek, családi ünnepek. Testvér születése.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl.
fogyatékkal élők.
Konfliktusok és kezelésük.
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.

Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok,
Tantárgyak, érdeklődési kör, tanulmányi munka.
Az ismeretszerzés különböző módjai.
A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága..
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.

A munka világa

Foglalkozások
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.

Életmód

Napirend, időbeosztás.
Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a
testmozgás szerepe az egészség megőrzésében.
Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés.
Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben,
gyorséttermekben.
Életmód nálunk és a célországokban.
Étkezési szokások nálunk és a célországokban

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Gyűjtemények (mint
hobbyfajta)

Újságok, folyóiratok
 Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
 Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport.
 Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet.
 Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok,
 kötelességek
 Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés.
 Nyaralás itthon, illetve külföldön.
 Turisztikai célpontok.
 Nemzetiségek, országok, nyelvek

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.
 Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.
 Zsebpénz.
 A pénz szerepe a mindennapokban.
 Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank).

Ismétlés, számonkérés

<i>Fogalomkörök</i>	<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezése</i>
Létezés kifejezése	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus) se passer, se trouver, exister
Cselekvések – jelen idő, a 3. csoportba tartozó igék ragozása jelenben; közvetlen jövő	il pleut, je fais, tu parles, elle lit, je vais partir
Birtoklás kifejezése: az avoir ige ragozása, a de viszonyzóval; birtokos névelővel,	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi c'est mon chat
Térbeli viszonyok:	où? là, à, en, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, d'où? de l'école
Időbeli viszonyok: időpont, nap, hónap, év, dátum kifejezése, ill. egyéb időhatározó szók	A quelle heure ? quand ? aujourd'hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment-là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours d'abord, puis, enfin, quand
Mennyiségi viszonyok – a főnév / melléknév többes száma	Combien ? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, les enfants
Minőségi viszonyok: a melléknév; egyeztetése; a főnév neme	quel âge ? avoir X ans, jeune, comment ? grand / petit, joli, une jolie robe, gros / mince, faible / fort, beau / laid, sale/propre, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, , chaud / froid, cher / bon marché, vite, lentement,(très) bien / mal, bon / mauvais, premier

Esetviszonyok	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux
Modalitás: felszólító mód Módbeli segédigék: pouvoir, vouloir	ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu peux
Szövegösszetartó eszközök: névelők és nemük, részelő névelő, birtokos determináns, viszonyzó, határozószók	un, une, des; le, la, l', les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils / elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles; en, y, on, quelqu'un, quelque chose, qui, que, où,

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	s'il vous / te plaît, pardon, monsieur, vous êtes bien le nouveau professeur d'anglais?
köszönés, elköszönés	salut, bonjour monsieur, au revoir madame, à demain, à mardi, à ce soir, à bientôt, à plus tard, à tout à l'heure
bemutató, bemutatkozás	c'est Luc, je te présente / je vous présente, permettez-moi de vous présenter moi, je m'appelle, je suis le frère de, enchanté monsieur
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	c'est Marie-Jeanne à l'appareil au revoir, monsieur, alors à la prochaine fois
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	cher Jean-Marc, ma chère Michèle, bisous, grosses bises, à bientôt, je t'embrasse
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	ça va? vous allez bien? ça va mieux? ça va bien / pas trop mal / merveilleusement bien, merci ça ne va pas du tout
engedélykérés és arra reagálás	je peux? bien sûr (mais), je vous / t'en prie, si tu veux / vous voulez
köszönet és arra reagálás	merci beaucoup/infiniment, il n'y a pas de quoi, je vous / t'en prie, avec plaisir, je vous remercie, madame
bocsánatkérés és arra reagálás	pardon, excuse-moi / excusez-moi, monsieur / madame ça ne fait rien, ce n'est pas grave, il n'y a pas de mal, je vous / t'en prie, n'en parlons plus
gratuláció, jó kívánságok és arra reagálás	joyeux anniversaire, bonne chance / soirée, bon voyage, passer de bonnes vacances, joyeuses fêtes de, je te / vous félicite, merci beaucoup (de tes/vos vœux), tu es/vous êtes gentil, je te / vous remercie de

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	je regrette, je suis vraiment désolé
öröm	je suis ravi, quel plaisir / quelle joie!
elégedettség, elégedetlenség	content/triste, heureux/malheureux, agréable/désagréable, aller bien/mal
csodálkozás	tiens, dis donc, vraiment? alors là! quelle surprise!
remény	j'espère, tu y crois?
bánat	je suis (très) triste / désespéré
bosszúság	mais enfin, ça alors, zut alors, mince

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás	tu aimes, tu veux, tu trouves ça? ça te plaît? � ton avis? qu'est-ce que tu en penses? �a s'est bien passé? super, pas mal, pas trop intéressant, je pense que, c'était bien, � mon avis
valaki igazának az elismerése, nem elismerése	tu as raison, c'est justement / exactement �a, tu n'as pas raison, tu as tort, tu te trompes
egy�t�rt�s, egy�t nem �rt�s	oui, d'accord, bien sûr, excellente idée, comme tu veux, je suis de ton avis, c'est exactement ce que je pense(mais) non,(ce n'est) pas ça pas maintenant, pas question
�rdeklod�s, érdektelenség	qu'est-ce qui t'arrive? raconte-moi, comment.. �a ne m'intéresse pas trop, ce n'est pas mon problème
tetszés nem tetszés	j'aime beaucoup, un peu, pas du tout, c'est bien, j'adore / je déteste, je préfère, �a me plaît pas mal, ça ne me plaît pas vraiment, c'est génial, il est sans int�ret

A továbbhaladás felt etelei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kéréseket és utasításokat követni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket és k zlj seket megérteni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

Beszédkészség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban k zlj seket megfogalmazni, kérdéseket feltenni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet követni.

 r sk szs g

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szavas mondatokat helyesen leírni;
- egyszerű k zlj seket tanult minta alapján írásban megfogalmazni;
- egyszerű, strukturált szöveget (pl. baráti üzenet, üdvözlet) létrehozni.

10. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.
Személyes tervek.
Családi élet, családi kapcsolatok. családfa
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.
Napirend

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése.
Baráti kör.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.
Női és férfi szerepek, ismerkedés, együtt járás, házasság.
Ünnepek, családi ünnepek.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők.
Konfliktusok és kezelésük.
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása).
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.
Növények és állatok a környezetünkben.
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.
Időjárás, éghajlat.

Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat).
Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka.
Az ismeretszerzés különböző módjai.
A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.
A francia iskolarendszer

A munka világa	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz.
Életmód	Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). balesetek Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben.
Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. művészetek Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.
Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Turisztikai célpontok.
Tudomány és technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.

Ismétlés, számonkérés

<i>Fogalomkörök A1</i>	<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezése</i>
Létezés kifejezése être / il y a közti különbség	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus) se passer, se trouver, exister
Cselekvések: visszaható igék; passé composé / imparfait; futur; személytelen szerkezetek	il pleut, il fera beau, s'il neige nous allons sans les Alpes, il se lave, j'ai parlé, je suis allé(e), il pleuvait
Birtoklás kifejezése az avoir ige passé composéban /imparfait-ben, ill. futur-ben	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi; je n'ai pas de la chance; Ils ont eu un problème; J'avais un oiseau, tu auras un livre,
Térbeli viszonyok: helyhatározók	où? là, à, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, partout, autour de, d'un côté, de l'autre côté, le long de, au bord de, quelque part, au bout (de), d'où ? de l'école

Időbeli viszonyok – időhatározók	A quelle heure ? Quand ? aujourd’hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment-là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours, d’abord, puis, enfin,), autrefois quand, avant, déjà, (pas) encore, ne... plus, ne... jamais, toujours, pas toujours, toujours pas
Mennyiségi viszonyok	combien? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, environ, à peu près, il fera X degré
Minőségi viszonyok – hasonlítás: közép-, ill. felsőfok;	quel âge ? avoir X ans, jeune, comment ? grand / petit, joli, gros / mince, faible / fort, beau/ /laid, sale/propre, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, en bois / coton / lain / papier / plastique, en forme de, rond, rectangulaire, chaud / froid, cher / bon marché, vite, Marie est plus belle que son amie, Jean est moins gentil que Paul; ; Elle parle aussi bien l’anglais que l’allemand; il est rapide comme l’éclair lentement,(très) bien / mal, mieux, bon / mauvais, meilleur, premier
Esetviszonyok	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux
Modalitás devoir, falloir	ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu dois rentrer; il faut le faire; n’ayant plus de travail, il rentre; il écoute de la musique en travaillant
Szövegösszetartó eszközök mutató névmások; határozatlan névmások	un, une, des; le, la, l’, les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils /elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux,elles; en, y, on, quelqu’un, quelque chose, qui, que, où, dont, celui, celle, ceux, celles, et, mais, donc, alors, non plus, quand même, car, tout-e; comme, pour, puisque, si, ainsi, cependant, même si, en effet, malgré que, bien que quelque chose / quelqu’un; ne...rien; ne...personne

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

dicséret, kritika	bravo, félicitation, chapeau, ce n'est pas tout é fait ça, ce n'est pas trop réussi
ellenvetés, ellenvetés visszautasítása	par contre, au contraire, tout de meme, surtout pas
akarat, kívánság	je veux absolument, je refuse de, je voudrais bien que, j’aimerais, je serais content si, je souhaite
képesség, lehetőség	on peut, je suis capable de, il est possible, c'est faisable
szükségesség, kötelezettség	vous devez, il faut absolument, il est indispensable
ígéret	c'est promis, je te / vous promets
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt	ça te / vous paraît, comment vous jugez cela? quelle est votre réaction é cela? lequel vous voulez?

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése	voilà, qui est-ce? qu'est-ce que c'est? comment est-il? c'est quoi ça sert? ce (ne) sont (pas) mes amis / c'est mon chat, il (ne) sont (pas) sympas / il est noir, beau, mais cher, c'est quelque chose qui, c'est quelqu'un qui, ça sert à
események leírása	cet après-midi, il y a une semaine, alors, moi, je lui dis, c'était
információkérés, információadás	où est-il? il (n')est (pas) là, qu'est-ce que tu fais? je travaille, tu joues avec qui? je (ne) joue avec (pas) lui, quand est-ce qu'on va sortir? ce soir, dis-moi / dites-moi comment? pour aller à? c'est simple, tu vas / vous allez
igenlő vagy nemleges válasz	oui / non, c'est ça / ce n'est pas ça aucun problème en effet, pas tout à fait, pas du tout, cela n'est pas possible
tudás, nem tudás	je (ne) sais (pas), je (ne) peux (pas) te / vous dire
bizonyosság, bizonytalanság	certainement, sûrement, peut-être, ça se peut, ça m'étonnerait
ismerés, nem ismerés	je vois, je n'y vois pas trop clair

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	je voudrais, s'il te / vous plaît
tiltás, felszólítás	il est interdit, (ne) fais / faites (pas), défense de fumer, veuillez patienter s.v.p.
segítségkérés és arra reagálás	peux-tu / pourriez-vous m'aider, je suis à toi / vous
javaslat és arra reagálás	j'ai une idée, c'est une bonne idée, (mais...) pouvez-vous, voulez-vous, avec plaisir, (mais...)
kínálás és arra reagálás	tu veux? prenez-en encore, je veux bien, non, merci, tu es/vous êtes gentil, mais je n'ai plus faim
meghívás és arra reagálás	tu viens? ça te dit? volontiers, malheureusement je ne peux pas, pourquoi pas

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdés, ismétléskérés	c'est (bien) ça? peux-tu / pouvez-vous répéter
nem értés	je ne comprends pas, je n'ai pas bien compris
betűzés kérése, betűzés	comment ça s'écrit, s.v.p.? C comme Cécile
felkérés érthetőbb beszédre	un peu plus lentement s.v.p., un peu plus haut s.v.p.
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése	si vous voulez mon avis, selon moi, j'ajouterais, écoute ça
megerosítás	c'est celui qui? c'est tout? est-ce que c'est bien cela? est-ce que j'ai bien compris? tu n'en veux vraiment pas?
körülírás	je ne sais pas exactement ça, mais c'est quelque chose
példa megnevezése	tiens, par exemple, c'est le cas de...
témaváltás	d'autre part, d'ailleurs, avez-vous vu? avez-vous entendu?

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A1 szintű nyelvtudás. A tanuló követi a célnyelvi óravezetést, megérti az ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak. Képes egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikálni, személyes adatokra vonatkozó kérdéseket feltenni, és ezeket megválaszolni. Képes saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról röviden, önállóan beszélni egyszerű, begyakorolt fordulatokkal, szerkezetekkel. Megérti az ismert neveket, szavakat, és az egyszerű szövegek egyszerű mondatait. Megérti az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások gondolatmenetét az ismerős szavak, esetleg képek segítségével. Képes minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket írni őt érdeklő, ismert témákról.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megérteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott;
- szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- -jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni;
- beszélgetést kezdeményezni, befejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jó részt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;
- ismert struktúrák felhasználásával kb. 10 mondatos tényszerű információt közvetítő szöveget írni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni.

11. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

**Személyes vonatkozások,
család**

Ember és társadalom

Környezetünk

Az iskola

A munka világa

TARTALOM

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.
Személyes tervek.
Családi élet, családi kapcsolatok.
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.
Jókívánságok

Emberek külső és belső jellemzése.
Baráti kör.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.
Női és férfi szerepek, ismerkedés, kapcsolat, házasság.
Ünnepek, családi ünnepek, a Zene Ünnepe.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia,
pl. fogyatékkal élők.
Konfliktusok és kezelésük.
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.

Az otthon, a lakóhely és környéke
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási
lehetőségek.
Növények és állatok a környezetünkben.
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.
Időjárás, éghajlat.

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, például. szakmai
képzés, tagozat).
Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka.
Az ismeretszerzés különböző módjai.
A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.
Iskolai hagyományok.
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.
Önéletrajz.

Életmód	<p>Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (orvosnál). Életmód nálunk és a célországokban.</p>
Szabadidő, művelődés, szórakozás	<p>Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban</p>
Utazás, turizmus	<p>A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.</p>
Tudomány és technika	<p>Háztartási gépek Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben., azok működtetése Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.</p>

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus) se passer, se trouver, exister
Cselekvések szenvedő szerkezet, feltételes jelen; l'accord du participe passé; függő beszéd (jelen), műveltető	il pleut, il fera beau, s'il neige nous allons sans les Alpes si tu voulais, tu pourrais; fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail est terminé ; n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant, , il dit qu'il est malade
Birtoklás kifejezése – a birtokos névmások	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi; ; je n'ai pas de la chance; Ils ont eu un problème; J'avais un oiseau, tu auras un livre, c'est le mien
Térbeli viszonyok	Où ? là, à, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, partout, autour de, d'un côté, de l'autre côté, le long de, au bord de, quelque part, au bout (de), au fond (de), au sommet (de),aux

	environs (de), n'importe où, vers, au nord, dans l'ouest, d'où? de l'école
Időbeli viszonyok:	A quelle heure ? quand ? aujourd'hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment-là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours, d'habitude, une fois(par), autrefois, d'abord, puis, enfin, quand, avant / pendant que, en même temps que de temps en temps, l plupart du temps, tout à l'heure, une semaine sur deux
Mennyiségi viszonyok:	Combien ? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, une douzaine, environ, à peu près, il fera X degré
Minőségi viszonyok – hasonlítás: közép-, ill. felsőfok; A határozószók képzése;	quel âge ? avoir X ans, jeune, comment? grand / petit, joli, gros / mince, faible / fort, beau/ /laid, sale/propre, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, en bois / coton / lain / papier / plastique, en forme de, rond, rectangulaire, chaud / froid, cher / bon marché, vite, Marie est plus belle que son amie; Jean est moins gentil que Paul; Elle parle aussi bien l'anglais que l'allemand. ; il est rapide comme l'éclair de plus en plus; Plus..., plus... lentement,(très) bien / mal, mieux, bon / mauvais, meilleur, premier
Esetviszonyok:	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux; je lui en donne; il nous y emmène
Modalitás–impératif: être, avoir subjonctif; jelen feltételes; gérondif; a műveltető	Ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu dois, il faut que tu boives beaucoup d'eau, si tu voulais, tu pourrais, sois immobile, n'aie pas peur fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail terminé / n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant
Szövegösszetartó eszközök, határozatlan névmások, vonatkozó névmások	un, une, des; le, la, l', les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils /elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux,elles; en, y, on, quelqu'un, quelque chose, qui, que, où, dont, : tout-e, même celui, celle, ceux, celles, et, mais, donc, alors, non plus, quand même, car, comme, pour, puisque, si, ainsi, cependant, même si, en effet, malgré que, bien que : lequel, etc.; qui / que, où, sans

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	s'il vous / te plaît, pardon, monsieur, vous êtes bien le nouveau professeur d'anglais? monsieur je crois que nous nous connaissons
köszönés, elköszönés	salut, bonjour monsieur, au revoir madame, é demain, é mardi, é ce soir, é bientôt, é plus tard, é tout é l'heure, é un de ces jours
bemutató, bemutatkozás	c'est Luc, je te présente / je vous présente, permettez-moi de vous présenter, tu connais sans doute déjà, moi, je m'appelle, je suis le frère de, je suis la personne qui a téléphoné ce matin, enchanté monsieur

telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	c'est Marie-Jeanne à l'appareil au revoir, monsieur, alors à la prochaine fois
szóbeli üdvözlőküldés	transmets mes meilleures salutations / meilleurs souvenirs à
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	cher Jean-Marc, chère Michèle bisous, grosses bises, à bientôt, je t'embrasse bien fort
hivatalos levélben megszólítás és elbúcsúzás	Monsieur, / Madame, veuillez agréer, Monsieur, / Madame, l'expression de mes sentiments distingués
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	ça va? vous allez bien? ça va mieux? qu'est-ce qui ne va pas? ça va (merveilleusement) bien / pas trop mal, je suis en pleine forme, ça pourrait aller mieux, ça ne va pas du tout, merci
engedélykérés és arra reagálás	je peux? tu me permets / vous me permettez de, bien sûr (mais), je vous / t'en prie, si tu veux / vous voulez fais comme chez toi, ne vous gênez pas, je suis désolé, c'est impossible
köszönet és arra reagálás	merci beaucoup / infiniment, je vous remercie, madame, il n'y a pas de quoi, avec plaisir, je vous / t'en prie
bocsánatkérés és arra reagálás	pardon, excuse-moi / excusez-moi, monsieur / madame je suis vraiment navré, ça ne fait rien, ce n'est pas grave, il n'y a pas de mal, je vous / t'en prie, n'en parlons plus, ne vous en faites pas
gratuláció, jó kívánságok és arra reagálás	joyeux anniversaire, joyeuses fêtes de, bonne chance / soirée, bon voyage, passer de bonnes vacances, je te / vous félicite, toutes mes félicitations les plus sincères, merci beaucoup de tes / vos vœux, je te / vous remercie de, tu es / vous êtes gentil
együttérzés és arra reagálás	je suis de tout coeur avec vous, nous partageons votre douleur

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

rokonszenv, ellenszenv	j'ai rarement vu quelqu'un aussi désagréable, il est vraiment antipathique
hála	je vous suis très reconnaissant
sajnálkozás	je regrette, je suis vraiment désolé, je suis plus que navré
öröm	je suis ravi, quel plaisir / quelle joie!
elégedettség, elégedetlenség	content/triste, heureux/malheureux, agréable/désagréable, aller bien/mal
csodálkozás	tiens, dis donc, vraiment? alors là! quelle surprise, pour une surprise c'est une surprise
remény	j'espère, tu y crois? rien n'est perdu
félelem	je suis très inquiet, j'ai peur, je crains
bánat	je suis (très) triste / désespéré / abattu
bosszúság	mais enfin, ça alors, zut alors, mince

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás	tu aimes? tu veux? tu trouves ça? ça te plaît? et ton avis? qu'est-ce que tu en penses? ça s'est bien passé? quelle est votre position? super, pas mal, pas trop intéressant, et mon avis, je pense que, c'était bien, mon opinion, c'est que
valaki igazának az elismerése, nem elismerése	tu as raison, c'est justement / exactement ça, tu as tort, tu te trompes
egyértés, egyet nem értés	oui, d'accord, bien sûr, excellente idée, comme tu veux, je suis de ton avis, c'est exactement ce que je pense, (mais) non, (ce n'est) pas ça, pas maintenant, pas question
érdeklődés, érdektelenség	qu'est-ce qui t'arrive? raconte-moi, je suis curieux de savoir, ça ne m'intéresse pas trop, ce n'est pas mon problème, ça ne présente aucun intérêt
tetszés, nem tetszés	j'aime beaucoup / un peu / pas du tout, j'adore / je déteste, je préfère, c'est bien, c'est génial, magnifique, il est sans intérêt ça me plaît pas mal, ça ne me plaît pas vraiment
dicséret, kritika, szemrehányás	bravo, félicitation, chapeau, ce n'est pas tout et fait ça, ce n'est pas trop réussi, tu aurais pu faire mieux, mais c'est scandaleux
ellenvetés, ellenvetés visszautasítása	par contre, au contraire, d'ailleurs, pourtant, or tout de même, surtout pas
akarat, kívánság	je veux absolument, je refuse de, j'attache beaucoup, je tiens et, d'importance et, je voudrais bien que, j'aimerais, je souhaite, je serais content si, faites-moi le plaisir de, j'apprécierais que
képesség, lehetőség	on peut, je suis capable de, il a toutes les qualités pour, il est possible, c'est faisable
szükségesség, kötelezettség	vous devez, il faut absolument, il est indispensable, je me sens obligé
ígéret	c'est promis, je te / vous promets, je m'engage et
érdeklődés értékítélet, preferencia, érdeklődési kör iránt	ça te / vous paraît, quelle est votre réaction et cela? lequel vous voulez? qu'est-ce qui vous intéresse dans la vie?

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelentől elkülöníteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközöket használó beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelentől elkülöníteni;
- egyszerű történetet megérteni.

Íráskésztség

A tanuló legyen képes

- gondolatait egyszerű kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 150 szavas szöveggé rendezni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni;
- különböző közlésformákat (elbeszélés, jellemzés) használni.

12. évfolyam

Évi óraszám: 93

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.
Személyes tervek.
Családi élet, családi kapcsolatok.
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.
Jókívánságok

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése.
Baráti kör.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.
Női és férfi szerepek, ezek „rugalmas” kezelése (pl. férfi otthon gyerekgondozásin) ismerkedés, szerelem, (idősebb korban is!) házasság.
Ünnepek, családi ünnepek.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők hajléktalanok.
Konfliktusok és kezelésük.
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása).
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.
Növények és állatok a környezetünkben.
Felelősségteljes kisállattartás; állatok örökbefogadása
A veszélyeztetett állatok védelme
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.
Időjárás, éghajlat.

Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat).
Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka.
Az ismeretszerzés különböző módjai.
A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.
Iskolai hagyományok.

A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás.
Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.
Önéletrajz, állásinterjú.

Életmód	<p>Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (orvosnál). Életmód nálunk és a célországokban. Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).</p>
Szabadidő, művelődés, szórakozás	<p>Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban</p>
Utazás, turizmus	<p>A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.</p>
Tudomány és technika	<p>Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.</p>
Gazdaság és pénzügyek	<p>Családi gazdálkodás. Zsebpénz. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Fogyasztás, reklámok.</p>

Fogalomkörök A2	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus) se passer, se trouver, exister
Cselekvések : plus-que parfait, subjonctif, függő beszéd; feltételes múlt	il pleut, il fera beau, s'il neige nous allons sans les Alpes si tu voulais, tu pourrais, si j'avais su, je serais venu, fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail terminé / n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant, merci de m'avoir appelé, il a dit qu'il était malade, que Gauguin était né en Bretagne, que l'été prochain son ami viendrait le voir je lui dirai quand il sera arrivé
Birtoklás kifejezése	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi

	c'est le mien
Térbeli viszonyok:	Où ? là, à, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, partout, autour de, d'un côté, de l'autre côté, le long de, au bord de, quelque part, au bout (de), au fond (de), au sommet (de),aux environs (de), n'importe où, vers, au nord, dans l'ouest, d'où? de l'école au-dessous de; au dessus de; par dessous; par-dessus
Időbeli viszonyok	A quelle heure? quand? aujourd'hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment-là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours, d'habitude, une fois(par), autrefois, d'abord, puis, enfin, quand, avant / pendant que, en même temps que, jusqu'à ce que, il a dit qu'il était malade, que Gauguin était né en Bretagne, que l'été prochain son ami viendrait le voir : tantôt... tantôt, je lui dirai quand il sera arrivé
Mennyiségi viszonyok	combien? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, une douzaine, environ, à peu près, il fera X degré
Minőségi viszonyok	quel âge ? avoir X ans, jeune, comment? grand / petit, joli, gros / mince, faible / fort, beau/ /laid, sale/propre, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, en bois / coton / lain / papier / plastique, en forme de, rond, rectangulaire, chaud / froid, cher / bon marché, vite, Marie est plus belle que son amie; Jean est moins gentil que Paul; Elle parle aussi bien l'anglais que l'allemand. ; il est rapide comme l'éclair de plus en plus; Plus..., plus... lentement,(très) bien / mal, mieux, bon / mauvais, meilleur, premier
Esetviszonyok	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux
Modalitás subjonctif, feltételes múlt, participe présent	Ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu dois, il faut que tu boives beaucoup d'eau, si tu voulais, tu pourrais, si j'avais su, je serais venu, fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail terminé / n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant
Szövegösszetartó eszközök –ok- és következmény kifejezése	un, une, des; le, la, l', les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils /elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux,elles; en, y, on, quelqu'un, quelque chose, qui, que, où, dont, celui, celle, ceux, celles, et, mais, donc, alors, non plus, quand même, car, comme, pour, puisque, si, ainsi, cependant, même si, en effet, malgré que, bien que: or,

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése	voilà, qui est-ce? qu'est-ce que c'est? comment est-il? c'est quoi ça sert? ce (ne) sont (pas) mes amis / c'est mon chat, il (ne) sont (pas) sympas / il est noir, beau, mais cher, c'est quelque chose qui, c'est quelqu'un qui, ça sert à, c'est quelque chose de, c'est quelqu'un de
események leírása	cet après-midi, il y a une semaine, alors, moi, je lui dis, c'était, tu n'as jamais vu quelque chose de semblable
információkérés, információadás	où est-il? il (n')est (pas) là, qu'est-ce que tu fais? je travaille, tu joues avec qui? je (ne) joue avec (pas) lui, quand est-ce qu'on va sortir? ce soir, pour aller à? je voudrais savoir si, dis-moi / dites-moi comment? c'est simple, tu vas / vous allez
igenlő vagy nemleges válasz	oui / non, c'est ça / ce n'est pas ça, en effet, pas tout à fait, pas du tout, aucun problème, cela n'est pas possible, c'est entendu, je ne peux pas vous dire cela
válasz elutasítása	je ne peux pas accepter votre réponse, cette réponse ne me convient pas, je n'en ai pas la moindre idée
tudás, nem tudás	je (ne) sais (pas), je (ne) peux (pas) te / vous dire
bizonyosság, bizonytalanság	certainement, sûrement, sans (aucune) doute, ça me paraît évident, peut-être, ça se peut, ça m'étonnerait, ce n'est pas si sûr que ça, je doute que cela soit vrai, rien ne le prouve
ismerés, nem ismerés	je vois, je n'y vois pas trop clair, je ne sais pas de quoi tu parles, je ne vois pas ce que vous voulez dire
emlékezés, nem emlékezés	je me rappelle, ça me fait penser

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	je voudrais, s'il te / vous plaît
tiltás, felszólítás	il est interdit, défense de fumer, .ne pas déranger, (ne) fais / faites (pas), veuillez patienter s.v.p, prière de ne pas faire du bruit, respectez les lieux
segítségkérés és arra reagálás	peux-tu / pourriez-vous m'aider, je suis à toi / vous, je suis entièrement à ta disposition
javaslat és arra reagálás	j'ai une idée, pouvez-vous, voulez-vous, que diriez-vous de, c'est une bonne idée, (mais...) avec plaisir, (mais...)
kínálás és arra reagálás	tu veux? prenez-en encore, je veux bien, non, merci, tu es/vous êtes gentil, mais je n'ai plus faim
meghívás és arra reagálás	tu viens? ça te dit? accepteriez-vous de? si nous faisons quelque chose ce soir? volontiers, malheureusement je ne peux pas, pourquoi pas
reklamálás	c'est scandaleux, inacceptable, c'est inadmissible
tanácskérés, tanácsadás	tu devrais peut-être, à ta / votre place, je
segítség felajánlása és arra reagálás	je peux t' aider, puis-je vous être utile? puis-je faire qch pour vous? vous êtes vraiment aimable, merci monsieur
ajánlat és arra reagálás	je te propose de, veux-tu que je...merci, je suis très touché

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	c'est (bien) ça? peux-tu / pouvez-vous répéter
nem értés	je ne comprends pas, je n'ai pas bien compris
betűzés kérése, betűzés	comment ça s'écrit, s.v.p.? C comme Cécile
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	parlez un peu plus lentement s.v.p., un peu plus haut s.v.p.
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése, félbeszakítás	écoute ça, figure-toi, selon moi, à ce propos, j'ajouterais, si vous voulez mon avis, excusez-moi de vous interrompre
megerősítés	c'est celui qui? c'est tout? tu n'en veux vraiment pas? c'est bien ça? est-ce bien cela dont vous parlez? est-ce que j'ai bien compris?
körülírás	je ne sais pas exactement ça, mais c'est quelque chose
példa megnevezése	tiens / tenez, par exemple, pour vous donner un exemple, c'est le cas de
témaváltás	d'autre part, d'ailleurs, avez-vous vu? avez-vous entendu? si on parlait d'autres choses, j'aimerais que l'on discute sur

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközöket használó beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- egyszerű történetet megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- gondolatait egyszerű kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 150 szavas szöveggé rendezni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni;
- különböző közlésformákat (elbeszélés, jellemzés) használni.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A2 szintű nyelvtudás. A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt. Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról. Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondat szerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban. Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.
---	--

OLASZ NYELV

9. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

Bemutatkozás
A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai,
Személyes tervek
Családi élet, családi kapcsolatok, családfa
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
Egyén és család nálunk és a célországokban

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése
Baráti kör
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
Ünnepek, családi ünnepek,
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.
Időjárás, éghajlat
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan

Az iskola

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
Saját iskola bemutatása
Nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei
Iskolai hagyományok nálunk és a célországokban

A munka világa

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

Napirend, időbeosztás.
Ételek, kedvenc ételek.
Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Színház, mozi, koncert, kiállítás
Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
E-mailezés külföldre barátokkal
Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Tudomány és technika	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában
Gazdaság és pénzügyek	A pénz szerepe a mindennapokban Vásárlás, fogyasztás. Reklámok.
Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok. A célország, és a főváros nevezetességei.

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ESSERE, ESSERCI, STARE, ESISTERE) è bello, è primavera, c'è tempo, sta bene, è a Roma, mi chiamo Maria, è una bella ragazza, è un vero amico, si trova a Roma
Történés kifejezése	(PIOVERE, NEVICARE) piove, nevicata.
Cselekvés kifejezése	(igealakok: indicativo presente, passato prossimo, futuro, futuro anteriore, infinito passato) studio l'italiano, ho studiato l'italiano, studierò l'italiano, avrò studiato l'italiano
Birtoklás kifejezése	(AVERE, di előljárószó, birtokos névmások: MIO, TUO...) ho due fratelli, le pagine del libro, questo è il mio ragazzo, il piacere è mio
Térbeli viszonyok	(előljárószók, helyhatározószók: QUI, QUA, DENTRO, SOTTO, SOPRA, FUORI, DAVANTI, DIETRO) siamo a scuola, a destra, dentro c'è buio, tutti stanno fuori, la camicia è sopra
Időbeli viszonyok	(időhatározószók: ORA, ADESSO, DOMANI, OGGI, POI, DOPO, PRIMA, SEMPRE, ALLORA, ALLA FINE, ANCORA, DURANTE, igeidők egyeztetése: egyidejűség domani andiamo in montagna, arrivo lunedì sera, prima facciamo i compiti! Carla si alza presto; sei ancora giovane; oggi è sabato, domani è domenica; ci vediamo dopo! Paolo parla sempre del suo lavoro
Mennyiségi viszonyok	(számnevek: MOLTO, POCO, ABBASTANZA, UNO, DUE, TRE. . . DIECI . . . VENTI. . . CENTO, MILLE, DUEMILA) qui ci sono molte ragazze, abbiamo quattro lezioni, quanti anni hai? ho comprato due etti di prosciutto e due bottiglie di olio, mi sento abbastanza bene,
Minőségi viszonyok	(melléknevek: GRANDE, ALTO, BELLO, CALDO, PICCOLO, BIANCO, NERO, ecc. a melléknevek fokozása) il giardino è grande, ho una camicia bianca, come è?, di che colore è?, mi fa male, è bellissima

Modalitás	(módbeli segédigék: VOLERE, POTERE, DOVERE, SAPERE, voglio uscire, posso venire anch'io?, devi capire, non sai guidare? vorrei sapere la verità
Esetviszonyok	igei vonzatok: essere contenti di cominciare a, chiedere a, avere bisogno di, avere voglia di, andare a fare, essere contento di, convincere a, evitare di
Logikai viszonyok	(kötőszók: E, O, MA, PERCHÉ, alá- és mellérendelő mondatok; mondatrövidítés előjárószó+főnévi igenévvvel, Perché non mangi? Perché non ho fame.
Szövegösszetartó eszközök	Kérdőszók: CHI?, CHE COSA?, COME? QUANDO?, DOVE, PERCHÉ, QUANTO mutató névmások: QUESTO, QUELLO, személyes névmások: IO, TU...., visszaható névmások: MI, TI, SI, CI, VI, SI, vonatkozó névmások: CHE, CUI, QUALE, névmás, , ti piace nuotare? chi è questa ragazza?, che cosa facciamo adesso?, come ti chiami?, quando andiamo a casa?, chi è lui?, qual è il tuo libro?

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kéréseket és utasításokat követni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket és közléseket megérteni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet követni.

Íráskésztség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szavas mondatokat helyesen leírni;
- egyszerű közléseket tanult minta alapján írásban megfogalmazni;
- egyszerű, strukturált szöveget (pl. baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni.

10. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.
Személyes tervek
Családi élet, családi kapcsolatok, család
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.
Egyén és család nálunk és a célországokban

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése
Baráti kör, közös programok.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
Ünnepek, családi ünnepek.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. idősök, fogyatékkal élők.
Konfliktusok és kezelésük.
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.
Növények és állatok a környezetünkben.
Felelős állattartás, állatok örökbe fogadása, annak segítése.
Nemzeti Parkok, állatkert
Szelektív hulladékgyűjtés
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan
Időjárás, éghajlat

Az iskola

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
Saját iskola bemutatása.
Az ismeretszerzés különböző módjai.
Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.
Nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei
Iskolai hagyományok nálunk és a célországokban

A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás.
Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

Napirend, időbeosztás.
Ételek, kedvenc ételek.
Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás).

Egészséges és egészségtelen táplálékok.
 Életünk és a stressz.
 Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés.
 Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, „bárban”,
 pizzériában.
 Gyakori betegségek, sérülések, baleset; azok megelőzése.
 Gyógykezelés (orvosnál).
 Életmód nálunk és a célországokban.
 „Made in Italy”.

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

Színház, mozi, koncert, kiállítás
 Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
 E-mailezés külföldre barátokkal
 Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
 Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet.
 Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.
 Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.
 Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában

Gazdaság és pénzügyek

A pénz szerepe a mindennapokban
 Vásárlás, fogyasztás, szolgáltatások (például posta, bank).
 Reklámok.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.
 Útbaigazítás.
 Nyaralás itthon, illetve külföldön.
 Utazási előkészületek.
 Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.).
 Turisztikai célpontok.
 A célország, és a főváros nevezetességei.

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök A1

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ESSERE, ESSERCI, STARE, ESISTERE) è bello, è primavera, c'è tempo, sta bene, è a Roma, mi chiamo Maria, è una bella ragazza, è un vero amico, si trova a Roma
Történés kifejezése	(PIOVERE, NEVICARE, DIVENTARE, SUCCEDERE,) piove, nevicata, sono nato a, è diventato grande, è successo un disastro, non è successo niente.

Cselekvés kifejezése	(igealakok: indicativo presente, imperativo, participio passato, passato prossimo, futuro semplice, imperfetto, condizionale presente, trapassato prossimo, visszaható igék, imperativo, általános alany) studio l'italiano, vivo in Ungheria, dammi una penna!, aprite i libri!, ho studiato molto, andremo in Italia, mi alzo presto, avevo voglia di piangere, mi faresti un piacere? non avevo mai vista una macchina così bella.
Birtoklás kifejezése	(AVERE, DI előljárószó, birtokos névmások: MIO, TUO...) ho due fratelli, le pagine del libro, questo è il mio ragazzo, il piacere è mio
Térbeli viszonyok	(előljárószók: IN, A, SU, DA, IN, FRA, helyhatározószók: QUI, QUA, DENTRO, SOTTO, SOPRA, FUORI, DAVANTI, DIETRO) il gesso è lì, siamo a scuola, a destra, dentro c'è buio, tutti stanno fuori, la camicia è sopra
Időbeli viszonyok	(időhatározószók: ORA, ADESSO, DOMANI, OGGI, POI, DOPO, IERI, PRIMA, SEMPRE, ALLORA, ALLA FINE, GIÀ', ANCORA, DURANTE, igeidők egyeztetése: egyidejűség,) domani andiamo in montagna, arrivo lunedì sera, sono arrivati ieri, prima facciamo i compiti, ! Carla si alza presto; sei ancora giovane; oggi è sabato, domani è domenica; ci vediamo dopo! Paolo parla sempre del suo lavoro, allora cominciamo! durante la lezione abbiamo già parlato molto della cultura italiana
Mennyiségi viszonyok	(számnevek: MOLTO, POCO, ABBASTANZA, NIENTE, UNO, DUE, TRE. . . DIECI . . . VENTI. . . CENTO, MILLE, DUEMILA) qui ci sono molte ragazze, abbiamo quattro lezioni, quanti anni hai? ho comprato due etti di prosciutto e due bottiglie di olio, mi sento abbastanza bene, non ci capisco niente
Minőségi viszonyok	(melléknevek: GRANDE, ALTO, BELLO, CALDO, PICCOLO, BIANCO, NERO, ecc. a melléknevek fokozása) il giardino è grande, ho una camicia bianca, come è?, di che colore è?, mi fa male, è la più bella ragazza della classe: è bellissima
Modalitás	(módbeli segédigék: VOLERE, POTERE, DOVERE, SAPERE) voglio uscire, posso venire anch'io?, devi capire, non sai guidare?, vorrei sapere la verità, potresti prestarmi il tuo dizionario?
Esetviszonyok	(névmások: MI, TI, GLI, LE. . .) igei vonzatok: cominciare a, decidere di, chiedere a, essere contento di, mi piace, vestire di nero,
Logikai viszonyok	(kötőszók: E, O, MA, PERCHÉ, alá- és mellérendelő mondatok; mondatrövidítés előljárószó+főnévi igenévvvel, Perché non mangi? Perché non ho fame. Ho deciso di partire presto, sono venuto per salutarti, vengo a trovarti domani

Szövegösszetartó eszközök	kérdőszók: CHI?, CHE COSA?, COME? QUANDO?, PERCHÉ, QUANTO mutató névmások: QUESTO, QUELLO, személyes névmások: IO, TU. . . , pronomi diretti atoni: mi ti lo la ci vi, li, le, pronomi indiretti atoni : mi, ti, gli, le, ci, vi, gli, pronomi diretti tonici, me, te, ... pronomi indiretti tonici? a me, a te, ... visszaható névmások: MI, TI, SI, CI, VI, SI, ti piace nuotare? chi è questa ragazza?, che cosa facciamo adesso?, come ti chiami?, quando andiamo a casa?, chi è lui?, qual è il tuo libro? perché non sei venut? ci vado anch'io.
---------------------------	--

Kommunikációs eszközök A1

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
megszólítás és fogadása	senti!, scusa!, Marina/Giorgio!, per favore!, per piacere!, signore/a!, signorina!, professore!/professoressa!, mamma!, papà!, zio/a!, nonno/a!, cameriere!, amici!, tesoro!, amore!, signore e signori!; prego!, dimmi!, dica!, dica pure!, sì?, che/cosa c'è?, desidera?, cosa vuoi/vuole?
köszönés, elköszönés	ciao!, ciao, Angela!, ciao a tutti!, buongiorno/buonasera!, buongiorno/buonasera, signore/a, professore/professoressa!; arrivederci/La, ciao, a presto, a domani, a dopo, a lunedì, a dopo!, ci vediamo!, salve, benvenuto/a/i/e!, bentornato/a/i/e!, Vi do il benvenuto, ma guarda chi si vede!, è tanto tempo/una vita/un secolo che non ci vediamo!, che fortuna incontrarci!,
bemutatás, bemutatkozás	ti presento Giorgio, questo è Gregorio, mi permetta di presentarmi; mi chiamo Alessandro Beri, sono Giulia, il mio nome è Martina, piacere; mi permetti/e di presentarti/Le un caro amico, molto lieto, il piacere è mio
telefonálásnál bemutatkozás	Pronto, sono Valeria, c'è Marco?, Pronto, con chi parlo, scusi?, Pronto, parlo con Claudia?, Pronto, posso parlare con Maurizio?, Pronto, può passarmi il dottor Agnani, Pronto, può passarmi l'interno numero 120?, Pronto, volevo parlare con dottor Frittella, me lo può passare?; Pronto!, Pronto, sì, sono io; Pronto, sì, glielo/la passo subito; Scusi, con chi parlo?, Scusi, chi lo/la vuole?, Scusi, chi devo dire?, Pronto, casa Agnani
telefonálásnál elköszönés	ciao!, arrivederci/La, a più tardi!, ci vediamo!, a dopo!, a domani!, a presto!, ci sentiamo!, salutami Carla/i tuoi!, buonanotte!, ti/La saluto, a tra poco!

szóbeli üdvözlőküldés	salutami Marco/i tuoi!, mi saluti l'ingegnere!; non mancherò, riferirò, certamente!
köszönet és arra reagálás	grazie!, grazie tante!, ti/La ringrazio!, grazie mille!, sei un tesoro!, non so come ringraziarti/La!; prego!, non c'è di che!, di niente!, figurati!
engedélykérés és arra reagálás	posso?, posso uscire un momento?, posso avere una piantina della città?, mi permetti? permesso?, me lo fai vedere?; prego!, come no!, si accomodi!, come no?, avanti!, certo!; macché!, ci mancherebbe altro!, questo poi no, ho detto di no, non ci penso neanche, mi dispiace ma non è possibile
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	come stai/sta?, come va?, che c'è di nuovo?, cosa fai di bello?, tutto bene?, come stanno i tuoi?, come vanno le tue cose?, ti/La vedo bene/giù!; non c'è male, bene, grazie, e tu/Lei?, abbastanza bene, così, così, niente di speciale, tutto bene, niente di particolare, le solite cose
bocsánatkérés és arra reagálás	scusami/mi scusi!, mi dispiace, non volevi farti del male; non c'è di che, di niente, non ti preoccupare/non si preoccupi!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	congratulazioni!, auguri!, tanti auguri!, Buon Natale!, Felice Anno Nuovo!, in bocca al lupo!, buon viaggio!, buon appetito!, complimenti, tante belle cose!, auguroni!; grazie, altrettanto!, grazie mille!, mille grazie!, anche a te/Lei!
együttérzés és arra reagálás	ti/La posso capire, mi rendo conto, è veramente molto triste, mi dispiace; sei molto gentile, grazie!
személyes és hivatalos levélben megszólítás	Caro padre/papà!, Cara madre/mamma/mamma!, Cari genitori!, Caro Mario!, Caro/a Giulio/Andreina!, Mio/a caro/a!, Carissimo/a/i/e!, Cari amici/Signori!, Caro Professore!, Egregio/Gentile Signore/Professore/Signor Direttore!, Caro signor Belli!
személyes és hivatalos levélben elbúcsúzás	a presto!, baci e abbracci, tanti/tantissimi baci, un abbraccio, un forte abbraccio, bacione, tanti cari saluti, con amicizia, con tanta amicizia, con affetto, con tanto affetto, con amore, ti saluto, affettuosamente, tuo/a, distinti saluti, ossequi, con stima, Le porgo i miei più distinti saluti

Érzelmei kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
rokonszenv, ellenszenv	mi sei simpatico, Lei è simpatico, è un simpaticone!, ti/La trovo simpatico, quanto è simpatico!
hála	ti sono grato/riconoscente, quanto ti sono grato/riconoscente!, sei un angelo!
sajnálkozás	mi dispiace, mi spiace, che disastro, sono dispiaciuto/disperato/a, quanto mi rincresce!, non mi dire!, non è possibile!
öröm	che gioia!, che piacere!, quanto sono felice!, sono davvero contento!
elégedettség, elégedetlenség	sono contento, mi fa piacere!, per bacco!, complimenti!, quanto sono felice!; non sono contento, mi dà fastidio, mi rompe le scatole, ne ho fin sopra i capelli, che barba!, che fastidio!
csodálkozás	come mai?, che sorpresa!, davvero?, non mi dire!
remény	spero di rivederti/La, spero tanto, magari!, fosse vero!, ho la speranza di
félelem	ho paura di, che paura!, che fifa!
bánat	che pena!, che dolore!, mi fa pena, sono triste/sconvolto/addolorato
bosszúság	che noia!, che fastidio!, mi dà ai nervi, mi dà fastidio, uffa

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
véleménykérés és arra reagálás	secondo te/Lei, qual è la tua/Sua opinione?, che ne dici/e di?, cosa faresti nei miei panni?, sei d'accordo?; secondo me, secondo la mia opinione, fossi in te, sai cosa ti dico?, a mio avviso, per me, quanto a me, io penso che
valaki igazának az elismerése	hai/ha ragione, avevi/a ragione, ho sbagliato io, la colpa è mia, dovevo sapere, potevo pensare
egyétértés, egyet nem értés	hai/ha ragione, d'accordo, sono d'accordo, bene/benissimo, va bene/benissimo, perfetto, ottimo, ottima idea!, mi hai/ha convinto; non hai/ha ragione, non sono d'accordo, non va bene, non è il caso, pessima idea! ci mancherebbe altro!, per carità
érdeklődés, érdektelenség	che ne dici?, che ne pensi?, ti piace?, che impressione ti ha fatto?; non m'interessa, non m'importa, che m'importa!, che c'entro io?, non me ne frega niente
tetszés, nem tetszés	mi piace, mi piace tanto, che bello!, è fantastico!, è un amore!, è una delizia!, ti sta

	bene, ti dona il verde, è la fine del mondo!; non mi piace, non mi va, che brutto!, che orrore!, mi fa schifo, mi fa orrore, è brutto, non mi va, che vergogna!, sono mortificata, è una schifezza!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, kötelezettség	voglio/vogliamo, vogliamo andare al cinema?ho/abbiamo deciso di; vorrei, mi piacerebbe, mi dai un panino?; è capace di, non riesco ad aprire la porta, è in grado di; è necessario, bisogna, devi studiare di più; è possibile, posso venire anch'io, può darsi, c'è la possibilità; devo/i/e...
ígéret	ti/Le prometto di, ti giuro, ti assicuro, ti garantisco
dicséret, kritika	bravo/a/i/e!, bravissimo/a/i/e!, come sei carino/a!, quanto sei/siete bravi/e! che coraggio!, sei un genio!, sei un tesoro/amore!; non sei proprio gentile, non è un gran ché, è piuttosto brutto, che schifo!, che barba!
ellenvetés	mica vero, perché poi?, perché dovrei farlo, macché!, neanche per sogno!, non ci pensare nemmeno!, figuriamoci!, per carità!, ci mancherebbe altro!, questo poi no, ti/Le ho detto di no
ellenvetés visszautasítása	perché no?, pensaci un attimo!
érdeklődés, értékítélet, kívánság, preferencia, érdeklődési kör iránt	che ne pensi?, che ne dici?, che impressione ti ha fatto?, avresti voglia di?, ti piacerebbe?, quale preferisci/ti piacerebbe di più?, gradiresti un amaro?, qual è il tuo hobby?, che cosa t'interessa?, di che cosa t'interessi?

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
dolgok, személyek megnevezése, leírása	questo è un fumetto, ecco la pasta!, eccolo/la/li/le!, questa è Maria, è una ragazza dai capelli biondi
események leírása	è successo due settimane fa durante l'intervallo a scuola
információkérés, információadás	per favore!, per piacere!, come ti chiami?, dove è il bagno?, che ore sono?, come si dice in italiano?, che cosa vuol dire in ungherese?, come si arriva alla stazione?, sai/sa dove si trova una farmacia?, chi è il medico di turno?, di dove sei?;mi chiamo Sandro, è a destra, sono le tre e mezza, in italiano si dice, in ungherese vuol dire, sono le tre e mezza, torno prima del pranzo, bisogna andare dritto, poi al primo semaforo girare a sinistra, si trova vicino, in fondo alla strada, è il dottor Magnani, sono di Verona

igenlő vagy nemleges válasz	sì, certo, come no, ti assicuro, ovviamente, chiaro, perfetto, okay; no, nient'affatto, altrocché!, ci mancherebbe!
tudás, nem tudás	lo so, lo so benissimo, ne sono convinto; non lo so, non ne so nulla/niente, e chi lo sa
bizonyosság, bizonytalanság, feltételezés, kétely	certo, di sicuro, ne sono certo/sicuro, certamente, ci scommetto, sono più che sicuro; forse, non ne sono sicuro/a, può darsi, chissà!, chi lo sa, non credo, mah!, eventualmente; suppongo che; dubito, ho dei dubbi, non ne sono sicuro, sarà verò, sarò un ignorante
ismerés, nem ismerés	lo conosco, l'ho già visto da qualche parte, mi sembra di averlo già incontrato, mi risulta; non ne so niente, non l'ho mai visto, non so chi sia, non mi risulta
emlékezés, emlékeztetés, nem emlékezés	ricordo che, mi ricordo che una volta, ho dei bei ricordi, non lo scorderò mai, com'erano belli quei giorni!, se non mi sbaglio, se mi ricordo bene; ricordati di portare le chiavi!, non ti dimenticare del suo compleanno!, fammi ricordare l'ora!, non ti scordare l'appuntamento!, hai presente l'edicola all'angolo della strada?; non mi ricordo bene, non me ne ricordo, non mi viene in mente, l'ho dimenticato, me ne sono scordato, mi sfugge, è sulla punta della lingua

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
kérés	per favore/piacere, per cortesia, fammi/mi faccia il piacere di
tiltás, felszólítás	non correre, non devi/e uscire, non esagerare!, non fare lo scemo!; corri!, esci! fa' presto!, alzati!, vieni/venga/venite!, andiamo!, dà!, muoviti!, stai zitto!, calmati!, dammi retta!, mi raccomando!
segítségkérés és arra reagálás	ho bisogno del tuo aiuto, mi devi dare/dammi una mano!, avrei bisogno di te; puoi contare su di me, dimmi tutto, volentieri
javaslat és arra reagálás	ti dico di, ti propongo di, ho un'idea, ho una proposta, ti suggerisco di; volentieri!, va bene/benissimo!, non posso, preferisco di no
meghívás és arra reagálás	vieni a casa mia!, fai un salto da me!, ti aspettiamo per cena, ti offro io la cena domani sera, ti va di andare insieme al cinema stasera?, vuoi venire da noi per il finesettimana?; volentieri!, con piacere!, mi dispiace ma non posso, sarà per un'altra volta, neanche per sogno!, scherzi?

kínálás és arra reagálás	prego, assaggialo!, vuoi/vuole provare anche questo?, prendi/a un altro pezzettino/bicchierino!, prova, non fare complimenti!, ti posso offrire un aperitivo?
reklamálás	avrei un problema, vorrei presentare un reclamo
tanácskérés, tanácsadás	secondo te devo farlo?, che ne dici/pensi?, cosa faresti/farebbe nei miei panni?, dovrei accettarlo?, tu/Lei lo faresti/farebbe?, dimmelo sinceramente!; ti direi/consiglierei di, faresti meglio, permettimi/mi permetta un consiglio, posso consigliarti qualcosa?, io nei tuoi panni non farei questo, se vuoi/vuole sentire la mia opinione/il mio parere, dovresti, ti direi di, ti suggerirei di, io nei tuoi panni, se fossi in te, non lo farei, sai che ti dico?, per me non dovresti, potresti/potrebbe, devi assolutamente, faresti/farebbe meglio non andarci
segítség felajánlása és arra reagálás	aiuto!, aiutami/mi aiuti!, vuoi/vuole/potresti/potrebbe darmi una mano?, mi dài/dà una mano?; volentieri, come no, va da sè, certo, ci penso io
ajánlat és arra reagálás	ti/Le propongo di, ti/Le suggerirei di, che ne dici/e di?, sarebbe una soluzione, è un'offerta speciale; va bene, lo accetto, hai/ha ragione, ci rifletto un attimo, vedrò, preferisco di no, direi di no

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
visszakérdezés, ismétléskérés	come hai/ha detto?, compreso?, capito?, dicevi?; me lo puoi/può ripetere?, scusa/i, non ho capito bene, vuoi/vuole ripetere?
nem értés	scusa/i, non capisco, non ho capito, non ho capito bene, non ci capisco niente/un tubo
betűzés kérése, betűzés	potresti/potrebbe compitarlo?; Gyula, G come Genova, ipsilon, U come Ugo, L come Livorno, A come Albano
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	parla/i più lento/forte!, ti/La prego di parlare più lento/forte
beszélési szándék jelzése	scusa ma..., posso dirti qualcosa?, scusa se ti interrompo, scusa, hai un minuto per me?, senti un po'
megerősítés	come no!, certo!, ovviamente!, senz'altro!, assolutamente!
körülírás	come devo dirti, in altri termini
példa megnevezése	per esempio, per farti/Le un esempio, tanto per fare un esempio, è come se fosse

témaváltás	cambiamo argomento, voltiamo pagina, parliamo d'altro, d'altronde, per quanto riguarda invece, a proposito di
------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A1 szintű nyelvtudás.</p> <p>A tanuló követi a célnyelvi óravezetést, megérti az ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak. Képes egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikálni, személyes adatokra vonatkozó kérdéseket feltenni, és ezeket megválaszolni.</p> <p>Képes saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról röviden, önállóan beszélni egyszerű, begyakorolt fordulatokkal, szerkezetekkel.</p> <p>Megérti az ismert neveket, szavakat, és az egyszerű szövegek egyszerű mondatait. Megérti az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások gondolatmenetét az ismerős szavak, esetleg képek segítségével.</p> <p>Képes minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket írni őt érdeklő, ismert témákról.</p>
---	--

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megérteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott;
- szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni.

Beszédképesség

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni;
- beszélgetést kezdeményezni, befejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jó részt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;

- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- egyszerű, képpel illusztrált történet lényegét megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;
- ismert struktúrák felhasználásával kb. 10 mondatos tényszerű információt közvetítő szöveget írni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni.

11. évfolyam

Évi óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.
Személyes tervek
Családi élet, családi kapcsolatok, családfa
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Azok megosztása férj és feleség között.
Egyén és család nálunk és a célországokban

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése
Baráti kör, közös programok.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.
Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság.
Ünnepek, családi ünnepek. Apák napja, Karnevál, Befana, és még néhány tipikus olasz ünnep.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. idősök, fogyatékkal élők.
Konfliktusok és kezelésük.
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.
Növények és állatok a környezetünkben.
Felelős állattartás, állatok örökbe fogadása, annak segítése.
Nemzeti Parkok, állatkert
Szelektív hulladékgyűjtés
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan
Időjárás, éghajlat

Az iskola

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
Saját iskola bemutatása.
Az ismeretszerzés különböző módjai.
Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.
Nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei
Iskolai hagyományok nálunk és a célországokban

A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás.
Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek.
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.

Életmód

Napirend, időbeosztás.
Ételek, kedvenc ételek. Sütés-főzés.

	<p>Receptek, tipikus olasz ételek. Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, „bárban”, pizzériában. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Egészséges és egészségtelen táplálékok. Életünk és a stressz. Gyakori betegségek, sérülések, baleset; azok megelőzése. Gyógykezelés (orvosnál). Életmód nálunk és a célországokban.</p>
Szabadidő, művelődés, szórakozás	<p>Színház, mozi, koncert, kiállítás. Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Múzeumok; múzeumok éjszakája. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Néhány híres olasz irodalmi mű, film, tv műsor. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.</p>
Tudomány és technika	<p>A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában. Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.</p>
Gazdaság és pénzügyek	<p>A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, fogyasztás, szolgáltatások (például posta, bank). Reklámok. Bankkártya és használata. Banki ügyletek, folyószámla.</p>
Utazás, turizmus	<p>A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Útbaigazítás. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok. A célország, és a főváros nevezetességei, a célország főbb nevezetességeinek megismerése; olasz-magyar kulturális kapcsolatok.</p>
Ismétlés, számonkérés	

Fogalomkörök

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ESSERE, ESSERCI, STARE, ESISTERE) è bello, è primavera, c'è tempo, sta bene, è a Roma, mi chiamo Maria, è una bella ragazza, è un vero amico, si trova a Roma
Történet kifejezése	(PIOVERE, NEVICARE, DIVENTARE, SUCCEDERE, ACCADERE) piove, nevicata, sono nato a, è diventato grande, è successo un disastro, non è successo niente, accade spesso
Cselekvés kifejezése	(igealakok: indicativo presente, imperativo, participio passato, passato prossimo, futuro semplice, imperfetto, condizionale presente, trapassato prossimo, condizionale passato, visszaható igék, szenvedő szerkezet, gerundio, stare + gerundio, imperativo, általános alany, passato remoto, congiuntivo presente e passato) studio l'italiano, vivo in Ungheria, dammi una penna!, aprite i libri!, ho studiato molto, andremo in Italia, mi alzo presto, avevo voglia di piangere, mi faresti un piacere? non avevo mai vista una macchina così bella, questo libro è stato tradotto da uno scrittore famoso, chiudendo la porta mi son fatto male; si fece tardi. ...è logico che tu non abbia energie! Diana crede che io abbia parlato male di lei.
Birtoklás kifejezése	(AVERE, DI előljárószó, birtokos névmások: MIO, TUO...) ho due fratelli, le pagine del libro, questo è il mio ragazzo, il piacere è mio
Térbeli viszonyok	(előljárószók: IN, A, SU, DA, IN, FRA, helyhatározószók: QUI, QUA, LÌ, LÀ, DENTRO, SOTTO, SOPRA, FUORI, DAVANTI, DIETRO) il gesso è lì, siamo a scuola, a destra, dentro c'è buio, tutti stanno fuori, la camicia è sopra
Időbeli viszonyok	(időhatározószók: ORA, ADESSO, DOMANI, OGGI, POI, DOPO, IERI, PRIMA, SEMPRE, ALLORA, ALLA FINE, GIÀ, ANCORA, DURANTE, igeidők egyeztetése: egyidejűség, előidejűség, utóidejűség a jelenben és a múltban) domani andiamo in montagna, arrivo lunedì sera, sono arrivati ieri, prima facciamo i compiti, ! Carla si alza presto; sei ancora giovane; oggi è sabato, domani è domenica; ci vediamo dopo! Paolo parla sempre del suo lavoro, allora cominciamo! durante la lezione abbiamo già parlato molto della cultura italiana. Concordanza dei tempi del congiuntivo.
Mennyiségi viszonyok	(számnevek: MOLTO, POCO, PARECCHIO, ABBASTANZA, NIENTE, UNO, DUE, TRE. . . DIECI . . . VENTI. . . CENTO, MILLE, DUEMILA) qui ci sono molte ragazze, abbiamo quattro lezioni, quanti anni hai? ho comprato due etti di prosciutto e due bottiglie di olio, abbiamo studiato parecchio, mi sento abbastanza bene, non ci capisco niente
Minőségi viszonyok	(melléknevek: GRANDE, ALTO, BELLO, CALDO, PICCOLO, BIANCO, NERO, ecc. a melléknevek fokozása) il giardino è grande, ho una camicia bianca, come è?, di che colore è?, mi fa male, è la più bella ragazza della classe: è bellissima

Modalitás	(módbeli segédigék: VOLERE, POTERE, DOVERE, SAPERE) voglio uscire, posso venire anch'io?, devi capire, non sai guidare?, vorrei sapere la verità, potresti prestarmi il tuo dizionario?
Esetviszonyok	(névmások: MI, TI, GLI, LE. . .) igei vonzatok: essere contenti di cominciare a, decidere di, smettere di, chiedere a, avere bisogno di, avere voglia di, andare a fare, essere contento di, evitare di
Logikai viszonyok	(kötőszók: E, O, MA, PERCHÉ, alá- és mellérendelő mondatok; mondatrövidítés elöljárószó+főnévi igenévvvel, gerundióval, közvetett és közvetlen beszéd; szenvedő szerkezetű mondatok; általános alany, hasonlító mondatok) ho deciso di partire presto, sono venuto/-a per salutarti, vengo a trovarti domani, chiudendo la porta mi son fatto male, la Befana non è conosciuta in Ungheria; in Ungheria non si festeggia la Befana.
Szövegösszetartó eszközök	kérdőszók: CHI?, CHE COSA?, COME? QUANDO?, PERCHÉ, QUANTO mutató névmások: QUESTO, QUELLO, személyes névmások: IO, TU... visszaható névmások: MI, TI, SI, CI, VI, SI, vonatkozó névmások: CHE, CUI, QUALE, NE névmás, hangsúlytalan, hangsúlyos és összetett személyes névmások: MI, ME, ME NE, GLIELO..) chi è questa ragazza?, che cosa facciamo adesso?, come ti chiami?, quando andiamo a casa?, chi è lui?, perché non sei venuto?, me ne aveva parlato molto, ci vado anch'io.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt elkülöníteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközöket használó beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédképesség

A tanuló legyen képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni.

Olvastott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni.
- egyszerű történetet megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- gondolatait egyszerű kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 150 szavas szöveggé rendezni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni;
- különböző közlésformákat (elbeszélés, jellemzés) használni.

12. évfolyam

Évi óraszám: 93

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.
Személyes tervek
Családi élet, családi kapcsolatok, családfa
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Azok megosztása férj és feleség között.
Generációk; az idősek tisztelete, az élet régen.

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése
Baráti kör, közös programok.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.
Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság.
Ünnepek, családi ünnepek. Apák napja, Karnevál, Befana, és még néhány tipikus olasz ünnep.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. idősek, fogyatékkal élők.
Konfliktusok és kezelésük.
Társadalmi szokások nálunk és a célországokban

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.
Növények és állatok a környezetünkben.
Felelős állattartás, állatok örökbe fogadása, annak segítése.
Nemzeti Parkok, állatkert
Szelektív hulladékgyűjtés.
Agriturismo.
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan
Időjárás, éghajlat

Az iskola

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka.
Saját iskola bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat).
Az ismeretszerzés különböző módjai.
Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.
Nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.
Egyetemista élet, ösztöndíj-lehetőségek itthon és külföldön; olaszok ösztöndíjjal nálunk.
Iskolai hagyományok nálunk és a célországokban.

A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás.
Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek.

	<p>Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, állásinterjú. Munkanélküliség.</p>
Életmód	<p>Napirend, időbeosztás. Ételek, kedvenc ételek. Sütés-főzés. Receptek, tipikus olasz ételek. Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, „bárban”, pizzériában. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Egészséges és egészségtelen táplálékok. Életünk és a stressz. Gyakori betegségek, sérülések, baleset; azok megelőzése. Gyógykezelés (orvosnál). Életmód nálunk és a célországokban.</p>
Szabadidő, művelődés, szórakozás	<p>Színház, mozi, koncert, kiállítás. Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Múzeumok; múzeumok éjszakája. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Néhány híres olasz irodalmi mű, film, tv műsor. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.</p>
Tudomány és technika	<p>A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában. Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. Olasz és magyar híres feltalálók.</p>
Gazdaság és pénzügyek	<p>A pénz szerepe a mindennapokban. Családi gazdálkodás. Zsebpénz. Vásárlás, fogyasztás, szolgáltatások (például posta, bank). Reklámok. Bankkártya és használata. Banki ügyletek, folyószámla.</p>
Utazás, turizmus	<p>A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Útbaigazítás. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok. A célország, és a főváros nevezetességei, a célország főbb nevezetességeinek megismerése; olasz-magyar kulturális kapcsolatok.</p>
Ismétlés, számonkérés	

Fogalomkörök A2

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ESSERE, ESSERCI, STARE, ESISTERE) è bello, è primavera, c'è tempo, sta bene, è a Roma, mi chiamo Maria, è una bella ragazza, è un vero amico, si trova a Roma
Történés kifejezése	(PIOVERE, NEVICARE, DIVENTARE, SUCCEDERE, , ACCADERE) piove, nevicca, sono nato a, è diventato grande, è successo un disastro, non è successo niente, accade spesso
Cselekvés kifejezése	(igealakok: indicativo presente, imperativo, participio passato, passato prossimo, futuro semplice, imperfetto, condizionale presente, trapassato prossimo, condizionale passato, congiuntivo presente/passato, visszaható igék, szenvedő szerkezet, gerundio, infinito passato, általános alany, passato remoto, congiuntivo presente, congiuntivo passato, congiuntivo imperfetto e congiuntivo trapassato) studio l'italiano, vivo in Ungheria, dammi una penna!, aprite i libri!, ho studiato molto, andremo in Italia, mi alzo presto, avevo voglia di piangere, mi faresti un piacere?, non avevo mai vista una macchina così bella, saresti dovuto venire con noi, spero che ci siano tutti, credo che siano stati contenti tutti, questo libro è stato tradotto da uno scrittore famoso, chiudendo la porta mi son fatto male, sono contento di averlo conosciuto; si fece tardi, ...è logico che tu non abbia energie! Diana crede che io abbia parlato male di lei. Ho preso la bici perché non aspettavo cxe piovesse. Non ci sono mai andato benché mi avesse invitato lei di persona. Periodo ipotetico.
Birtoklás kifejezése	(AVERE, DI előljárószó, birtokos névmások: MIO, TUO...) ho due fratelli, le pagine del libro, questo è il mio ragazzo, il piacere è mio
Térbeli viszonyok	(előljárószók: IN, A, SU, DA, IN, FRA, helyhatározószók: QUI, QUA, LÌ, LÀ, DENTRO, SOTTO, SOPRA, FUORI, DAVANTI, DIETRO) il gesso è lì, siamo a scuola, a destra, dentro c'è buio, tutti stanno fuori, la camicia è sopra
Időbeli viszonyok	(időhatározószók: ORA, ADESSO, DOMANI, OGGI, POI, DOPO, IERI, PRIMA, SEMPRE, ALLORA, ALLA FINE, GIÀ, ANCORA, DURANTE, igeidők egyeztetése: egyidejűség, előidejűség, utóidejűség a jelenben és a múltban) domani andiamo in montagna, arrivo lunedì sera, sono arrivati ieri, prima facciamo i compiti, ! Carla si alza presto; sei ancora giovane; oggi è sabato, domani è domenica; ci vediamo dopo! Paolo parla sempre del suo lavoro, allora cominciamo! durante la lezione abbiamo già parlato molto della cultura italiana. Concordanza dei tempi del congiuntivo.

Mennyiségi viszonyok	(számnevek: MOLTO, POCO, PARECCHIO, ABBASTANZA, NIENTE, UNO, DUE, TRE. . . DIECI . . . VENTI. . . CENTO, MILLE, DUEMILA) qui ci sono molte ragazze, abbiamo quattro lezioni, quanti anni hai? ho comprato due etti di prosciutto e due bottiglie di olio, abbiamo studiato parecchio, mi sento abbastanza bene, non ci capisco niente
Minőségi viszonyok	(melléknevek: GRANDE, ALTO, BELLO, CALDO, PICCOLO, BIANCO, NERO, ecc. a melléknevek fokozása) il giardino è grande, ho una camicia bianca, come è?, di che colore è?, mi fa male, è la più bella ragazza della classe: è bellissima
Modalitás	(módbeli segédigék: VOLERE, POTERE, DOVERE, SAPERE, a kötőmód használatának esetei) voglio uscire, posso venire anch'io?, devi capire, non sai guidare?, vorrei sapere la verità, potresti prestarmi il tuo dizionario? spero che ci siano tutti.
Esetviszonyok	(névmások: MI, TI, GLI, LE. . .) igei vonzatok: essere contenti di, cominciare a, decidere di, smettere di, chiedere a, avere bisogno di, avere voglia di, andare a fare, essere contento di, evitare di
Logikai viszonyok	(kötőszók: E, O, MA, PERCHÉ, alá- és mellérendelő mondatok; mondatrövidítés elöljárószó+főnévi igenévvvel, gerundióval, közvetett és közvetlen beszéd; szenvedő szerkezetű mondatok; általános alany, hasonlító mondatok) ho deciso di partire presto, sono venuto/-a per salutarti, vengo a trovarti domani , chiudendo la porta mi son fatto male, la Befana non è conosciuta in Ungheria, in Ungheria non si festeggia la Befana..
Szövegösszetartó eszközök	kérdőszók: CHI?, CHE COSA?, COME? QUANDO?, PERCHÉ, QUANTO mutató névmások: QUESTO, QUELLO, személyes névmások: IO, TU. . ., visszaható névmások: MI, TI, SI, CI, VI, SI, vonatkozó névmások: CHE, CUI, QUALE, NE névmás, egy- és többalakú határozatlan névmások: OGNI, QUALCHE, ALCUNO, QUALSIASI, TUTTO, TANTO névmás ; hangsúlytalan, hangsúlyos és összetett személyes névmások: MI, ME, ME NE, GLIELO..) chi è questa ragazza?, che cosa facciamo adesso?, come ti chiami?, quando andiamo a casa?, chi è lui?, perché non sei venuto?, me ne aveva parlato molto; ci vado anch'io ; ogni principio è difficile; Conosco tanta gente simpatica, salve a tutti. Ho sbagliato dicendoglielo.

Kommunikációs eszközök A2

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
megszólítás és fogadása	sentì!, scusa!, Marina/Giorgio!, per favore!, per piacere!, signore/a!, signorina!, professore!/professoressa!, mamma!, papà!, zio/a!, nonno/a!, cameriere!, amici!, tesoro!, amore!, signore e signori!; prego!, dimmi!, dica!, dica pure!, sì?, che/cosa c'è?, desidera?, cosa vuoi/vuole?
köszönés, elköszönés	ciao!, ciao, Angela!, ciao a tutti!, buongiorno/buonasera!, buongiorno/buonasera, signore/a, professore/professoressa!; arrivederci/La, ciao, a presto, a domani, a dopo, a lunedì, a dopo!, ci vediamo!, salve, benvenuto/a/i/e!, bentornato/a/i/e!, Vi do il benvenuto, ma guarda chi si vede!, è tanto tempo/una vita/un secolo che non ci vediamo!, che fortuna incontrarci!,
bemutatás, bemutatkozás	ti presento Giorgio, questo è Gregorio, mi permetta di presentarmi; mi chiamo Alessandro Beri, sono Giulia, il mio nome è Martina, piacere; mi permetti/e di presentarti/Le un caro amico, molto lieto, il piacere è mio
telefonálásnál bemutatkozás	Pronto, sono Valeria, c'è Marco?, Pronto, con chi parlo, scusi?, Pronto, parlo con Claudia?, Pronto, posso parlare con Maurizio?, Pronto, può passarmi il dottor Agnani, Pronto, può passarmi l'interno numero 120?, Pronto, volevo parlare con dottor Frittella, me lo può passare?; Pronto!, Pronto, sì, sono io; Pronto, sì, glielo/la passo subito; Scusi, con chi parlo?, Scusi, chi lo/la vuole?, Scusi, chi devo dire?, Pronto, casa Agnani
telefonálásnál elköszönés	ciao!, arrivederci/La, a più tardi!, ci vediamo!, a dopo!, a domani!, a presto!, ci sentiamo!, salutami Carla/i tuoi!, buonanotte!, ti/La saluto, a tra poco!
szóbeli üdvözlétküldés	salutami Marco/i tuoi!, mi saluti l'ingegnere!; non mancherò, riferirò, certamente!
köszönet és arra reagálás	grazie!, grazie tante!, ti/La ringrazio!, grazie mille!, sei un tesoro!, non so come ringraziarti/La!; prego!, non c'è di che!, di niente!, figurati!
engedélykérés és arra reagálás	posso?, posso uscire un momento?, posso avere una piantina della città?, mi permetti? permesso?, me lo fai vedere?; prego!, come no!, si accomodi!, come no?, avanti!, certo!; macché!, ci mancherebbe altro!, questo poi no,

	ho detto di no, non ci penso neanche, mi dispiace ma non è possibile
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	come stai/ta?, come va?, che c'è di nuovo?, cosa fai di bello?, tutto bene?, come stanno i tuoi?, come vanno le tue cose?, ti/La vedo bene/giù!; non c'è male, bene, grazie, e tu/Lei?, abbastanza bene, così, così, niente di speciale, tutto bene, niente di particolare, le solite cose
bocsánatkérés és arra reagálás	scusami/mi scusi!, mi dispiace, non volevi farti del male; non c'è di che, di niente, non ti preoccupare/non si preoccupi!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	congratulazioni!, auguri!, tanti auguri!, Buon Natale!, Felice Anno Nuovo!, in bocca al lupo!, buon viaggio!, buon appetito!, complimenti, tante belle cose!, auguroni!; grazie, altrettanto!, grazie mille!, mille grazie!, anche a te/Lei!
együttérzés és arra reagálás	ti/La posso capire, mi rendo conto, è veramente molto triste, mi dispiace; sei molto gentile, grazie!
személyes és hivatalos levélben megszólítás	Caro padre/papà!, Cara madre/mamma/mamma!, Cari genitori!, Caro Mario!, Caro/a Giulio/Andreina!, Mio/a caro/a!, Carissimo/a/i/e!, Cari amici/Signori!, Caro Professore!, Egregio/Gentile Signore/Professore/Signor Direttore!, Caro signor Belli!
személyes és hivatalos levélben elbúcsúzás	a presto!, baci e abbracci, tanti/tantissimi baci, un abbraccio, un forte abbraccio, bacione, tanti cari saluti, con amicizia, con tanta amicizia, con affetto, con tanto affetto, con amore, ti saluto, affettuosamente, tuo/a, distinti saluti, ossequi, con stima, Le porgo i miei più distinti saluti

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
rokonszenv, ellenszenv	mi sei simpatico, Lei è simpatico, è un simpaticone!, ti/La trovo simpatico, quanto è simpatico!
hála	ti sono grato/riconoscente, quanto ti sono grato/riconoscente!, sei un angelo!
sajnálkozás	mi dispiace, mi spiace, che disastro, sono dispiaciuto/disperato/a, quanto mi rincresce!, non mi dire!, non è possibile!
öröm	che gioia!, che piacere!, quanto sono felice!, sono davvero contento!
elégedettség, elégedetlenség	sono contento, mi fa piacere!, per bacco!, complimenti!, quanto sono felice!; non sono

	contento, mi dà fastidio, mi rompe le scatole, ne ho fin sopra i capelli, che barba!, che fastidio!
csodálkozás	come mai?, che sorpresa!, davvero?, non mi dire!
remény	spero di rivedert/La, spero tanto, magari!, fosse vero!, ho la speranza di
félelem	ho paura di, che paura!, che fifa!
bánat	che pena!, che dolore!, mi fa pena, sono triste/sconvolto/addolorato
bosszúság	che noia!, che fastidio!, mi dà ai nervi, mi dà fastidio, uffa

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
véleménykérés és arra reagálás	secondo te/Lei, qual è la tua/Sua opinione?, che ne dici/e di?, cosa faresti nei miei panni?, sei d'accordo?; secondo me, secondo la mia opinione, fossi in te, sai cosa ti dico?, a mio avviso, per me, quanto a me, io penso che
valaki igazának az elismerése	hai/ha ragione, avevi/a ragione, ho sbagliato io, la colpa è mia, dovevo sapere, potevo pensare
egyetértés, egyet nem értés	hai/ha ragione, d'accordo, sono d'accordo, bene/benissimo, va bene/benissimo, perfetto, ottimo, ottima idea!, mi hai/ha convinto; non hai/ha ragione, non sono d'accordo, non va bene, non è il caso, pessima idea! ci mancherebbe altro!, per carità
érdeklődés, érdektelenség	che ne dici?, che ne pensi?, ti piace?, che impressione ti ha fatto?; non m'interessa, non m'importa, che m'importa!, che c'entro io?, non me ne frega niente
tetszés, nem tetszés	mi piace, mi piace tanto, che bello!, è fantastico!, è un amore!, è una delizia!, ti sta bene, ti dona il verde, è la fine del mondo!; non mi piace, non mi va, che brutto!, che orrore!, mi fa schifo, mi fa orrore, è brutto, non mi va, che vergogna!, sono mortificata, è una schifezza!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, kötelezettség	voglio/vogliamo, vogliamo andare al cinema?ho/abbiamo deciso di; vorrei, mi piacerebbe, mi dài un panino?; è capace di, non riesco ad aprire la porta, è in grado di; è necessario, bisogna, devi studiare di più; è possibile, posso venire anch'io, può darsi, c'è la possibilità; devo/i/e...
ígéret	ti/Le prometto di, ti giuro, ti assicuro, ti garantisco

dicséret, kritika	bravo/a/i/e!, bravissimo/a/i/e!, come sei carino/a!, quanto sei/siete bravi/e! che coraggio!, sei un genio!, sei un tesoro/amore!; non sei proprio gentile, non è un gran ché, è piuttosto brutto, che schifo!, che barba!
ellenvetés	mica vero, perché poi?, perché dovrei farlo, macché!, neanche per sogno!, non ci pensare nemmeno!, figuriamoci!, per carità!, ci mancherebbe altro!, questo poi no, ti/Le ho detto di no
ellenvetés visszautasítása	perché no?, pensaci un attimo!
érdeklődés, értékítélet, kívánság, preferencia, érdeklődési kör iránt	che ne pensi?, che ne dici?, che impressione ti ha fatto?, avresti voglia di?, ti piacerebbe?, quale preferisci/ti piacerebbe di più?, gradiresti un amaro?, qual è il tuo hobby?, che cosa t'interessa?, di che cosa t'interessi?

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
dolgok, személyek megnevezése, leírása	questo è un fumetto, ecco la pasta!, eccolo/la/li/le!, questa è Maria, è una ragazza dai capelli biondi
események leírása	è successo due settimane fa durante l'intervallo a scuola
információkérés, információadás	per favore!, per piacere!, come ti chiami?, dove è il bagno?, che ore sono?, come si dice in italiano?, che cosa vuol dire in ungherese?, come si arriva alla stazione?, sai/sa dove si trova una farmacia?, chi è il medico di turno?, di dove sei?;mi chiamo Sandro, è a destra, sono le tre e mezza, in italiano si dice, in ungherese vuol dire, sono le tre e mezza, torno prima del pranzo, bisogna andare dritto, poi al primo semaforo girare a sinistra, si trova vicino, in fondo alla strada, è il dottor Magnani, sono di Verona
igenlő vagy nemleges válasz	sì, certo, come no, ti assicuro, ovviamente, chiaro, perfetto, okay; no, nient'affatto, altrocché!, ci mancherebbe!
tudás, nem tudás	lo so, lo so benissimo, ne sono convinto; non lo so, non ne so nulla/niente, e chi lo sa
bizonyosság, bizonytalanság, feltételezés, kétely	certo, di sicuro, ne sono certo/sicuro, certamente, ci scommetto, sono più che sicuro; forse, non ne sono sicuro/a, può darsi, chissà!, chi lo sa, non credo, mah!, eventualmente; suppongo che; dubito, ho dei dubbi, non ne sono sicuro, sarà verò, sarò un ignorante
ismerés, nem ismerés	lo conosco, l'ho già visto da qualche parte, mi sembra di averlo già incontrato, mi risulta; non

	ne so niente, non l'ho mai visto, non so chi sia, non mi risulta
emlékezés, emlékeztetés, nem emlékezés	ricordo che, mi ricordo che una volta, ho dei bei ricordi, non lo scorderò mai, com'erano belli quei giorni!, se non mi sbaglio, se mi ricordo bene; ricordati di portare le chiavi!, non ti dimenticare del suo compleanno!, fammi ricordare l'ora!, non ti scordare l'appuntamento!, hai presente l'edicola all'angolo della strada?; non mi ricordo bene, non me ne ricordo, non mi viene in mente, l'ho dimenticato, me ne sono scordato, mi sfugge, è sulla punta della lingua

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
kérés	per favore/piacere, per cortesia, fammi/mi faccia il piacere di
tiltás, felszólítás	non correre, non devi/e uscire, non esagerare!, non fare lo scemo!; corri!, esci! fa' presto!, alzati!, vieni/venga/venite!, andiamo!, dà!, muoviti!, stai zitto!, calmati!, dammi retta!, mi raccomando!
segítségkérés és arra reagálás	ho bisogno del tuo aiuto, mi devi dare/dammi una mano!, avrei bisogno di te; puoi contare su di me, dimmi tutto, volentieri
javaslat és arra reagálás	ti dico di, ti propongo di, ho un'idea, ho una proposta, ti suggerisco di; volentieri!, va bene/benissimo!, non posso, preferisco di no
meghívás és arra reagálás	vieni a casa mia!, fai un salto da me!, ti aspettiamo per cena, ti offro io la cena domani sera, ti va di andare insieme al cinema stasera?, vuoi venire da noi per il finesettimana?; volentieri!, con piacere!, mi dispiace ma non posso, sarà per un'altra volta, neanche per sogno!, scherzi?
kínálás és arra reagálás	prego, assaggialo!, vuoi/vuole provare anche questo?, prendi/a un altro pezzettino/bicchierino!, prova, non fare complimenti!, ti posso offrire un aperitivo?
reklamálás	avrei un problema, vorrei presentare un reclamo
tanácskérés, tanácsadás	secondo te devo farlo?, che ne dici/pensi?, cosa faresti/farebbe nei miei panni?, dovrei accettarlo?, tu/Lei lo faresti/farebbe?, dimmelo sinceramente!; ti direi/consiglierei di, faresti meglio, permettimi/mi permetta un consiglio, posso consigliarti qualcosa?, io nei tuoi panni non farei questo, se vuoi/vuole sentire la mia opinione/il mio parere, dovrei, ti direi di, ti

	suggerirei di, io nei tuoi panni, se fossi in te, non lo farei, sai che ti dico?, per me non dovresti, potresti/potrebbe, devi assolutamente, faresti/farebbe meglio non andarci
segítség felajánlása és arra reagálás	aiuto!, aiutami/mi aiuti!, vuoi/vuole/potresti/potrebbe darmi una mano?, mi dài/dà una mano?; volentieri, come no, va da sè, certo, ci penso io
ajánlat és arra reagálás	ti/Le propongo di, ti/Le suggerirei di, che ne dici/e di?, sarebbe una soluzione, è un'offerta speciale; va bene, lo accetto, hai/ha ragione, ci rifletto un attimo, vedrò, preferisco di no, direi di no

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Nyelvi példák
visszakérdezés, ismétléskérés	come hai/ha detto?, compreso?, capito?, dicevi?; me lo puoi/può ripetere?, scusa/i, non ho capito bene, vuoi/vuole ripetere?
nem értés	scusa/i, non capisco, non ho capito, non ho capito bene, non ci capisco niente/un tubo
betűzés kérése, betűzés	potresti/potrebbe compitarlo?; Gyula, G come Genova, ipsilon, U come Ugo, L come Livorno, A come Albano
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	parla/i più lento/forte!, ti/La prego di parlare più lento/forte
beszélési szándék jelzése	scusa ma..., posso dirti qualcosa?, scusa se ti interrompo, scusa, hai un minuto per me?, senti un po'
megerősítés	come no!, certo!, ovviamente!, senz'altro!, assolutamente!
körülírás	come devo dirti, in altri termini
példa megnevezése	per esempio, per farti/Le un esempio, tanto per fare un esempio, è come se fosse
témaváltás	cambiamo argomento, voltiamo pagina, parliamo d'altro, d'altronde, per quanto riguarda invece, a proposito di

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A2 szintű nyelvtudás. A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt. Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról. Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondatszerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban. Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.</p>
--	--

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközöket használó beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- egyszerű történetet megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- gondolatait egyszerű kifejezésekkel és mondatszerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 150 szavas szöveggé rendezni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni;
- különböző közlésformákat (elbeszélés, jellemzés) használni.

OROSZ NYELV

9. évfolyam

Éves óraszám: 108

TÉMAKÖR

Személyes vonatkozások,
család

TARTALOM

Bemutakozás.
Családtagok bemutatása. Az orosz nevek.
Családi élet, családi kapcsolatok.
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.

Ember és társadalom

Baráti kör, osztálytársak.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal,
felnőttekkel.
Foglalkozások.

Környezetünk

Az otthon (lakószoba, lakás, ház).
Bútorok és háztartási gépek.
Saját település bemutatása.
Városi intézmények.

Az iskola

Iskolai helyiségek. Tantárgyak, osztályzatok.

Életmód

Étkezések. Étél- és italfajták.

Szabadidő, művelődés,
szórakozás

Kedvelt időtöltések. Sportágak.

Utazás, turizmus

Földrészek, országok

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök

Létezés kifejezése	Az Это mutatószó: Это книга. Это мальчик. Nemek, élő/élettelen kategóriák: Он/она/оно. Вижу стол/мальчика. есть + alanyeset, нет + birtokos eset.
Cselekvés kifejezése	Az igei paradigmarendszer kijelentő módban. A „е” és „и”-soros igeik jelen idejű alakjai.
Birtoklás kifejezése	A birtokos névmások: мой, твой, его, её наш, ваш, их. А чей birtokos kérdő névmás. A főnevek birtokos esete: книга мальчика, книги мальчика/мальчиков. У меня есть...

	A tagadás rendszerének tudatosítása: у меня нет.../ не было.../ не будет...
Térbeli viszonyok	направо, налево, прямо на столе, в машине, в школу, на улицу
Időbeli viszonyok	Сегодня. Утром, днём, вечером, ночью В четверг, в пятницу. Летом, осенью, зимой, весной. Часто, всегда, никогда. Az idő kifejezése: Сейчас 2 часа.
Mennyiségi viszonyok	Tőszámnevek (1-100) Sorszámnevek (1-10.) Határozatlan számnevek: много, мало, несколько Életkor kifejezése: Ей 21 год. Ему 3 года. Мне 11 лет.
Minőségi viszonyok	A melléknevek neme, száma, ragozása. Melléknevek egyeztetése. А какой kérdőszó. Alapfokú hasonlítás а как kötőszóval. Hátravetett jelzős szerkezetek: человек высокого роста.
Modalitás	Хорошо, плохо, далеко, близко, быстро, медленно. Хочу...
Esetviszonyok	A főnevek neme, többes száma, ragozása. A személyes névmások alany-, tárgy- és részeshatározós esete. Az orosz esetviszonyok alapvető alakjai egyes és többes számban néhány előljárószóval és azok nélkül: Это книга. Я вижу книгу. Книга мальчика на столе. Я даю книгу мальчику. Я гуляю с мальчиком. В книге красивая картина. Szabálytalan ragozású főnevek: человек-люди, ребёнок-дети, мать, дочь, сын, брат, сестра... Боже мой! Господи!
Logikai viszonyok	и, а, но, или, который, где, когда, потому что... ПОЭТОМУ, или..., или...

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kéréseket és utasításokat követni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket és közléseket megérteni;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség:

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat adni;

- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megérteni, azt felolvasni;
- egyszerű, képpel illusztrált történetet követni.

Íráskészség:

A tanuló legyen képes

- a ciril betűket anyanyelvi olvasó számára felismerhetően leírni, összekötni szavakban;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szavas mondatokat helyesen leírni;
- egyszerű közléseket tanult minta alapján írásban megfogalmazni;
- egyszerű strukturált szöveget(pl.: baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni.

10. évfolyam

Éves óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Ember és társadalom

Emberek külső jellemzése. Öltözködés, ruházat.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Környezetünk

A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.
Szentpétervár nevezetességei.
Időjárás, éghajlat.

Életmód

Napszakok. A hét napjai.
Rendszeres napi elfoglaltságok.
Az orvosnál. Testrészek, betegségek.
Egészséges életmód.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős programok (sport, színház, múzeum, koncert, mozi). Vendégségben.
Étteremben: étlap, ételek, italok, árak.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás (boltban, piacon).
Élelmiszerek, boltok.
Mértékegységek, csomagolás, pénznemek.

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök A1

Létezés kifejezése	<i>A létige múlt és jövő idejű alakjai.</i>
Cselekvés kifejezése	<i>Az igék múlt idejű alakjai. Az összetett jövő idő. A felszólító mód képzése t.sz. 1. személyben: Давай/те пойдём в ... A felszólító mód képzése e.sz. és t.sz. 2. személyben: Слушай(те)! Прочитай(те)! Открой(те)! Az alapvető mozgást jelentő igék fajtái és azok használata: идти/ходить, ехать/ездить, нести/носить, вести/водить</i>
Birtoklás kifejezése	<i>A 9. évfolyamon elsajátított kategóriák gyakorlása</i>
Térbeli viszonyok	<i>от..., до..., около..., у..., далеко, близко от... рядом с..., перед, за, под, над, вверх, вниз, в лесу, в саду, на мосту.</i>

Időbeli viszonyok	<p><i>Az idő kifejezése (óra, perc): пять минут первого, половины третьего</i> <i>Az idő kifejezés hivatalos formája.</i> <i>Вчера, сегодня, завтра</i> <i>Часто, всегда, никогда</i> <i>Весь день, каждый год, ежедневно, по понедельникам, раз/два раза в год</i> <i>До, после, через, ... (тому) назад</i> <i>A dátum kifejezése (1): évszámok.</i> <i>A dátum kifejezése (2): nap, hónap, év.</i> <i>A dátum kifejezése (3) a когда kérdésre.</i></p>
Mennyiségi viszonyok	<p><i>Tőszámnevek (100 fölött)</i> <i>Az один és a два használata alany- és tárgyesetű főnéve előtt</i> <i>Mértékegységek: 100 грамм колбасы, 100 грамм водки, литр молока и т.д.</i> <i>A körülbelüliség kifejezése: примерно / приблизительно..., человек пять, около пяти человек</i></p>
Minőségi viszonyok	<p><i>Melléknevek vonzata: рад подарку, знаком с мной...</i> <i>Állapot kifejezése: Мне холодно, весело. Здесь жарко.</i></p>
Modalitás	<p><i>A мочь és az уметь igék.</i> <i>Можно-Нельзя</i> <i>Надо/нужно-Не надо/Не нужно</i> <i>Хочу... Собираюсь... Должен</i></p>
Esetviszonyok	<p><i>Szabálytalan ragozású főnevek: человек-люди, ребёнок-дети, мать, дочь, сын, брат, сестра...</i> <i>Боже мой! Господи!</i> <i>Az Этом mutató névmás.</i></p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A1 szintű nyelvtudás. A tanuló követi a célnyelvi óravezetést, megérti az ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak. Képes egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikálni, személyes adatokra vonatkozó kérdéseket feltenni, és ezeket megválaszolni. Képes saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról röviden, önállóan beszélni egyszerű, begyakorolt fordulatokkal, szerkezetekkel. Megérti az ismert neveket, szavakat, és az egyszerű szövegek egyszerű mondatait. Megérti az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások gondolatmenetét az ismerős szavak, esetleg képek segítségével. Képes minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket írni őt érdeklő, ismert témákról.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megérteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott;
- szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szóból álló köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni;
- megértési problémák esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni;
- beszélgetést kezdeményezni, befejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jó részt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- egyszerű, képpel illusztrált történet lényegét megérteni.

Íráskésztség

A tanuló legyen képes

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;
- ismert struktúrák felhasználásával kb. 10 mondatos tényszerű információt közvetítő szöveget írni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni.

11. évfolyam

Éves óraszám: 108

TÉMAKÖR

TARTALOM

Személyes vonatkozások,
család

Családi kapcsolatok, a családi élet eseményei.
Házimunkák.

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzés
Emberi kapcsolatok. Párkeresés.

Az iskola

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
Saját iskola bemutatása
Nyelvtanulás.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei
Nyaralás itthon, illetve külföldön.
Nyári/téli pihenés.
Nyári/téli pihenés.
Utazás repülővel.

Gazdaság és pénzügyek

A pénz szerepe a mindennapokban
Reklámok.
Vásárlás, reklamáció.

Életmód

Az orvosnál.
Betegségek és kezelésük.
Egészséges életmód.

Ismétlés, számonkérés

Fogalomkörök

Létezés kifejezése	A 9-10. évfolyamon tanultak gyakorlása, alkalmazása.
Cselekvés kifejezése	<i>A felszólító mód képzése e.sz. és t.sz. 3. személyben. További mozgást jelentő igék. Mozgást jelentő igék igekötővel. Az ige szemlélet: folyamatos és befejezett igealakok. Az egyszerű jövő idő.</i>
Birtoklás kifejezése	<i>A cboŷ birtokos névmás Мамин, папин, медвежий A birtokos melléknevek felismerése</i>
Térbeli viszonyok	<i>A mozgás térben való leírása: иду по улице, поднимается по эскалатору о..., об..., по..., при...,</i>

	<i>напротив, навстречу</i>
Időbeli viszonyok	<i>До, после, через, ... назад, С утра до вечера, постоянно, без перерыва</i>
Mennyiségi viszonyok	<i>чуть-чуть, немножко</i> <i>Сzámnév + melléknév + főnév típusú szerkezetek:</i> <i>5 новых учеников</i> <i>А gyűjtőszámnevek</i>
Minőségi viszonyok	<i>Melléknévek fokozása: красивее, умнее, лучше, хуже, ближе, дальше ...</i> <i>А melléknévek rövid alakja.</i> <i>Középfokú hasonlítás.</i> <i>А felsőfokú kiemelő szerkezet.</i>
Modalitás	A 9-10. évfolyamon tanultak gyakorlása, alkalmazása.
Esetviszonyok	<i>Határozatlan névmások</i> <i>Általánosító névmások</i>
Logikai viszonyok	<i>для того, то, ... то, ...</i>

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- jórészt ismert nyelvi eszközöket használó beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeiket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.
- egyszerű történetet megérteni.

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- gondolatait egyszerű kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközökkel logikus összefüggések alapján kb.150 szavas szöveggé rendezni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni;
- különböző közlésformákat (elbeszélés, jellemzés) használni

12. évfolyam

Éves óraszám: 93

TÉMAKÖR

A munka világa

Utazás, turizmus

**Szabadidő, művelődés,
szórakozás**

Környezetünk

Tudomány és technika

Ismétlés, számonkérés

TARTALOM

A munkahelykeresés formái.
Divatos szakmák és foglalkozások.
Önéletrajz és állásinterjú.

Közlekedési lehetőségek, a tömegközlekedés.
Útbaigazítás.
Közlekedési baleset.
Városi intézmények.
Lakóhelytípusok

Szabadidős sport és szórakozás.
Élvonalbeli sportolók.
Irodalom, zene, film.
A média szerepe.

Növények és állatok a környezetünkben
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és
globálisan.
Szelektív hulladékgyűjtés.
A vidéki élet.
Házikedvencek.
Természeti jelenségek.

A technikai fejlődés pozitív és negatív hatásai.
A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben
Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a
munkában
A számítógép-használat szakkifejezései.

Fogalomkörök A2

Létezés kifejezése	Az Это mutatószó: Это книга. Это мальчик. Nemek, élő/élettelen kategóriák: Он/она/оно. Виджу стол/мальчика. есть + alanyeset, нет + birtokos eset. A létige múlt és jövő idejű alakjai.
Cselekvés kifejezése	Az igei paradigma-rendszer kijelentő módban. A „е” és „и”-soros igék jelen idejű alakjai. Az igék múlt idejű alakjai. Az összetett jövő idő. A felszólító mód képzése t.sz. 1. személyben: Давай/те пойдём в ...

	<p>A felszólító mód képzése e.sz. és t.sz. 2. személyben: Слушай(те)! Прочитай(те)! Открой(те)!</p> <p>A felszólító mód képzése e.sz. és t.sz. 3. személyben. Az alapvető mozgást jelentő igék fajtái és azok használata: идти/ходить, ехать/ездить, нести/носить, вести/водить. További mozgást jelentő igék. Mozgást jelentő igék igekötővel. Az ige szemlélet: folyamatos és befejezett igealakok. Az egyszerű jövő idő. <i>A feltételes mód használata.</i> <i>Az igerárok tudatosítása: говорить/сказать, давать/дать, садиться/сесть...</i> <i>Cselekvő melléknévi igenevek.</i> <i>Szenvedő melléknévi igenevek.</i> <i>A szenvedő szerkezet.</i> <i>A határozói igenév.</i></p>
Birtoklás kifejezése	<p>A birtokos névmások: мой, твой, его, её наш, ваш, их. А чей бirtokos kérdő névmás. У меня есть... A főnevek birtokos esete: книга мальчика, книги мальчика/мальчиков. A tagadás rendszerének tudatosítása: у меня нет.../не было.../не будет... А сбой бirtokos névmás <i>A birtokos melléknévek felismerése: Мамин, папин, медвежий</i></p>
Térbeli viszonyok	<p>направо, налево, прямо, на столе, в машине, в школу, на улицу. от..., до..., около..., у... далеко, близко от... рядом с... перед, за, под, над, вверх, вниз, в лесу, в саду, на мосту... о..., об..., по..., при..., напротив, навстречу <i>A mozgás térben való leírása:</i> <i>иду по улице, поднимается по эскалатору</i></p>
Időbeli viszonyok	<p>Сегодня Утром, днём, вечером, ночью В четверг, в пятницу Летом, осенью, зимой, весной Az idő kifejezése (egész óra): Сейчас 2 часа. Az idő kifejezése (óra, perc): пять минут первого, половины третьего Az idő kifejezés hivatalos formája. Вчера, сегодня, завтра Часто, всегда, никогда</p>

	<p>Весь день, каждый год, ежедневно, по понедельникам, раз/два раза в год До, после, через, ... (тому) назад С утра до вечера, постоянно, без перерыва A dátum kifejezése (1): évszámok. A dátum kifejezése (2): nap, hónap, év. A dátum kifejezése (3) а когда kérdésre. <i>После того, как...</i> <i>Перед тем, как...</i> <i>Прочитав книгу...</i> <i>Читая книгу...</i></p>
Függő beszéd	<p><i>Он сказал, что...</i> <i>Он спросил, сколько/где/почему ...</i> <i>Он попросил, чтобы...</i> <i>Он спросил, есть ли ...</i></p>
Mennyiségi viszonyok	<p>Tőszámnevek (1-100) Tőszámnevek (100 fölött) Az один és a два használata alany- és tárgyesetű főnéve előtt Sorszámnevek (1-10.) Határozatlan számnevek: много, мало, несколько, чуть-чуть, немножко Életkor kifejezése: Ей 21 год. Ему 3 года. Мне 11 лет. 100 грамм колбасы, 100 грамм водки, литр молока и т.д. A körülbelüliség kifejezése: примерно / приблизительно..., человек пять, около пяти человек Számnév +melléknév +főnév típusú szerkezetek: 5 новых учеников A gyűjtőszámnevek. <i>Melléknévi alakú határozatlan számnevek (многое)</i></p>
Minőségi viszonyok	<p>A melléknevek neme, száma, ragozása. A какой kérdőszó. Alapfokú hasonlítás a как kötőszóval. Melléknevek egyeztetése. Hátravetett jelzős szerkezetek: человек высокого роста . Melléknevek vonzata: рад подарку, знаком с мной... Állapot kifejezése: Мне холодно, весело. Здесь жарко. Melléknevek fokozása: красивее, умнее, лучше, хуже, ближе, дальше ... A melléknevek rövid alakja. Középfokú hasonlítás. A felsőfokú kiemelő szerkezet</p>
Modalitás	<p>Хорошо, плохо, далеко, близко, быстро, медленно. Можно-Нельзя</p>

	<p>Надо/нужно-Не надо/Не нужно Хочу... А мочь és az уметь ígék. Собираюсь... Должен Приходится..., Обязан..., Мне хочется... Нам неохота... Если бы...</p>
Esetviszonyok	<p>A főnevek neme, többes száma, ragozása. А -мя végű főnevek ragozása. A személyes névmások alany-, tárgy- és részeshatározós esete. Az orosz esetviszonyok alapvető alakjai egyes és többes számban néhány elöljárószóval és azok nélkül: Это книга. Я вижу книгу. Книга мальчика на столе. Я даю книгу мальчику. Я гуляю с мальчиком. В книге красивая картина. Szabálytalan ragozású főnevek: человек-люди, ребёнок-дети, мать, дочь, сын, брат, сестра... Боже мой! Господи! Мам! Катя! Az Этот mutató névmás. Határozatlan névmások Általánosító névmások Tagadó névmások А себя visszaható névmás. А mutató névmás. А singularia/pluralia tantum egyes eseteinek tudatosítása: мебель, посуда, очки, ножницы, каникулы</p>
Logikai viszonyok	<p>и, а, но, или, который, где, когда, потому что... , поэтому, если..., или..., или... чтобы, для того тот, кто... то, что... зато..., а то... то, ... то, . хотя..., несмотря на..., благодаря тому что</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A2 szintű nyelvtudás. A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt. Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról. Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondatszerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban. Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- köznyelvi eszközöket használó társalgás, beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- változatos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban álláspontját, véleményét kifejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni, azt felolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai, illetve irodalmi szöveg lényeges pontjait megérteni.

Íráskésztség

A tanuló legyen képes

- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 150 szavas bekezdésekbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehozni;
- változatos közlésformákat (leírás, elbeszélés, jellemzés) használni.

LATIN NYELV

Tantárgyi bevezető:

A latin nyelv tanítása során érvényesül a Nemzeti köznevelési törvénynek és NAT-nak az alapelve, amely az oktatás feladatát a nemzeti műveltség átadásában, az egyetemes kultúra közvetítésében, a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítésében jelöli meg. A latin nyelv tanulása közben változatos módon fejlődnek a tanuláshoz szükséges készségek, képességek, ismeretek és attitűdök. Ezek megalapozzák a tanulóknál a közjóra, a nemzeti és társadalmi összetartozásra való törekvést. A tanulók a római irodalommal való ismerkedés közben egyéni és közösségi célok összhangjával és feszültségével találkoznak, így az együttműködési formák keresése iránti igény is erősödik bennük. A szövegek megértéséhez szükséges önfegyelem és képzelőtehetség hat intellektuális érdeklődésük felkeltésére. Lehetőség nyílik arra, hogy az elsajátított tudás beépüljön énképükbe, fejlődjen önismeretük.

Latintanulással sokoldalúan lehet fejleszteni a tanulás képességet, fokozható a tanulás iránti motiváció, és mód nyílik különböző tanulási stratégiák elsajátítására. A pedagógusnak fel kell tárnia a tanulók előzetes ismereteit, és törekednie kell a belső motiváció megerősítésére is. Az egyénekhez alkalmazkodó differenciált módszerek segítenek az eltérő igényű tanulók fejlesztésében, motivációjuk megőrzésében. Ezek a módszerek a tehetséggondozásban is fontos szerepet játszanak.

A latin nyelvvel való foglalkozás fejleszti a tanulók anyanyelvi kommunikációs kompetenciáját a nyelvészeti fogalmak rendszerszerű használata, a szövegek többrétegű jelentésének felfedezése, pontos és stílushű fordítások készítése révén.

A latin nyelv esetében az idegen nyelvi kompetenciát írott szövegek olvasásával és értelmezésével fejlesztjük. A latintanulásban nagy szerepe van a szövegszerkesztés logikai vizsgálatának. E tevékenység során megerősödnek a matematikaihoz hasonló logikai kompetenciák: az analízis és szintetizáló képesség, a fogalmakra épülő összefüggések keresése, az érvek láncolatának követése. Ezek segítik majd a tanulókat a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában az élet különböző területein.

A latin nyelv tanulása során erősödik a környezettudatos és a társadalmi kérdések iránt felelősséget érző gondolkodás. A vidéki életvitel, a városi ház, a mezőgazdaság kultúrájának megismerése segít a munkaeszközök, a munkamódszerek, a munkaszervezés és a munka fontosságának megértésében. Az emberi kapcsolatok elemző értékelésével a tanuló mélyebben megérti a család társadalmi szerepét, illetve a családon belüli szerepeket, feladatokat. A tanuló a latin művelődéstörténet segítségével értelmezheti a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, erősödhet benne a különböző generációk tagjai iránti tisztelet. A neveléssel, az iskolázás jellegzetességeivel, az iskoláztatás szakaszaival való foglalkozás során rávilágíthatunk a tanulás fontosságára.

A tanulók alaposabban megismerik a klasszikus műveltség és a mai európai kultúra közötti folyamatosságot, ennek közvetítő eszközeit, a művészetek és a tudományok hagyományörző funkcióját.

A művészetekkel, mint az önismeret, önkifejezés eszközeivel való foglalkozás, segít az egyéniség kibontakoztatásában. Az ókori görögök és rómaiak tudatosan figyeltek testi egészségükre; e gondolatok művészi megformálásával ismerkedve fejlődhet a tanulók egészségtudatos gondolkodása. A logikus gondolkodás fejlesztése hozzájárul a digitális kompetencia fejlesztéséhez, pl. az információ felismerésében, értékelésében, bemutatásában, a közvetített tartalmak kritikus és etikus használatában. Mód nyílik a digitális kompetencia közvetlen fejlesztésére is, ha a tanítás és a tanulás során felhasználjuk az internet által nyújtott lehetőségeket, pl. a megfelelő források keresésére, művelődéstörténeti anyagok online tanulmányozására és szótározáskor.

Mindezek a tartalmak és tevékenységek együttesen a szociális és állampolgári kompetencia, illetve a kezdeményezőképeség vonatkozásában is éreztetik fejlesztő hatásukat: a személyek és kultúrák közötti párbeszédre törekvésben, a különböző nézőpontok megértésében, az emberi jogok

tiszteletében, a reális alapokon nyugvó nemzeti identitásban és az Európához való kötődésben, valamint a kreatív és innovatív problémamegoldó tevékenységben.

A szövegek feldolgozása során az esztétikai-művészeti tudatosság is fejlődik. A tanulók nyitottabbá válnak, képesek lesznek arra, hogy egyes műalkotásokat mélyebben megértsenek, önállóan feldolgozzanak. A művekben megjelenített témák, élethelyzetek, formai megoldások megvitatásával fejlődik esztétikai érzékük és szociális kompetenciájuk, erősödnek empatikus képességeik, fogékonyabbak lesznek a nemzeti és az európai kulturális örökség iránt, így az átlagosnál nagyobb beleélő képességre tehetnek szert.

Mindezek a célok és feladatok megkívánják a hatékony, önálló tanulás fejlesztését. Ennek elősegítése érdekében, illetve a NAT-tal és a latintanítás hazai hagyományaival összhangban a latin kerettanterv három tematikai egységre épül: grammatikai ismeretek, szövegfeldolgozás, műveltség.

A NAT az idegen nyelv tanulásának legfontosabb célját a kommunikatív kompetencia, ezen belül a nyelvi kompetencia fejlesztésében határozza meg. Tekintettel arra, hogy a latin nyelvet elsősorban írott szövegek olvasására és megértésére használják a tanulók, a nyelvi kompetenciák fejlesztésében kiemelt szerepet játszanak a *grammatikai ismeretek* a célrendszer meghatározásakor. A grammatikai tanulmányok célja a latin nyelv nyelvtanának megismertetése, a mondatelemzéshez szükséges nyelvészeti fogalmak kialakítása, valamint a grammatikai elemzőkészség fejlesztése.

A *szövegfeldolgozás* a NAT-ban „szövegkompetencia és közvetítői készségek” nevezett kompetenciaterületet tartalmazza. Itt részletezzük a szövegértés fejlesztését szolgáló ismeretanyagot. Ennek az a célja, hogy fejlesszük az irodalmi művek befogadására való készséget a szövegek grammatikai és stilisztikai elemzésén keresztül.

A *műveltség* címet viselő tematikai egységbe kerül a NAT-ban „*célnyelvi műveltség, interkulturális kompetenciaként*” megjelölt terület. A NAT „*nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek kihasználása*”, illetve az *információs és kommunikációs technikák alkalmazásai képességének fejlesztése* néven említett fejlesztési területeket a kerettanterv a három felsorolt tematikai egység keretei között részletezi.

Az esetek többségében minden latinórán előfordul mindhárom kerettanterv-beli tematikai egység. Ezért helyi tantervünkben a kerettanterv szerinti tematikai egységeket a felhasznált tankönyveket követve osztottuk be új tematikai egységekbe.

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészülés során a felhasznált tankönyvekben javasolt feladatokat és a szaktanár által készített feladatokat kell a tanulónak elvégeznie. Egy-egy órára legfeljebb kb. 25-30 perc alatt elvégezhető feladat adható, számolva azzal, hogy a tanuló rendszeresen felkészül és legalább jó szinten teljesíti a követelményeket. Ha ennél kevesebbet teljesít, a lemaradás csökkentése érdekében kb. 35-40 perc alatt elvégezhető feladat is kijelölhető.

9-10. évfolyam

A tanulóknak a latin nyelv tanulásával erősödik az európai kultúra értékeinek tisztelete, a magyarországi latin hagyományok megismerésével pedig mélyebb értelmet nyer a magyarság Európához tartozásának gondolata.

A tanulók nyelvi rendszerező képességei jelentősen javulnak a latin grammatika sajátos kifejezéseinek megértésével és használatával. Nyelvi kompetenciájuk fejlődése lehetőséget ad latin nyelvű irodalmi alkotások megismerésére és feldolgozására.

A motiváció megőrzésében differenciált haladásra, az egyéni különbségek fokozott figyelembe vételére van szükség. A rendszeres ismétlés, egyes tanulók holtponton való átsegítése kiemelten fontos a további együtt munkálkodás érdekében. A motiváció megerősítésében segíthet az internet használata is (pl. előadás, prezentáció készítése).

A latin olvasmányok esztétikai értékeinek megismerése során fejlődik a tanulók képessége arra, hogy összevessék személyes történeteiket, érzéseiket, élményeiket, valamint a történelemben, irodalomban tanultakat. A szövegekhez kapcsolódó képek, műalkotások elemzése lehetőséget nyújt esztétikai élmények megélésére, az esztétikai érzék fejlesztésére.

A tanulók eredeti latin szövegek értelmezése és magyarra fordítása során használják a nyelvet. A szövegek értelmezése révén nyitottabbá válnak más kultúrák iránt, és fejlődik egyéni nyelvtanulási stratégiájuk. A tantárgy-integráció elsősorban magyar nyelv és irodalom, történelem, a vizuális kultúra, valamint informatika tantárgyakkal valósítható meg.

A latintanulás során a tanulók érzékenyebbé válnak az emberi értékek iránt. Könnyebben megértik a közösség érdekében gyakorolt méltányosság szerepét, és maguk is részt vállalnak közélettel kapcsolatos vitákban. Nyelvtanulási problémáikat igyekeznek szakszerű terminológiával megfogalmazni, és a problémákra adott válaszok alapján tudásukat fejleszteni.

11-12. évfolyam

A tanulóknál erősödik az európai kultúra értékeinek tisztelete, és a magyarországi latin hagyományok megismerésével a magyarság Európához tartozásának gondolata. Ezzel együtt belátják a görög-római és zsidó-keresztény gyökerű európai műveltség etikai normáit, felismerik a normakövetés jelentőségét.

A tanulók tudatosan használják a latin grammatika sajátos kifejezéseit. Az idegen nyelvi kompetenciák fejlődésével együtt élményszerűvé válhat számukra a latin nyelvű irodalmi alkotások megismerése és elemzése.

A motiváció megőrzésében sok egyéni szereplésre, a tanulók véleményének megértésére és rendszeres beszélgetésre, alkotó vitára van szükség. A rendszeres ismétlés továbbra is fontos az együtt munkálkodás érdekében. A motiváció fenntartásában segíthet az internet használata (pl. latin szerzők szövegeinek keresése, különböző szövegváltozatok egybevetése).

A hosszabb-rövidebb irodalmi szövegek esztétikai értékeinek vizsgálata segíti a tanulókat abban, hogy más tantárgyak (magyar irodalom, vizuális kultúra) keretében is felismerjék ezeket.

A tanulók a nyelvhasználatot igénylő feladatokat hosszabb-rövidebb eredeti, irodalmi latin szövegek megértésével, fordításával és értelmezésével oldják meg. A szövegek értelmezése során befogadó magatartást tanúsítanak más kultúrák iránt, és fejlődnek nyelvtanulási stratégiáik. A nevelési és tantárgy-integrációs feladatok elsősorban magyar nyelv és irodalom, történelem, a vizuális kultúra, valamint informatika tantárgyakkal valósíthatók meg.

A latintanulás során tovább mélyül a tanulóknál az emberi értékek megbecsülése. A közéleti kérdések iránt érzékennyé válnak, korrekt módon viszonyulnak azokhoz, akik egy-egy kérdésben más nézetet vallanak. Megértik mások nyelvtanulási problémáit, és megoldási módjait. Empatikus készségükkel társaik másféle gondjait is megértik, és segítséget adnak azok megoldásában.

A tematikai egységekhez kapcsolódik évente kb. 130 szó elsajátítása és gyakorlása tanári segítséggel. Néhány memoriter elsajátítása és értő előadása; ismerkedés memoriterek tanulási stratégiáival (pl. szentenciák, szállóigék, Pater Noster, versek, versrészletek).

Az IKT alkalmazások készség szintű kialakítása és fejlesztése

A tanulók szerezzenek tapasztalatokat és jártasságot a kommunikációs és információs technológiák felhasználásában idegen nyelvi tanulmányaik során, ezzel is segítve az autonóm nyelvtanulóvá válást. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) minden eddigénél több lehetőséget biztosítanak a nyelvtanulóknak és tanároknak a célnyelvvel és célnyelvi közösséggel kialakítható közvetlen kapcsolatra. Az IKT jelentősen növelheti a klasszikus nyelvtanítás és nyelvtanulás eredményességét, közvetlen hozzáférést biztosítva a célnyelvi kultúrához, azaz lehetővé teszi autentikus célnyelvi modellek keresését és felhasználását. Az IKT a korszerű klasszikus nyelvtanítás, a differenciálás kiváló eszköze.

A nyelvtanulási stratégiák kialakítása

A nyelvtanulási folyamat sikeressége szempontjából kiemelt jelentőségűek a nyelvtanulási stratégiák. Az idegennyelv-tanulás nyújtson további lehetőséget az eredményes tanulás módszereinek elsajátítására: az előzetes tudás mozgósítására, az egyénre szabott módszerek kialakítására, a csoportos, együttműködő tanulásra, az önművelés igényének kialakítására, az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerésére.

A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az értékelésnek az általános iskolai nyelvtanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az idegen nyelv tanulásában. Ezért a visszajelzés is minden évfolyamon elsősorban pozitív, a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegen nyelvi tevékenység során.

Kialakul emellett az a funkció is, hogy visszajelzést adjon arról, a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart.

Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

IDŐKERET. ÓRASZÁMOK

Négy évfolyamos képzés: 3+3+3 +3 óra

9. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Grammatika	35	3	38
Szövegfeldolgozás	35	3	38
Művelődés	27	4	31
Évfolyam összesen	97	10	107

10. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Grammatika	35	3	38
Szövegfeldolgozás	35	3	38
Művelődés	27	4	31
Évfolyam összesen	97	10	107

11. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Grammatika	35	0	35
Szövegfeldolgozás	31	5	36
Művelődés	31	5	36
Évfolyam összesen	97	10	107

12. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Grammatika	23	0	23
Szövegfeldolgozás	29	3	32
Művelődés	29	5	34
Évfolyam összesen	83	8	91

A tantárgy helyi tantervében a kerettanternv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

Négy évfolyamos képzés:

9. évfolyam:	Szabad órakeret:	10
--------------	------------------	----

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Grammatika	Rendszerezés, áttekintés (Elmélyítésre szolgáló időkeret).	3
Szövegfeldolgozás	Adeste fideles ének feldolgozása.	1
	Ovidius szövegeinek feldolgozása (Elmélyítésre szolgáló időkeret).	2
Művelődés	Jézus születése az európai művészetben.	1
	Knószosz régészeti feltárása (IKT felhasználásával).	1
	Delphoi emlékanyaga (IKT felhasználásával).	1
	A trójai mondakör az európai képzőművészetben (IKT felhasználásával).	1
	Összesen:	10

10. évfolyam:	Szabad órakeret:	10
---------------	------------------	----

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Grammatika	A szenvedő szerkezet megértése, gyakorlása (Elmélyítésre szolgáló időkeret).	3
Szövegfeldolgozás	Eia recolamus ének feldolgozása.	1

	Ovidius szövegeinek feldolgozása (Elmélyítésre szolgáló időkeret).	2
Művelődés	A karácsony üzenete az európai művészetben.	1
	A római ház, középületek Rómában és a Római Birodalom területén (IKT felhasználásával).	3
	Összesen:	10

11. évfolyam:	Szabad órakeret:	10
---------------	------------------	----

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szövegfeldolgozás	Veni redemptor gentium ének feldolgozása.	1
	Jacopone da Todi: Stabat mater c. versének feldolgozása.	1
	Vergilius és Cicero szövegeinek feldolgozása (Elmélyítésre szolgáló időkeret).	3
Művelődés	Vergilius műveinek hatása az európai művészetre (IKT felhasználásával).	3
	Cicero jelentősége a retorika és a filozófia történetében (Elmélyítésre szolgáló időkeret).	2
	Összesen:	10

12. évfolyam:	Szabad órakeret:	8
---------------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szövegfeldolgozás	Karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó szövegek keresése (IKT felhasználásával).	1
	Horatius és Tacitus szövegeinek elemzése (Elmélyítésre szolgáló időkeret).	2
Művelődés	Horatius verseinek megzenésítése (IKT felhasználásával).	2
	Liturgikus szövegek és egyházzene a középkortól napjainkig (IKT felhasználásával).	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK, NYELVI SZINTEK:

Négy évfolyamos képzés Latin 9-12.

A **négyévfolyamos képzés** két pedagógiai szakaszból áll, ezek sajátos fejlesztési céljai a következők:

9-10. évfolyam: A tanulók a latintanítás e kezdeti szakaszában is megfigyelik az ókori görög és római műveltség kapcsolatát, és ennek a magyar és európai kultúrára gyakorolt hatását. A római hősökről szóló elbeszélések fejlesztik az erkölcsi érzéket; fontos szerepük van az állampolgárságra és a demokráciára nevelésben. A rómaiak hétköznapi életéről szóló olvasmányok az önismeretre, a családi életre és a testi-lelki egészségre nevelésben fejtenek ki pozitív hatást.

A tanulók anyanyelvi kompetenciája is fejlődik a latin nyelvtan szabályrendszerének megértésével és a mondatok elemzésével. A magyar és a latin nyelv sajátosságainak összevetése fejleszti a tudatos nyelvhasználatot és a logikai kompetenciát.

A motiváció megőrzéséhez differenciált haladásra, az egyéni különbségek fokozott figyelembe vételére van szükség. A rendszeres ismétlés, egyes tanulók holtpontra való átsegítése kiemelten fontos a további együtt munkálkodás érdekében. A motiváló hatásban segíthet az internet használata is (pl. előadás, prezentáció készítése).

Az internet által biztosított lehetőségek segíthetik a motiváció fenntartását, az önálló tanulási stílus kialakítását. A latin olvasmányokkal együtt feldolgozott képek, műalkotások elemzése révén alakul a tanulók önálló ízlése.

A tanulók elsősorban adaptált latin szöveg megértése és magyar fordítása során használják a célnyelvet. A szövegek értelmezése révén nyitottabbá válnak más kultúrák iránt. Nevelési és tantárgyi integráció elsősorban magyar nyelv és irodalom, történelem, rajz és vizuális kultúra, valamint az informatika tantárgyakkal valósítható meg.

A latintanulás során a tanulók érzékenyebbé válnak az emberi értékek megértésére és elfogadására. A tantárgy hozzájárul a méltányosság iránti fogékonyság kialakulásához és a közösségi érdek jobb belátásához.

A tanulók képessé válnak nyelvtanulási problémáik megfogalmazására, e problémák segítséggel való megoldására.

11-12. évfolyam: A tanulóknál erősödik az európai kultúra értékeinek tisztelete, és a magyarországi latin hagyományok megismerésével a magyarság Európához tartozásának tudata. Ezzel együtt belátják a görög-római és zsidó-keresztény gyökerű európai műveltség etikai normáit, felismerik a normakövetés jelentőségét.

A tanulók idegen nyelvi kompetenciáinak fejlődésével együtt élményszerűvé válhat a latin nyelvű irodalmi alkotások megismerése és elemzése. A hosszabb-rövidebb irodalmi szövegek esztétikai értékeinek vizsgálata segíti a tanulókat abban, hogy más tantárgyak (magyar irodalom, vizuális kultúra) keretében is felismerjék ezeket.

A motiváció megőrzésében sok egyéni szereplésre, a tanulók véleményének megértésére és rendszeres beszélgetésre, alkotó vitára van szükség. A motiváció fenntartásában segíthet az internet használata (pl. latin szerzők szövegeinek keresése, különböző szövegváltozatok egybevetése). A tanulók tudatosan használják a latin grammatika sajátos kifejezéseit. A rendszeres ismétlés továbbra is fontos a sikeres munka elvégzéséhez.

A latin olvasmányok esztétikai értékeinek megismerése során fejlődik a tanulók képessége arra, hogy összevessék személyes történeteiket, érzéseiket, élményeiket a történelemben, irodalomban tanultakkal és feldolgozzák azokat. A hosszabb-rövidebb irodalmi szövegek esztétikai értékei segítik a tanulókat abban, hogy más tantárgyak (magyar irodalom, rajz és vizuális kultúra) vonatkozásában is felismerjék ezeket. A szövegekhez kapcsolódó képek, műalkotások elemzése lehetőséget nyújt esztétikai élmények megélésére, az esztétikai érzék fejlesztésére.

A tanulók a nyelvhasználatot igénylő feladatokat hosszabb-rövidebb eredeti, irodalmi latin szöveg megértésével és fordításával és értelmezésével oldják meg. A szövegek értelmezése során befogadó magatartást tanúsítanak más kultúrák iránt és kifinomodnak nyelvtanulási stratégiáikat. A nevelési és tantárgy-integrációs feladatok elsősorban a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a rajz és vizuális kultúra, valamint az informatika tantárgyakkal valósíthatók meg.

A latintanulás révén a tanulók jobban megbecsülik az emberi értékeket. Könnyebben megértik a közösség érdekében gyakorolt méltányosság szerepét, és maguk is részt vállalnak közélettel

kapcsolatos vitákban. Nyelvtanulási problémáikat igyekeznek szakszerű terminológiával megfogalmazni, és a problémákra adott válaszok alapján tudásukat fejleszteni. Fejlődőben lévő empátikus készségük más problémák megoldásában is segíti őket.

9. évfolyam

Tematikai egység	I. Introductio – Aeneas - Bellum Troianum	Órakeret 10
Előzetes tudás	<p>A magyar nyelv sajátosságainak ismerete, az első idegen nyelv tanulása során elsajátított grammatikai ismeretek.</p> <p>A magyar mondat szerkezeti egységei. A mondat egységeinek azonosítása, a közöttük levő kapcsolatok felismerése.</p> <p>Az ókor fogalma.</p> <p>Néhány fontosabb itáliai és görög földrajzi objektum (pl.: Trója, Athén, Makedónia, Itália, Latium, Róma, Pompeji, Pannonia, Dacia stb.)</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése.</p> <p>Latin nyelvű szövegek helyes, hagyományos magyar ejtés szerinti felolvasásának fejlesztése.</p> <p>A görög-római istenvilág és a zsidó-keresztény egyistenhit különbségei.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: A latin kiejtés szabályainak elsajátítása (a hosszúságok és hangsúlyok biztos alkalmazása, hangos olvasás a hagyományos magyarországi ejtés szerint, diktálás utáni írás). A főnevek és melléknevek szótári alakja. A praepositíók. Az ige szótári alakja.</p> <p>Az I.- II. declinatio főnevek ragozása.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák.</p> <p>Művelődés: Itália, a latin használatának időbeli és térbeli kiterjedése és mai szerepe.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom; történelem:</i></p> <p>Párhuzamok (pl. a nyelvi jelek rendszere, írásjelek, szóelemek, hangok, névmások rendszere, szófajok rendszere, igeképzés).</p> <p>A magyar nyelvben használt latin eredetű szavak felismerése</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p> <p><i>Földrajz:</i> Topográfiai ismeretek.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a szövegben használt szavak, kifejezések más nyelvekben.</p> <p>Hasonló szerkesztési, grammatikai rendszer (pl. praepositíók rendszere)</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Declinatio, nominativus, accusativus, genitivus, dativus, ablativus, singularis, pluralis, masculinum, femininum, neutrum, praepositíók, indoeurópai nyelvcsalád	
Tematikai egység	II. De Romulus et Remus	Órakeret

		8
Előzetes tudás	<p>A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere között közös, illetve eltérő vonások felismerése.</p> <p>Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. a szófajok, az esetek helyes használata, melléknév és főnév egyeztetése, ige, igemódok).</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A grammatikai kifejezések rendszerszerű használata.</p> <p>Alapszintű szövegelemző készség kialakítása.</p> <p>A tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése.</p> <p>Róma születése. Mondák a rómaiak eredetéről. Eredetmondák és valóság.</p> <p>A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértetése néhány szempontból. A rómaiak eredete.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: A I-II. declinációs vegyes főnevek ragozása; az I-II. declinációs melléknevek szótári alakja, ragozása.</p> <p>A melléknév- és főnévegyeztetés (a melléknév és a főnév sorrendje, párhuzamos ragozásuk gyakorlása pl. ragozás szóban, írásban, hiányos szerkesztéssel).</p> <p>Az ige szótári alakja első két tagjának értelmezése; a négy coniugatio elkülönítése; A létige infinitivusa;</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák.</p> <p>Művelődés: A trójai háború. Róma alapítási története, mítosz és a régészet tanúságai, képzőművészeti alkotások. Bevezetés a görög-római irodalmi hagyományokba, a rómaiak eredetmondái</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A görög és római irodalom szerzői, műveik.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p> <p>Alapvető információk görög és római világ kapcsolatáról.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	coniugatio, averbo, infinitivus, sententia/proverbium, szállóige	

Tematikai egység	III. De familia Romana	Órakeret 10
Előzetes tudás	Mondattani alapfogalmak (pl. szófajok felismerése, egyszerűbb mondatok elemzése).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Római életmód néhány jellegzetességének megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: A III. declinációs mássalhangzós tövű főnevek ragozása;</p> <p>A nomino 1 ige vonzata.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p>

<p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sententiák, feliratok.. Pl.: Inscriptio Scipionis, Carmen Pui timidi.</p> <p>Művelődés: Család és nevelés az ókori Rómában. Római család, összetartozás tudat, névadás – a római társadalom - alapegysége a család.</p> <p>Az eddigi ismeretek ismétlése, rendszerezése.: De originibus Romae.</p>	<p><i>Idegen nyelvek:</i> a szövegben használt szavak, kifejezések más nyelvekben.</p> <p><i>Informatika:</i> interneten elérhető szótárak, internetes szövegkiadások keresése és felhasználása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>praesens, indicativus, imperfectum, praenomen, nomen gentile, cognomen, toga virilis, ludus, schola, ludimagister, paedagogus.</p>

Tematikai egység	IV. De urbe Roma	Órakeret 10
Előzetes tudás	Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. a szófajok, az esetek helyes használata, melléknév és főnév egyeztetése, szóelemek, ige, igemódok). Néhány fontosabb római földrajzi objektum (pl. Aventinus, Palatinus, a 7 domb Via Sacra, Forum Romanum).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése. A névszó- és igeragozási ismeretek segítségével a tudásszintnek megfelelő latin mondatok elemeztetése. Az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: A III. declinációs i-tövű főnevek típusai, ragozása; a III. declinációs melléknevek szótári alakja, ragozása; a domus szó sajátos ragozása; Az actív személyragok az igeragozásban; a praes. impf. ind. jelentése, ragozása.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sententiák. Pl.: Könnyített szövegek Livius: Ad urbe condita c. munkájából, az Ara Pacis felavatásának napja - könnyítve. (Ovidius: Fasti I., 711-722)</p> <p>Művelődés: Róma városa az ókorban. A római lakáskultúra. Az ókori, reneszánsz és barokk Róma híres középületei, közterei. Karácsony előtt: Adeste fideles ének feldolgozása és Jézus születése az európai művészetben.</p>	<p><i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A magyar nyelvben használt latin és görög eredetű szavak felismerése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A római történelem a kezdetektől Augustus koráig.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p> <p><i>Informatika:</i> keresés az interneten. Filmek az ókori városról.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>imperfectum tö, Capitolium, Forum Romanum, Curia,</i>	

	<i>Cloaca Maxima.Traianus oszlopa, Colosseum, Ara Pacis Augustae, Pantheon, diadalív, vízvezeték, Via Sacra</i>
--	---

Tematikai egység	V. De deis multis Graecorum et Romanorum	Órakeret 8
Előzetes tudás	Mondattani alapfogalmak (pl. szófajok felismerése, egyszerűbb mondatok elemzése). A mondat egységeinek azonosítása, a közöttük levő kapcsolatok felismerése. Néhány fontosabb görög és itáliai földrajzi objektum (pl. Olimposz, Kréta, Delphoi, Epidauros, Parnasszus).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértése. A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértése néhány szempontból. A görög-római istenvilág és a zsidó-keresztény egyistenhit különbsége.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: A III. declinatio főnevek rendszere, ragozása; az indicativus praet. imp. activi képzése, ragozása, használata; a deus, Iuppiter, filius, filia szavak ragozása</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sententiák. Phaëton (Ovidius: Metamorphoses II.1-31) - részletek, könnyítve;</p> <p>Művelődés: A legfontosabb görög istenek és római megfelelőik. Történetek a görög és római mitológiából, az istenekről. A Múzsák.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Mondák, legendák, mítoszok, mitológiai történetek a magyar irodalom órákon, esetleg latin örökség órákon.</p> <p><i>Etika:</i> A lelkiismeret, jó és rossz, bűn és erény. Az egyén választása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p> <p><i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	praeteritum, indicativus, imperfectum, animizmus, antropomorfizmus, mitológia, attributumok, Lararium, Genius,	

Tematikai egység	VI. Ludus Romanus – Schola Romana et mens sana in corpore sano	Órakeret 8
Előzetes tudás	Néhány fontosabb görög és itáliai földrajzi objektum (pl.: Mediolanum, Róma, Delphoi, Olümpia).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin mondatok elemezése, az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése. A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértése néhány szempontból.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p>Grammatikai ismeretek: A személyes névmások, birtokos névmások, vocativus, locativus (helység- és személynevek keresése) és kivételeik; Az imperativus I. activi képzése, használata;</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák, adaptált könnyített auctor szövegek: Pl. De Apolline et Baccho. Hippomenes et Atalanta (Ovidius: Metamorphoses X. 631-633, 662-670)</p> <p>Művelődés: A római oktatás, nevelés. Az antikvitás testedzése, a sport a görögök és a rómaiak életében. Az ókori olimpiák.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Az emberiség történetének főbb korszakai; az ókori görög kultúra korszakai.</p> <p><i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> sporttörténet. A fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>imperativus, ludus, schola, grammaticus, magister, rhetor, ludimagister, paedagogus, stilus, sztadion, pentatlon, pankráció, metrika, hexameter</p>

Tematikai egység	VII. Humanitas Romana – cultura Graeca	Órakeret 8
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A mondat egységeinek azonosítása, a közöttük levő kapcsolatok felismerése. Néhány fontosabb görögés itáliai földrajzi objektum (pl. Róma, Athén, Syracusae.).</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A latin mondatok elemeztetése, az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Grammatikai ismeretek: A vonatkozó névmás, mutató névmások, visszaható névmás; a quis, quid és az ipse, ipsa, ipsum használata; Az ige szótagi alakjának harmadik és negyedik tagja; a supinum accusativusa; perfecta actio; a praes. perf. ind. jelentése, ragozása. A harmadik coniugatiós i tövű igék.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák. Pl.: Cicero: Graecia capta ferum..., Horatius: Epist..II. 1, 156) vagy Icarus (Ovidius: Metamorphoses VIII. 223-226, 231-235).</p> <p>Művelődés: Eszményképek a görög és római kultúrában. Pl.: Cicero, Archimédesz, Démoszthenész, stb.) - Anekdoták</p> <p>Rendszerező ismétlés: Colloquium de septem montibus Romae.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Mondák, legendák, mítoszok, mitológiai történetek a magyar irodalom órákon. <i>Történelem:</i> pun háborúk. <i>Latin örökségünk:</i> Anekdoták az antikvitás történetéből. <i>Etika:</i> A lelkiismeret, jó és rossz, bűn és erény. Az egyén választása. <i>Fizika:</i> felhajtóerő, térfogat. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben. <i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Supinum, perfectum, virtus, constantia, humanitas, disciplina, negotium, simplicitas, misericordia, heuréka,</i>
--------------------------------	---

Tematikai egység	VIII. De divinatione et de Creta	Órakeret 8
Előzetes tudás	A mondat egységeinek azonosítása, a közöttük levő kapcsolatok felismerése. Néhány fontosabb görög földrajzi objektum (pl. Kréta, Delphoi, Dódóna, Epidauros, Cumae).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A névszó- és igeragozási ismeretek segítségével a tudásszintnek megfelelő latin mondatok elemezése. A szövegelemző és fordítási készség fejlesztése ismert, kommentárral ellátott és kommentár nélküli szövegeken. Verses vagy prózai szöveg (memoriter) tanulási technikájának elsajátíttatása, a memorizálás segítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Grammatikai ismeretek: Az adverbium fajtái, képzése, rendhagyó alakjai; Az ind. futurum. imp. – perf. activi képzése, használata, gyakorlása; a perfecta actio korábbi alakjai; a possum, posse, potui ige ragozása, használata, Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sententiák. Ovidius: Fasti VI. részletek; Gellius: Noctes Atticae. I. 191. – Sibylla könyvek Művelődés: A jóslás szerepe a görög és a római kultúrában. Papi testületek. Kétértelmű jóslatok. A krétai kultúra és a Minotaurusz	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Mondák, legendák, mítoszok, mitológiai történetek a magyar irodalom órákon. <i>Etika:</i> A lelkiismeret, jó és rossz, bűn és erény. Az egyén választása. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben. <i>Informatika:</i> keresés az interneten.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	divinatio, papi testületek, omen, Sibylla, Pythia, augur, vates, haruspex, minószi kultúra, Minotaurusz	

Tematikai egység	IX. De magistratibus	Órakeret 7
Előzetes tudás	Mondattani alapfogalmak (pl. szófajok felismerése, egyszerűbb mondatok elemzése).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: imperfecta actio – perfecta actio, a személyes névmás, mutató névmások és a vonatkozó névmás gyakorlása; IV. declinatio. Az activum-passivum személyragjai és fordítása; a passivum magyarrá fordítása. Ismerkedés nyomtatott és internetes latin-magyar szótárakkal, szócikkek feldolgozása, szófajok keresése, a szavak csoportosítása (etimológia, szócsalád, tematikai szócsoporthoz, idegen nyelvi párhuzamok felkutatása).</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sententiák. De magistratibus. De Horatio Coclite (könnyített szöveg Livius Ab urbe condita 5-6. című művéből).</p> <p>Művelődés: A köztársaságkori Róma államszervezete, annak változásai. Hivatali jelvények, diadalmenet, közélet.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése. <i>Idegen nyelvek:</i> a szövegben használt szavak, kifejezések más nyelvekben. <i>Informatika:</i> interneten elérhető szótárak, internetes szövegkiadások keresése és felhasználása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>IV. declinatio, passivum, Comitia, magistratus, tribunus plebis, consul, praetor, censor, diadalmenet, homo novus, dictator, suo anno, insignia</p>

Tematikai egység	X. De diebus festis - de spectaculis	Órakeret 8	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. a szófajok, az esetek helyes használata).</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Alapszintű szövegelemző készség kialakítása, a tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértése. A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával. Római életmód, az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.</p>		
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Grammatikai ismeretek: V. declinatio. - Ismétlés: A declinációk rendszerének áttekintése. Rendszerezés. Az ind. praet. perf. activi. képzése, használata. Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sententiák. A rabszolga és az oroszlán (könnyített szöveg Gellius: Noctes Atticae 5, 14, 10. alapján). Camillus, liberator urbis (könnyített szöveg Livius Ab urbe condita című művéből). Phaedrus IV. 24 (De monte parturienti)</p> <p>Művelődés: A római köznép szórakozása (kocsiverseny, gladiátorviadal, állatviadal, circus, színház).</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A római történelem életmód. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben. <i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>		<p><i>dies festi, panem et circenses, gladiator, kocsihajtás,</i></p>	

	<i>vadállatviadal, Liberalia, amphitheatrum, Saturnalia, scaena, circus, dies festus, ludi Romani, ludi plebei</i>
--	--

Tematikai egység	XI. De agricultura - de numinibus Italiorum	Órakeret 7
Előzetes tudás	Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. a szófajok, névmás, határozószó, igemódok). A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértetése néhány szempontból.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A névszó- és igeragozási ismeretek segítségével a tudásszintnek megfelelő latin mondatok elemzése. A szövegelemző és fordítási készség fejlesztése ismert, kommentárral ellátott és kommentár nélküli szövegeken. Verses vagy prózai szöveg (memoriter) tanulási technikájának elsajátíttatása, a memorizálás segítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: A coniunctivus; a praesens imperfectum coniunctivi képzése, használata; a birtokos névmás főnévi használata; A szövegekben előforduló rendhagyó igealakok (a rendhagyó és a szabályos alakok párhuzama); a fero 3 -refero 3 ragozása. A függő kérdés.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák. Cato: De agricultura- részletek; Martialis: Pontilianus, Termino (Ovidius: Fasti II. 643-644, 657-660, 683-684); Palilia (Ovidius: Fasti IV. 747-748, 763-768, 771-776); Pater Noster.</p> <p>Művelődés: A római földművelés, földkérdés</p>		<p><i>Történelem:</i> A római földkérdés, a köztársaság válsága, annak megoldási kísérletei <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben. <i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Coniunctivus, pentameter, epigramma, distichon, művészi tagolás, skandálás. Penates, Lar, Manes, Ianus, Terminus, Pales, Fortuna, genius	

Tematikai egység	XI. De regibus Romanorum - de virginibus Sabinis	Órakeret 5
Előzetes tudás	Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. melléknév és főnév egyeztetése, melléknevek fokozása).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin nyelv nyelvtani jelenségeinek sokoldalú feldolgoztatása. A latin mondatok elemzése, az áttekinthető, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése. A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: alapvető nyelvtani kifejezések magyarul és latinul, a declinatiók, indicativus - coniunctivus - imperativus. A latin mondat. A mondat egységei (a sorrend elsajátítása, pl. sorba rendezéssel). A praeteritum imperfectum – perfectum coniunctivi. képzése, ragozása, fordítás, használata. A mellékmondatok. A személyes és a visszaható névmás a cummal.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák. De virginibus Sabinis (könnyített szöveg Livius Ab urbe condita című művéből); Pax. (Ovidius: Fasti III. 215-218., 225-226.) De Horatiis et Curiatiis (könnyített szöveg Livius Ab</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p> <p>Informatika: Tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása.</p> <p>Vizuális kultúra: a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
---	--

<p>urbe condita című művéből). Stabat mater...</p> <p>Művelődés: Mondák a rómaiak eredetéről, Róma alapítása. Itália népei. A római nők.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	a coniunctivus igeideje, Róma hét királya, gens, pater familias, patricius, plebeius, senator, cliens, fides.

Tematikai egység	XII. De aetate regum Romanorum – De Horatiis et Curiatiis	Órakeret 5
Előzetes tudás	Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. melléknév és főnév egyeztetése, melléknevek fokozása).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin nyelv nyelvtani jelenségeinek sokoldalú feldolgoztatása. A latin mondatok elemzése, az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése. A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: alapvető nyelvtani kifejezések magyarul és latinul, a declinációk ismétlése. A melléknevek fokozása és kivételeik, rendhagyó melléknevek; az adverbiumok fokozása; a tő és sorszámnevek 1-20; A praesens perfectum coniunctivi. és jelentése; az igemódok - indicativus - coniunctivus - imperativus.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák. De Horatiis et Curiatiis (könnyített szöveg Livius Ab urbe condita című művéből).</p> <p>Művelődés: A római hadsereg. A római állam hősei.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p> <p><i>Informatika:</i> Tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Melléknevek fokozása, legio, exercitus, manipulus, bellum, divide et impera, castra, imperium, fides.	

Tematikai egység	XIII. De aetate regum Romanorum – Mucius Scaevola	Órakeret 5
Előzetes tudás	Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. melléknév és főnév egyeztetése, melléknevek fokozása, igealakok felismerése, használata).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin nyelv nyelvtani jelenségeinek sokoldalú feldolgoztatása. A latin mondatok elemzése, az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése.	

	A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: alapvető nyelvtani kifejezések magyarul és latinul, a declinációk ismétlése. az igemódok -indicativus - coniunctivus - imperativus. A passivum rendszere, alakjai.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák. Mucius Scaevola (könnyített szöveg Livius Ab urbe condita című művéből). Ifjabb Plinius fürdőleírása.</p> <p>Művelődés: A római orvoslás, fürdőzés, házak</p> <p>rendszerző ismétlés: Historia antiqissima Romanorum.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p> <p><i>Informatika:</i> Tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	passivum, medicina, medicus, therma, domus, ala, cella,	

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén	<p>A tanulók legyenek képesek felismerni és felhasználni a latin nyelv legfontosabb alaktani jellegzetességeit. Legyenek képesek egyszerű mondatok értelmezésére.</p> <p>Tudjanak ismert latin szöveget helyes intonációval, verses szöveget a megfelelő időmérték szerint felolvasni. Legyenek képesek ismeretlen nyelvtani elemeket nem tartalmazó mondatok készségi szintű elemzésére és magyarra fordítására tanári segítséggel, az alapszókincs megfelelő elsajátítása mellett. Tudjanak memoriterek felidézni és egyszerű latin mondatokat önállóan megalkotni.</p> <p>A tanulók rendelkezzenek alapvető információkkal a görög és a római kultúra kapcsolatáról, életmódjukról.</p>
---	--

A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon helyesen írni, olvasni. A kijelölt szókincset sajátítsa el, a latin szövegben ismerje fel és tudja meghatározni. Nyelvtani ismeretei legyenek biztosak, tudja azokat alkalmazni, és segítségükkel az egyszerűbb szövegeket tudja tanári segítség nélkül is lefordítani.

10. évfolyam

Tematikai egység	I. A tanító állatmese - Phaedrus	Órakeret 8
Előzetes tudás	A magyar mondat szerkezeti egységei. A mondat egységeinek azonosítása, a közöttük levő kapcsolatok felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemző és fordítási készség fejlesztése ismert, kommentárral ellátott és kommentár nélküli szövegeken. A görög-római kultúrának, mint az európai műveltség egyik alapjának megismertetése. Ismerkedés a római irodalommal.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: nyelvtani alapfogalmak áttekintése. A participium; part. imp. activi, és a part. perf. passivi. képzése és fordítása, szerepe a mondatban. A deponens igék ragozása és használata. A iambicus trimeter és iambicus senarius.</p> <p>Szövegfeldolgozás: De vulpe et uva (Fab. IV.3.), Canis per fluvium carnem ferens (Fab. I. 4.), Lupus et agnus (Fab. I.1.), Formica et musca (Fab. IV. 24.), Rana rupta et bos (Fab. I.24.) – <i>a rendelkezésre álló idő függvényében változhat a szövegek száma.</i></p> <p>Művelődés: Phaedrus munkássága - a szerző utóélete). A tanító mesék és utóéletük. (Lessing, Tolsztoj, Heltai Gáspár, Fáy András, Nagy Lajos, Romhányi József)</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az irodalomórakon megismert antik szerzők tevékenysége. Műfajok az ókori görög irodalomban. A mese. Magyar nyelvtani alapismeretek. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A római történelem a kezdetektől Augustus koráig. <i>Etika:</i> A lelkiismeret, jó és rossz, bűn és erény. Szokás, hagyomány, törvény. Az egyén választása. Az erények és a jó élet céljai. A jellem. Önállóság és példakövetés. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	participium, deponens ige, iambicus trimeter, iambicus senarius.	

Tematikai egység	II. De Comoedia Romana - Plautus	Órakeret 7
Előzetes tudás	A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere között közös, illetve eltérő vonások felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A grammatikai-stilisztikai kifejezések rendszerszerű használata, a grammatikai és stilisztikai elemzőkészség kialakítása. A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértetése néhány szempontból.	

	A görög-római kultúrának, mint az európai műveltség egyik alapjának megismertetése. Ismerkedés a római irodalommal.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: imperfectum indicativi activi ragozása. A szenvedő igeragozás gyakorlása; az imperfectum indicativi passivi gyakorlása. A szenvedő szerkezet felismerése és fordítása mondatok elemzése révén (a szószerinti és a magyaros fordítás párhuzamos gyakorlása).</p> <p>Szövegfeldolgozás: Plautus: Miles gloriosus I. 25-38. 42-49.; Aulularia 385-396;</p> <p>Művelődés: A római irodalom kezdetei. A római komédia az európai művelődéstörténetben (a görög újkomédia hatása Plautusra, Plautus művészete és utóélete). A latin köznyelv.</p>	Magyar nyelv és irodalom: Az irodalomórákon megismert antik szerzők tevékenysége. Műfajok az ókori görög irodalomban. Molière alkotásai. Informatika: keresés az interneten.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Passivum, comoedia	
Tematikai egység	III. De Roma antiqua	Órakeret 17
Előzetes tudás	Mondattani alapfogalmak (pl. szófajok felismerése). A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere között közös, illetve eltérő vonások felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése. A latin mondatok elemeztetése; az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése. Római életmód, az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: A névmások rendszerbe foglalása: személyes, birtokos, visszaható, a vonatkozó névmás, a fontosabb mutató névmások (a ragozási sajátosságok, párhuzamok rögzítése) az <i>ipse, ipsa, ipsum</i> névmás ragozása.. A <i>domus</i> ragozása; a supinum accusativusa és a supinum-tő.</p> <p>A participium imperfectum; a participium perfectum gyakorlása; a praesens imperfectum coniunctivi passivi; praeteritum imperfectum coniunctivi passivi gyakorlása; névmások Ismétlés: a megismert névmások ragozása. Ablativus absolutus; Feliratos emlékek olvasása (a tájékozódás szintjén).</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sententiák. Ovidius: Fasti – Ianus I., 65-66., 89-90., 101-106., Ara Pacis oltár felavatása I. 711-722., Róma alapítása IV.809-820.) A Lupercalia-ünnep eredete (Ovidius: Fasti II. 361-376, 379-380). Arion (Fasti II. 95-106., 111-116.) A grammatika, a fordítási készség és a skandálás gyakorlása. A verselés szerepe, versek olvasása a szótagok hosszának kiemelésével (skandálás). A metrumolvasás szabályainak (pl. elisio) egyre önállóbb alkalmazása (egyéni és közös olvasás, hanganyagok felhasználása).</p> <p>Művelődés: Az ókori, reneszánsz és barokk Róma híres középületei, közterei. Római lakóház és fürdő.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A magyar nyelvben használt latin és görög eredetű szavak felismerése. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A római történelem a kezdetektől Augustus koráig. <i>Idegen nyelvek:</i> Párhuzamok a passzív szerkezetben, a mondatrövidítő szerkezetekben. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben. <i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Participium, ablativus absolutus, Forum Romanum, városfal, vízvezeték, therma, insula,</i>	

Tematikai egység	IV. De numinibus	Órakeret 10
Előzetes tudás	Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. a szófajok, az esetek helyes használata). Mondattani alapfogalmak (pl. szófajok felismerése, egyszerűbb mondatok elemzése). A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere között közös, illetve eltérő vonások felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapszintű szövegelemző készség kialakítása, a tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése. A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával. A latin nyelv nyelvtani jelenségeinek sokoldalú feldolgoztatása. A latin mondatok elemezhetése, az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése. A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával. A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértetése néhány szempontból. Római életmód, az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: a cselekvő igeragozás perfectumban. A locativus (helységnevek keresése), gyakorlása; antik nevek azonosítása a térképen; a szenvedő igeragozás perfectumban gyakorlása.</p> <p>Az accusativus cum infinitivo és a nominativus cum infinitivo; Az infinitivus imperfectus passivi; álszenvedő igék. infinitivus instans activi et passivi; gerundium; a supinum ablativusa. Az ablativus absolutus és az ablativus absolutus mancus. A hiányos igék; a semidepones igék;</p> <p>A szövegekben előforduló rendhagyó igealakok (a rendhagyó és a szabályos alakok párhuzama).</p> <p>Latin-magyar középszótár, internetes szótárak használata tanári irányítással, szófajok keresése, a szavak grammatikai szempontú csoportosítása (etimológia, szócsalád, tematikai szócsoporthoz, idegen nyelvi párhuzamok felkutatása).</p> <p>A fordítástechnika fokozatos elsajátítása latinról magyar nyelvre fordítással és néhány mondat magyarról latin nyelvre fordításának gyakorlásával.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Daedalus et Icarus (VIII. 208-235.), A vízözön - Deucalion et Pyrrha (I. 324-327., 343-350., 363-366.), Philemon et Baucis (VIII. 626-636., 703-715.)</p> <p>Művelődés: A görög és római mitológia történetei. Solvere volo et solvi volo (Saltatio Iesu);</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A görög és római mitológia fontosabb történetei a világirodalomban. Az irodalomórákon megismert antik szerzők tevékenysége. Az időmértékes verselés alapelvei, példái a magyar költészetből.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A római történelem életmód. A fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a szövegben használt szavak, kifejezések más nyelvekben.</p> <p><i>Földrajz:</i> Topográfiai ismeretek.</p> <p><i>Fizika; biológia-egészségtan:</i> A tartalomhoz kapcsolódó szakkifejezések, személyiségek. Néhány orvosi latin szakkifejezés (pl. testrészek).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p> <p><i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Locativus, accusativus cum infinitivo, gerundium, görög mítosz, vízözön, krétai kultúra, labirintus, vendégbarátság, Álszenvedő igék,</i>
--------------------------------	--

Tematikai egység	IV. De medicina	Órakeret 10
Előzetes tudás	Néhány grammatikai szakkifejezés ismerete, szófaj- és mondatelemzés (pl. a szófajok, az esetek helyes használata). Mondattani alapfogalmak (pl. szófajok felismerése, egyszerűbb mondatok elemzése). A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere között közös, illetve eltérő vonások felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapszintű szövegelemző készség kialakítása, a tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése. A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával. A latin nyelv nyelvtani jelenségeinek sokoldalú feldolgoztatása. A latin mondatok elemeztetése, az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése. A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával. A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértetése néhány szempontból. Római életmód, az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: a cselekvő igeragozás perfectumban. a szenvedő igeragozás perfectumban gyakorlása. Az ablativus absolutus és mancus gyakorlása; infinitivus instans activi et passivi gyakorlása. A participium instans passivi; Az <i>idem, eadem, idem</i> névmás ragozása; az infinitivus imperfectus passivi; álszenvedő igékA szövegekben előforduló rendhagyó igealakok (a rendhagyó és a szabályos alakok párhuzama). Latin-magyar középszótár, internetes szótárak használata tanári irányítással, szófajok keresése, a szavak grammatikai szempontú csoportosítása (etimológia, szócsalád, tematikai szócsoport, idegen nyelvi párhuzamok felkutatása). A fordítástechnika fokozatos elsajátítása latinról magyar nyelvre fordítással és néhány mondat magyarról latin nyelvre fordításának gyakorlásával.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Ovidius: Metamorphoses XV., 658-660, 680-682, 685-692.) Aesculapius Rómába költöztetése;</p> <p>Művelődés: A görög és római mitológia történetei. A római orvostudomány.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A görög és római mitológia fontosabb történetei a világirodalomban. Az irodalomórakon megismert antik szerzők tevékenysége. Az időmértékes verselés alapelvei, példái a magyar költészetből. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A római történelem életmód. A fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése. <i>Idegen nyelvek:</i> a szövegben használt szavak, kifejezések más nyelvekben. <i>Földrajz:</i> Topográfiai ismeretek. <i>Fizika; biológia-egészségtan:</i> A tartalomhoz kapcsolódó szakkifejezések, személyiségek. Néhány</p>

	<p>orvosi latin szakkifejezés (pl. testrészek).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p> <p><i>Informatika:</i> keresés az interneten.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	infinitivusok rendszere, vendégbarátság, Álszenvedő igék, Aesculapius, Hippokratész

Tematikai egység	V. De temporum ratione	Órakeret 8
Előzetes tudás	A magyar nyelv alak-és mondattani szabályainak ismerete, nyelvhelyességi és stilisztikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A névszó- és igeragozási ismeretek segítségével a tudásszintnek megfelelő latin mondatok elemeztetése. Az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: az igeragozás rendszere. Participium instans activi et passivi. A szövegekben előforduló esettani jelenségek értelmezése. A leggyakoribb praepositiók, módosítószavak, kötőszavak felismerése. A grammatika tárgykörébe tartozó tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása pl. táblázatba rendezés, az alaktan játékos tanítása.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák. Hyas, avagy a Fiastyúk csillagkép eredete (Ovidius: Fasti V. 169-182)</p> <p>Művelődés: A római időszámítás.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> a szövegben használt szavak, kifejezések más nyelvekben.</p> <p><i>Informatika:</i> Tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása. Elektronikus szótárak.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Szócsalád, szókezdő elem, Kalendae, Nonae, Idus</i>	

Tematikai egység	VI. De sacerdotibus	Órakeret 8
Előzetes tudás	A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere között közös, illetve eltérő vonások felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapszintű szövegelemző készség kialakítása, a tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése. Római életmód, az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: a megismert főnévi igenevek rendszerezése. Az eddig tanult mondatrövidítő szerkezetek fő szerkezeti elemeinek felismerése mondatelemzéssel. A supinum ablativusa; nominativus cum infinitivo gyakorlása</p> <p>Szövegfeldolgozás: De agro - Ovidius (Fasti II. 641-644., 657- 660.) De auguribus (könnyített szöveg Cicero: De divinatione című műve alapján).</p> <p>Művelődés: Római papi testületek, ünnepek.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése. A római történelem vallási intézményei. <i>Informatika:</i> Tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása. Elektronikus szótárak.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Nominativus cum infinitivo, pontifex, Vesta-szűz, augur, haruspex	

Tematikai egység	VII. De virtute et humanitate	Órakeret 9
Előzetes tudás	A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere között közös, illetve eltérő vonások felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin nyelv nyelvtani jelenségeinek sokoldalú feldolgoztatása. A tanult nyelvek (magyar nyelv és idegen nyelv) közötti hasonlóságok és különbségek tudatosítása. A görög-római kultúrának, mint az európai műveltség egyik alapjának és a magyarországi latin hagyományok jelentőségének megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: a megismert igenevek rendszerezése. Az acc. cum inf. és nom. cum inf. gyakorlása; infinitivus perfectus activi et passivi. Az igenevek közül a participiumok, az infinitivusok mondattani szerepének magyarázata. A jogi és az egyházi latin néhány szakkifejezése.</p> <p>Szövegfeldolgozás: A témának megfelelő szövegek, sentenciák. Cornelius Nepos: De excellentibus ducibus (XIX.1, 3-4.)</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése. <i>Etika:</i> A lelkiismeret, jó és rossz, bűn és erény. Szokás, hagyomány, törvény. Az egyén választása. Az erények és a jó élet céljai. A jellem. Önállóság és példakövetés.</p>

<p>Protogenes (könnyített szöveg Plinius: Naturalis Historia című műve alapján). Cato Maior de senectute (könnyített szöveg Cicero: Cato Maior de senectute című műve alapján).</p> <p>Művelődés: Virtus Romana.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Accusativus cum infinitivo, nominativus cum infinitivo, virtus, humanitas

Tematikai egység	IX. De Gallis - de artibus Romanis	Órakeret 7
Előzetes tudás	A magyar nyelv alak-és mondattani szabályainak ismerete, nyelvhelyességi és stilisztikai ismeretek. Kétnyelvű szótárak használatának alapelvei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapszintű szövegelemző készség kialakítása, a tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértése. A görög és a római kultúra egymáshoz való viszonyának megértése néhány szempontból. Római életmód, az ókori Róma jellegzetességeinek megismertetése. Ismerkedés a római irodalommal.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: a korábban tanult igeneves szerkezetek. A passivum – a szenvedő szerkezet Ismerkedés a consecutio temporum szabályaival, az alá- és mellérendelő mondat kötőszavaival. A prózaritmus.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Caesar megszünteti a tömeghisztériát (könnyített szöveg) Művelődés: A gallok más szomszédos népek,; művészet az ókori Rómában, Cæsar ábrázolások</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a fordítás során előkerülő ismeretek felelevenítése. <i>Idegen nyelvek:</i> a szövegben használt szavak, kifejezések más nyelvekben. <i>Informatika:</i> interneten elérhető szótárak, internetes szövegkiadások keresése és felhasználása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak		<i>Consecutio temporum, praesens historicum, Ara pacis Augustae</i>

Tematikai egység	X. Ab urbe condita - Titus Livius Patavinus	Órakeret 12
Előzetes tudás	A magyar mondat szerkezeti egységei. A mondat egységeinek azonosítása, a közöttük levő kapcsolatok felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemző és fordítási készség fejlesztése ismert, kommentárral ellátott és kommentár nélküli szövegeken. A szótárhasználat elsajátíttatása kis-, közép és internetes szótár segítségével.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p>Grammatikai ismeretek: Participium coniunctum. Melléknevek fokozása, adverbiumok képzése és fokozása – ismétlés Kettős accusativus, kettős nominativus. A passivum – a szenvedő szerkezet szerkesztése (mondatok átalakítása, activ-passiv, passiv-activ). Passiv perfectum rendszerezése. Többszörösen összetett mondat. Ismerkedés az alárendelő kötőszavakkal.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Titus Livius: Ab urbe condita: Mucius Scaevola (II. XII-XIII.1.) Coriolanus (II.34-35-39-40.), Hannibal (XXI.4.); Manlius Torquata</p> <p>Művelődés: Titus Livius történeti munkájából származó szemelvények feldolgozása (római hősök és Róma történetének sajátos ábrázolása, a szerző utóélete). Livius történetírása és a humanista magyar történetírók. Virtus Romana.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A római történelem a kezdetektől Augustus koráig. <i>Etika:</i> A lelkiismeret, jó és rossz, bűn és erény. Szokás, hagyomány, törvény. Az egyén választása. Az erények és a jó élet céljai. A jellem. Önállóság és példakövetés. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Participium coniunctum, ut finale, cum historicum</p>

Tematikai egység	XI. Caius Valerius Catullus	Órakeret 10
Előzetes tudás	A magyar nyelv alak-és mondattani szabályainak ismerete, nyelvhelyességi és stilisztikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemző és fordítási készség fejlesztése ismert, kommentárral ellátott és kommentár nélküli szövegeken. Verses vagy prózai szöveg (memoriter) tanulási technikájának elsajátíttatása, a memorizálás segítése. A görög-római kultúrának, mint az európai műveltség egyik alapjának és a magyarországi latin hagyományok jelentőségének megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: a szöveghez kapcsolódó alaktani és mondattani ismeretek. Appositio praedictiva, attributum praedictivum. A szóképzés eddigi ismeretei. A tőszámnevek; az ali- kezdetű névmások; A coniugatio periphrastica;</p> <p>Szövegfeldolgozás: Catullus: III. V., XI., LXXII., LXXXV., CII.</p> <p>Művelődés: Catullus élete és munkássága; a hellénisztikus költészet; a neoterikusok; szöveghez kapcsolódó verstani ismeretek (hendecasyllabus); Catullus költészete (a szerelmi szenvedély Catullusnál, Sappho és Catullus, verselemzések és összegző áttekintés); magyar költők Catullus-képe (pl. Füst Milán, Rákos Sándor). Római étkezési szokások. Vendéglátás.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az irodalomórakon megismert antik szerzők tevékenysége. Az időmértékes verselés alapelvei, példái a magyar költészetből.</p> <p><i>Etika:</i> A lelkiismeret, jó és rossz, bűn és erény. Szokás, hagyomány, törvény. Szeretet, barátság, szerelem, szexualitás.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Appositio praedicatoria, attributum praedicatorium, iambus, memoriter, metrika, művészi tagolás, skandálás, otium Catullianum, miser Catullus.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén	<p>Ismerjék fel az igeneveket és a mondatrövidítő szerkezeteket, valamint legyenek képesek összetett mondatok értelmezésére.</p> <p>Tudjanak ismert latin szöveget helyes intonációval, verses szöveget a megfelelő időmérték szerint felolvasni. Legyenek képesek ismeretlen nyelvtani elemeket nem tartalmazó mondatok készségi szintű elemzésére és magyarra fordítására tanári segítséggel vagy kommentárral, az alapszókinccs megfelelő elsajátítása mellett. Tudjanak memoriterek felidézni és egyszerű latin mondatokat önállóan megalkotni.</p> <p>Legyenek képesek több szempontból elemezni az olvasott rövidebb műveket vagy hosszabb alkotásokból vett részleteket (pl. szerzői szándék, stilisztikai elemek, az alkotás utóélete, személyes vélemény szerint). Alkossanak képet a tárgyalt szerzők műveinek az európai és a magyar művelődésre gyakorolt hatásáról.</p>
---	--

A továbbhaladás feltételei

- A szókészlet elsajátítása.
- A tanulók szerezzenek jártasságot a szótár és a nyelvtankönyv használatában. Legyenek képesek helyesen kommentált szöveget önállóan feldolgozni, értelmezni.
- A nyelvtani jelenségek biztos felismerése, ismereteik alkalmazása – alaktani jártasság.
- A tanult szerkezetek és egyszerűbb mondatok fordítása magyarról latinra.
- A kultúrtörténeti anyag megértése, megtanulása (pozitív személyes megközelítéssel).
- A tanulók igyekezzenek türelmesen és jól odafigyelve foglalkozni a tananyaggal, mert csak így lesz munkájuk örömteli. Gyors sikerekre nem szabad törekedni. Nagyon fontos az olvasott versek gondolati, érzelmi mélységeit feltárni, mert csak így lesz a tanulónak személyes köze ahhoz, amit tanul.

11. évfolyam

Tematikai egység	I. Publius Ovidius Naso	Órakeret 12
Előzetes tudás	Fordítástechnikai alapismeretek. Irodalmi művek értelmezésének módszertana.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szótárhasználat fejlesztése különböző szótárak önálló használatával. Irodalmi művek iránti befogadókészség és elemzőkészség erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p>Grammatikai ismeretek: a gerundiumról gerundivumról, körülírt igeragozás és a genitivus és dativus használata a korábban tanultak ismételése. A coniunctivusok önálló használata. (pl. hortativus, optativus, dubitativus). A főmondati és a mellékmondati coniunctivusok szerepének megkülönböztetése.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás Publius Ovidius Naso költeményeiből. Pl. Apollo et Daphne (Metamorphoses I. 545-567), Pygmalion (Metamorphoses X. 247-258, 270-289), Chiron (Fasti V. 379-414), De nocte fugae (Tristia I. 3., 1-24). A bilinguis szövegek fordítástechnikája, szövegértelmezési sajátosságai az ismerkedés szintjén.</p> <p>Művelődés: Ovidius műveiből származó szemelvények feldolgozása (viszonya a hatalomhoz, görög és római mítoszok feldolgozása, költői bravúrok a verseiben, a költő utóélete).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Stílus és mondanivaló kapcsolata. <i>Idegen nyelvek:</i> Hasonló szerkesztési, grammatikai rendszer (pl. gerundium, oratio obliqua). <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben. <i>Informatika:</i> tartalom keresése az interneten; internetes szótárak használata; az IKT használata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>coniunctivus hortativus, coniunctivus optativus, coniunctivus dubitativus, carmen et error, poeta natus, poeta doctus</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>II. Caius Iulius Caesar</p>	<p>Órakeret 9</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A grammatikai-stilisztikai szakkifejezések, az alaktani ismeretek helyes alkalmazása. A latin szövegek megértéséhez szükséges nyelvtani ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Eredeti latin szövegek önálló olvastatása, szabatos magyar fordíttatása tanári segítséggel vagy megfelelő kommentárral.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismételés: mutató névmások, ablativus absolutus. A genitivus és a dativus használata. A grammatika tárgykörébe tartozó tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása. A fordítástechnika fejlesztése ismert és kommentár nélküli szövegeken változatos módszerekkel (pl. dialógus, konstruálás, Rosenthal, mondatelemző ágrajz, a szöveg művészi tagolásának áttekintése, transzformációs gyakorlatok).</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Caius Iulius Caesar műveiből. Pl. emberáldozat a galloknál (De bello Gallico VI. 16.), a gallok istenei (De bello Gallico VI. 17.), Pompeius halála (De bello civili III. 103-104).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szavak eredete, párhuzamok keresése a szavak jelentésében. Stílus és mondanivaló kapcsolata. <i>Informatika:</i> Tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása. Elektronikus szótárhasználat.</p>	

Művelődés: Iulius Caesar műveiből származó szemelvény feldolgozása politikai pályafutásának és nézeteinek elemzésével.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>genitivus (pl. possessivus, qualitatis, quantitatis, subiectivus, obiectivus, partitivus), dativus (pl. commodi, incommodi, auctoris, finalis), elemző olvasás, elemző fordítás, clementia Caesaris, történetírás, commentarius</i>

Tematikai egység	III. Vita et rhetorica Ciceronis	Órakeret 11
Előzetes tudás	A latin szövegek megértéséhez szükséges nyelvtani ismeretek. Fordítástechnikai alapismeretek. Róma eredete, a görög és a római kultúra kapcsolata, a római életmód jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismert fordítástechnikai és szövegelemző módszerek folyamatos gyakorlásával a szövegértési és fordítási készség fejlesztése. A római hagyományok szerepének felismertetése a tárgyalt szerzők műveiben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: igenevek képzése, az accusativus cum infinitivo, melléknevek fokozása, az adverbiumok képzése és fokozása.</p> <p>A gerundium, a gerundivum és a gerundivumos szerkezet. a consecutio temporum főszabályai. A passiv imperativus. A három részből álló névmások. Esettan: genitivus partitivus, gen. qualitatis, mértékhatározó; participium conicium gyakorlása.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Cicero beszédeiből és életrajzához kapcsolódó leveleiből (pl. az alábbiakból: In Catilinam I., Ad familiares XIV. 1. De signis, Ad Quintum fratrem I. 2.).</p> <p>Művelődés: Partitio orationis (a szónoki beszéd részei), a körmondat. Cicero beszédeiből, leveleiből származó szemelvények feldolgozása (a szerző pályafutásának, értékelése).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Stílus és mondanivaló kapcsolata.</p> <p><i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény. Önmegvalósítás és önkorlátozás.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Gerundivumos szerkezet, Körmondat (periodus), oratio, prózaritmus, retorika, retorikai eszköz, szónoki kérdés, költői kérdés, in medias res, atticizmus,</i>	

	<i>asianizmus, eklektikus stílus, pater patriae.</i>
--	--

Tematikai egység	IV. Philosophia Ciceronis	Órakeret 11
Előzetes tudás	A grammatikai-stilisztikai szakkifejezések, az alaktani ismeretek helyes alkalmazása. Fordítástechnikai alapismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A grammatikai elemzőkészség fejlesztése, a mondattani és az esettani ismeretek kibővítése, rendszereztetése. Az európaiság gyökereinek mélyebb megértetése a tárgyalt szerzők hatását értékelve.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: mutató és vonatkozó névmások, nominativus cum infinitivo. Az esettan fogalma. A nominativus használata Az accusativus használata. Latin-magyar középszótár használata, tanári irányítás nélkül közepes nehézségű szövegek fordítása. Internetes szótárak segítségével transzformációs feladatok elvégzése.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Cicero Somnium Scipionis című művéből (pl. a 13-17, 25-26 fejezetekből).</p> <p>Művelődés: Cicero filozófiai műveiből származó szemelvények feldolgozása (a szerző filozófiai és etikai nézeteinek értékelése, utóéletének jelentősége). A geocentrikus világkép.</p>	<p><i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. A valláserkölcis értékei a világi etikában.</p> <p><i>Filozófia:</i> görög filozófiai problémák római szerzőknél.</p> <p><i>Fizika:</i> geocentrikus világkép.</p> <p><i>Informatika:</i> tartalom keresése az interneten; internetes szótárak használata; az IKT használata.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	accusativus fajták (pl. loci, temporis), eklektikus filozófia	

Tematikai egység	V. Liber I. Aeneidos	Órakeret 11
Előzetes tudás	A latin nyelvtani jelenségek ismeretének elmélyítése, sokoldalú alkalmaztatása. Ismeretlen nyelvtani elemeket nem tartalmazó mondatok készségi szintű elemzése és magyarra fordítása tanári segítséggel vagy kommentárral. Róma eredete, a görög és a római kultúra kapcsolata, a római életmód jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismert fordítástechnikai és szövegelemző módszerek folyamatos gyakorlásával a szövegértési és fordítási készség fejlesztése. Irodalmi művek iránti befogadókészség és elemzőkészség erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: A gerundium, a gerundivum és a gerundivumos szerkezet mondattani szerepe (pl. gerundivumos szerkezet átalakítása tárggyal álló gerundiummá és viszont). Az ablativus használata.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Vergilius: Aeneis című eposzának I. könyvéből. Pl. prooemium (1-33), Aeneas a karthágói Iuno-templomban (459-465), belép Dido királynő a templomba (494-504). Szállóige kvíz, e-latin használata IKT segítségével. Szövegelemző, fordítást segítő gyakorlatok az IKT segítségével.</p> <p>Művelődés: Vergilius élete és munkássága; az Aeneis szerkezete.</p>	<p>Idegen nyelvek: szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: A görög történelem kezdetei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>ablativus (pl. loci, temporis, rei efficientis, auctoris, comparisonis, instrumenti, sociativus, modi, mensurae, limitationis), stilisztikai alakzat (schemae et tropi), interpretálás</p>

Tematikai egység	VI. Liber II. Aeneidos.	Órakeret 11
Előzetes tudás	Az időmértékes verseléssel írt költemények skandálása. Irodalmi művek értelmezésének módszertana.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyar nyelv, az élő idegen nyelvek és a latin nyelv közötti logikai-nyelvészeti (a szókincsben megfigyelhető, grammatikai) párhuzamok kerestetése. A megismert fordítástechnikai és szövegelemző módszerek folyamatos gyakorlásával a szövegértési és fordítási készség fejlesztése. A görög-római kultúra magyar művelődésben betöltött hatásának értékelésére és megbecsülésére nevelés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: participium coniunctum. Alárendelő összetett mondatok a latin nyelvben. Alanyi és tárgyi mellékmondatok. Kérdő alanyi és tárgyi mellékmondatok (függő kérdés). Célzatos alanyi és tárgyi mellékmondatok (függő felszólítás). Célhatározói mellékmondatok.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Vergilius: Aeneis című eposzának II. könyvéből. Pl. az elbeszélés nehézségei (1-13.), Laokoon ellenzi a faló bevontatását (40-39), Laokoón halála (201-224), Aeneas és Hektór; Aeneas felébred, és szétnéz (291-313), Aeneas találkozik a városban Panthusszal (324-327), csodálatos láng Iulus feje fölött (681-698).</p> <p>Művelődés: A görög szobrászat.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> Hasonló szerkesztési, grammatikai rendszer (pl. alárendelő mondatok). <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	stilisztikai példatár, szinonima, főnevesülés, metrika, mozgás- és érzelemábrázolás a szobrászatban	

Tematikai egység	VII. Liber IV. Aeneidos.	Órakeret 10
Előzetes tudás	Ismeretlen nyelvtani elemeket nem tartalmazó mondatok készségi szintű elemzése és magyarra fordítása tanári segítséggel vagy kommentárral. Egyszerű latin mondatok és ezekből épülő rövid szövegek önálló alkotása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Eredeti latin szövegek önálló olvastatása, szabatos magyar fordíttatása tanári segítséggel vagy megfelelő kommentárral. A római hagyományok szerepének felismertetése a tárgyalt szerzők műveiben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: coniugatio periphrastica activa. Következményes mellékmondatok, quod kötőszós értelmezői mellékmondatok (függő kijelentés), okhatározói mellékmondatok.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Verselemzés, irodalmi alkotások befogadása. <i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy</p>

<p>Szövegfeldolgozás: Részletek Vergilius: Aeneis című eposzának IV. könyvéből. Pl. Aeneas előadásának hatása Didóra (1-14), Dido nem tud szenvedélyén úrrá lenni (68-85), Dido átka (622-629), Dido felelősségre vonja Aeneas (314-324).</p> <p>Művelődés: Görög-római festészet és mozaikművészet. Dido és Aeneas kapcsolata.</p>	<p>erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény. Önmegvalósítás és önkorlátozás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>skandalás, eredeti szöveg, műfordítás, pius vagy impius Aeneas</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>VIII. Liber VI. Aeneidos.</p>	<p>Órakeret 11</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A grammatikai-stilisztikai szakkifejezések, az alaktani ismeretek helyes alkalmazása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A grammatikai elemzőkészség fejlesztése, a mondattani ismeretek kibővítése, rendszereztetése. A megismert fordítástechnikai és szövegelemző módszerek folyamatos gyakorlásával a szövegértési és fordítási készség fejlesztése. Az európaiság gyökereinek mélyebb megértése a tárgyalt szerzők hatását értékelve.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: coniugatio periphrastica passiva. Időhatározói mellékmondatok.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Vergilius: Aeneis című eposzának VI. könyvéből. Pl. invocatio (264-272), Aeneas az Alvilágban vigasztalni próbálja Didót (455-476), Róma hivatása (847-853), az Elysium mezői (637-641), Aeneas találkozik Anchisesszel (684-694).</p> <p>Művelődés: A lélek élete a test halála után (görög-római gondolkodók nézetei).</p>		<p>Idegen nyelvek: szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata. Etika: A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. A valláserkölcs értékei a világi etikában. Filozófia: görög filozófiai problémák római szerzőknél. Vizuális kultúra: a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>		<p>Cum temporale, cum historicum, sztoicizmus, lélekvándorlás.</p>

Tematikai egység	IX. Libri VII-XII. Aeneidos.		Órakeret 10
Előzetes tudás	Ismert latin szöveg helyes intonációval, verses szöveg megfelelő időmérték szerint felolvasása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szótárhasználat fejlesztése különböző szótárak önálló használatával. Az európaiság gyökereinek mélyebb megértése a tárgyalt szerzők hatását értékelve.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: esettani jellegzetességek. Megengedő, feltételes és hasonlító mellékmondatok. A szóképzés formái, gyakorlata (az ige-, főnév-, melléknévképzők, képzett szavak keresése).</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Vergilius: Aeneis című eposzának VIII-XII. könyvéből. Pl. Augustus és Agrippa Aeneas pajzsán (VIII. 678-684), Kleopátra és a keleti istenek a pajzsán (VIII. 696-706), Nisus és Euryalus hőstette (IX. 394-449), Aeneas és Turnus párviadala (XII. 919-952). A magyarról latin nyelvre történő fordítás gyakorlása néhány mondat fordításával.</p> <p>Művelődés: Vergilius és Homérosz. Az Aeneis esztétikai értékei.</p>		<p><i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény. Önmegvalósítás és önkorlátozás.</p> <p><i>Informatika:</i> tartalom keresése az interneten; internetes szótárak használata; az IKT használata.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Casus realis, potentialis, irrealis, eposz		

Tematikai egység	IX. Libri VII-XII. Aeneidos.		Órakeret 10
Előzetes tudás	Ismert latin szöveg helyes intonációval, verses szöveg megfelelő időmérték szerint felolvasása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szótárhasználat fejlesztése különböző szótárak önálló használatával. Az európaiság gyökereinek mélyebb megértése a tárgyalt szerzők hatását értékelve.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: esettani jellegzetességek. Megengedő, feltételes és hasonlító mellékmondatok. A szóképzés formái, gyakorlata (az ige-, főnév-, melléknévképzők, képzett szavak keresése).</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Vergilius: Aeneis című eposzának VIII-XII. könyvéből. Pl. Augustus és Agrippa Aeneas pajzsán (VIII. 678-684), Kleopátra és a keleti istenek a pajzsán (VIII. 696-706), Nisus és Euryalus hőstette (IX. 394-449), Aeneas és Turnus párviadala (XII. 919-952). A magyarról latin nyelvre történő fordítás gyakorlása néhány mondat fordításával.</p> <p>Művelődés: Vergilius és Homérosz. Az Aeneis esztétikai értékei.</p>		<p><i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény. Önmegvalósítás és önkorlátozás.</p> <p><i>Informatika:</i> tartalom keresése az interneten; internetes szótárak használata; az IKT használata.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Casus realis, potentialis, irrealis, eposz
--------------------------------	--

Tematikai egység	X. De Eclogis et Georgica	Órakeret 10
-------------------------	----------------------------------	------------------------

Előzetes tudás	Az alapvető mondattani jellegzetességek felismerése és elemzése. Ismert latin szöveg helyes intonációval, verses szöveg megfelelő időmérték szerint felolvasása. Műfajok az ókori görög irodalomban.
-----------------------	--

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A grammatikai elemzőkészség fejlesztése, a mondattani és az esettani ismeretek kibővítése, rendszereztetése. A görög-római kultúra magyar művelődésben betöltött hatásának értékelésére és megbecsülésére nevelés.
---	---

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Grammatikai ismeretek: Ismétlés: a vocativus. A passivum – a szenvedő szerkezet szerkesztése (mondatok átalakítása: activ-passiv, passiv-activ). Vonatkozó mellékmondatok.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Vergilius: Eclogae és Georgica című műveiből. Pl. I. ecloga (1-10, 79-84), IV. ecloga (1-10), Orpheus és Eurydice (Georgica IV. 464-506), a polgárháború következményei (Georgica I. 505-509)</p> <p>Művelődés: Vergilius Eclogái; Vergilius Georgicája, Orpheus mítosza Vergiliusnál; Vergilius utóélete.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Nyelvtani párhuzamok (pl. igenevek szerepe, mellérendelés és alárendelés). Verselemzés, irodalmi alkotások befogadása. Radnóti eklogái. <i>Ének-zene:</i> Zeneművek hallgatása (pl. Gluck: Orpheus és Eurydice.) <i>Filozófia:</i> görög filozófiai problémák római szerzőknél. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p>
---	---

Kulcsfogalmak/ fogalmak	archaikus nyelvezet, stilisztikai példatár, szinonima, főnevesülés, metrika, skandálás, bukolikus téma, idill, tanköltemény, ekloga
--------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén	A tanulók legyenek képesek ismert latin szöveg szóképletének és nyelvtani elemeinek felismerésére és magyarázatára. Ismerjék a szóképzés logikai rendszerét. A tanulók tudjanak megfelelő időmérték szerint felolvasni ismert prózai és verses szöveget, ismerjék fel és magyarázzák meg a szöveg szóképletének és szerkesztésének jellegzetességeit. A tanulók legyenek képesek több szempontból elemezni az olvasott rövidebb műveket, és a hosszabb alkotásokból vett részleteket.
---	---

A továbbhaladás feltételei

- A szóképlet elsajátítása
- Egyre önállóbb munka: fordítás, elemzés (alaktani és mondattani), szövegértelmezés
- A tanuló is a tanár is arra törekedjen közös munkájuk során, hogy a rohamosan gyarapodó ismeretekben újra és újra szintézist teremtsenek

12. évfolyam

Tematikai egység	I. Titus Lucretius Carus	Órakeret 9
Előzetes tudás	Klasszikus szövegek hagyományos magyar ejtés szerinti felolvasása. A grammatikai-stilisztikai szakkifejezések, az alaktani ismeretek helyes alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin nyelvtani jelenségek ismeretének elmélyítése, sokoldalú alkalmaztatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Alaktani ismeretek ismétlése (az öt declinatio, az igeragozás rendszere). Coniugatio periphrastica activa et passiva (két eddig különálló nyelvtan összekapcsolása, a kellés kifejezési módjainak gyakorlása). Archaizmusok.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Részletek Lucretius De rerum natura c. tankölteményéből (pl. Venus-himnusz I. 1-20, Porszem-hasonlat II. 112-124).</p> <p>Művelődés: Lucretius költészete</p>	<p>Filozófia: görög filozófiai problémák római szerzőknél. Vizuális kultúra: a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben. Fizika: atomelmélet.</p>	

(Epikurosz és Lucretius, Lucretius költészetének jellemzői, Lucretius hatása). Az ókori és görög és római) filozófia)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	coniugatio periphrastica, epikureizmus, atomos, tanköltemény

Tematikai egység	II. Lucius Annaeus Seneca		Órakeret 8
Előzetes tudás	Klasszikus szövegek hagyományos magyar ejtés szerinti felolvasása. Egyszerű latin mondatok és ezekből épülő rövid szövegek önálló alkotása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin nyelvtani jelenségek ismeretének elmélyítése, sokoldalú alkalmaztatása. Eredeti latin szövegek önálló olvastatása, szabatos magyar fordíttatása tanári segítséggel vagy megfelelő kommentárral. A római hagyományok szerepének felismertetése a tárgyalt szerzők műveiben.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Az I. imperativus passivi, a II. imperativus és a supinumok mondattani szerepének magyarázata (a fordítások sokszínűségének bizonyítása, pl. célhatározás, tekintethatározó). A melléknevek és adverbiumok használatának és az accusativus és nominativus használatának ismételése. Névmások, (névmási határozósók) az összetett mondatban,</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás Lucius Annaeus Seneca prózai műveiből. Pl. Tarts önvizsgálatot minden este! (De ira III. 36.), a panaszkodás nem változtatja meg a sorsot (Cons. ad Pol. IV.), vagyon és filozófia (Epistulae morales XVII. 1-5, 11), bennünk van az isten (Epistulae morales XLI. 1-2, 4-5, 7-8), a rabszolga is ember (Epistulae morales XLVII. 1-5, 10-11, 21).</p> <p>Művelődés: A római irodalom az ezüstkorbán. A görög és római filozófia. Seneca értelmezése (a sztoikus filozófia, Seneca sajátos stílusa, életének megítélése, utóélete).</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Stílus és mondanivaló kapcsolata. Prózaelemzés, irodalmi alkotások befogadása. <i>Idegen nyelvek:</i> szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Római történelem a Kr.u. I. században. <i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény. Önmegvalósítás és önkorlátozás. A vallás erkölcs értékei a világi etikában. <i>Filozófia:</i> görög filozófiai problémák római szerzőknél.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Supinum, sztoicizmus, „staccato” stílus.		

Tematikai egység	III. Quintus Horatius Flaccus és Albius Tibullus	Órakeret 17
Előzetes tudás	Ismert latin szöveg helyes intonációval, verses szöveg megfelelő időmérték szerint felolvasása. A tanult szókincs ismerete, használata. Műfajok az ókori görög irodalomban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A teljes szókincs elsajátíttatása, alkalmazása. A görög-római kultúra magyar művelődésben betöltött hatásának értékelésére és megbecsülésére nevelés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Az „egyenes” és a függő beszéd (oratio recta és obliqua). A felszólítás, a tiltás és a buzdítás kifejezése - gazdag kifejezési formái (gyűjtés olvasmányokból). A participiumok képzésének és használatának, és a nominativus és accusativus használatának ismétlése. Az általános alany. A megengedő mellékmondat és helyettesítő szerkezeti; Névszók és határozószók egyedi rendhagyásai; Ógörög írás, olvasás; Görög szavak a latinban; A mondatrövidítő szerkezetek (nominativus cum infinitivo, accusativus cum infinitivo, ablativus absolutus, participium coniunctum, ablativus absolutus mancus) transzformálása egyszerű példákon. Az általános alany; megengedő mellékmondatok; A névszók és határozószók egyedi rendhagyó alakjai; Ismerkedés a restituált ejtéssel.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás Quintus Horatius Flaccus költeményeiből. Pl. Ad Maecenatem (Carm. I. 1.), Ad Thaliarchum (Carm. I. 9.), Ad Leuconoen (Carm. I. 11.), Ad Aristium Fuscum (Carm. I. 22.), Ad Licinium (Carm. II. 10.), Odi profanum volgus (Carm. III. 1. 1-4), Ad Lydiam (Carm. III. 9.), Ad Hebrum (Carm. III. 12.), Ad Melpomenem (Carm. III. 30.), Ad Tibullum (Epist. II. 4.), De arte poetica (Epist. II. 3., részletek). Tibullus: Detestatio belli (I. 10.) A stilisztikai-verstani ismeretek rendszerezése (verslábak, metrumok, strófaszervezetek). A gyakoribb strófák felismerése, s a metrumolvasás szabályainak alkalmazásával történő felolvasása. A műfordítás problémái és sajátossága. Az olvasott szövegekhez kapcsolódó zeneművek megismerése (pl. IKT hozzáféréssel).</p> <p>Művelődés: Horatius költeményeinek feldolgozása (pályafutásának sajátosságai, filozófiai nézeteinek megjelenítése költeményeiben, alkotásainak esztétikai értékei, a szerző utóélete, műfordítási problémák). Tibullus munkássága, barátsága Horatiussal. Klasszikus kultúra.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Műfajok az ókori görög irodalomban. Verselemzés, irodalmi alkotások befogadása. Stílus és mondanivaló kapcsolata. Verslábak, strófaszervezetek, a műfordítás problémái. Berzsenyi és Horatius; Babits és Horatius. <i>Idegen nyelvek:</i> szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Római történelem Augustus korában. <i>Ének-zene:</i> versek megzenésítése. <i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. <i>Filozófia:</i> görög filozófiai problémák római szerzőknél.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	oratio recta, oratio obliqua, stilisztikai példatár, szinonima, főnevesülés, metrika, skandálás, eredeti szöveg, műfordítás, strófa, kakofónia, carpe diem, aurea mediocritas, himnusz
------------------------------------	--

Tematikai egység	IV. Cornelius Tacitus		Órakeret 16
Előzetes tudás	Fordítástechnikai alapismeretek. A görög és a római kultúra kapcsolata.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Bilinguis szövegek olvasásának elsajátítása. A római hagyományok szerepének felismertetése a tárgyalt szerzők műveiben.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: a deponens és semideponens igék ismétlése. A rövid i tövű igék rendszerezése; Főnevesülés; A consecutio temporum fő- és mellékszabályainak és a függő kérdés ismétlése, alkalmazása. A cél kifejezési lehetőségei. Latin-magyar középszótár és internetes szótár használata, tanári irányítás nélkül közepes nehézségű szövegek fordítása. Fordítási ismeretek rendszerezése.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás Cornelius Tacitus prózai műveiből. Pl. Előszó az Annaleshez (Annales I. I. 1.; Augustus hatalomrajutása (Annales I. I. 2.), Ann. I.5.;), Tiberius bemutatkozása a senatusban (I. I. 8.), Róma égése és a keresztyének (Annales XV. 44.), Seneca halála (Annales XV. 62-64), A római tömeg a polgárháborúban (Historiae III. 83.). Stíluselemzés, a szöveg művészi tagolásának áttekintése. Varietas.</p> <p>Művelődés: Az ezüstkori irodalom. Tacitus történeti műveiből származó szemelvények olvasása (valóság és életérzés problémája, műveinek értéke, a szerző utóélete). Tacitus történetírása és hatása humanista magyar történetírásra.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Stílus és mondanivaló kapcsolata. A műfordítás problémái.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata.</p> <p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> az orvosi latin nyelv egyszerűbb, általános kifejezései, a természettel kapcsolatos szavak, kifejezések.</p> <p><i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Deponens, semideponens, eredeti szöveg, műfordítás, sine ira et studio, tacitusi tömörség		

Tematikai egység	V. Petronius, Martialis, epigrammata		Órakeret 9
Előzetes tudás	Kétnyelvű szótárak használatának alapelvei.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A latin mondatok elemeztetése, az áttekintő, a rendszerező és a szintetizáló képesség fejlesztése. A szótárhasználat elsajátítása kis-, közép és internetes szótár segítségével.		

	A fordítástechnika javítása rövid mondatok magyarról latinra fordításával.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Grammatikai ismeretek: Alárendelő mondatok ismétlése (ut, ne, quod kötőszó használata). A szövegekben előforduló egyszerű és összetett (alá- és mellérendelő mondatok) mondatok, kötőszavak rendszerezése (egyszerű mondatok, ún. mintamondat modellek fordítása). mondatrövidítő szerkezetek feloldása, fordítása (ablativus absolutus)</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás Petronius Satyricon c. művéből. Pl. Megérkezés Trimalchio házába (29), A lakoma kezdete (31), A vérfarkas története (62). Válogatás ókori epigrammákból. Pl. Pompei felirat a szerelemről (CIL 6.4091), Az életet élvező ember sírfelirata (CIL 6.15258), Hadrianus Caesar: Animula vagula blandula, Annius Florus et Hadrianus Caesar, Aquincumi orgonaművész siratja művész-feleségét. Válogatás Martialis epigrammáiból. Pl. Ízlés dolga (III. 8.), Saját és megosztott „vagyon” (III. 26.), A kritikus ítéletéről (VIII. 69.). Latin nyelvű feliratok – az ókortól napjainkig, különös tekintettel Pannoniára. Latin szerzők műveinek keresése e-könyvtárakban.</p> <p>Művelődés: Petronius Satyricon c. regényéből származó szemelvény feldolgozása (az ókori regény, Petronius stílusa). Martialis epigrammái (görög előzmények, Martialis jelentősége az epigramma történetében). A római étkezés és lakoma. gasztronómia. Pannoniából származó feliratos emlékek (Pannonia sajátosságai, az ókori Pannonia emlékei mai múzeumokban).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Párhuzamok (pl. a nyelvi jelek rendszere, írásjelek, szóelemek, hangok, névmások rendszere, szófajok rendszere, igeképzés). A magyar nyelvben használt latin és görög eredetű szavak felismerése; latin vagy görög eredetű szavak a média nyelvében. Az időmértékes verselés alapelvei, példái a magyar költészetből. Az ókori regény. <i>Informatika:</i> Tartalmak keresése az interneten. Az interaktív tábla alkalmazása. Interneten elérhető szótárak, internetes szövegkiadások keresése és felhasználása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szócsalád, szókezdő elem, skandálás, eredeti szöveg, műfordítás, kakofónia, regény, satirikus írás.

Tematikai egység	VI. Plinius Minor	Órakeret 10
Előzetes tudás	A grammatikai-stilisztikai szakkifejezések, az alaktani ismeretek helyes alkalmazása. A tanult szókinés ismerete, használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ezüstkori latin nyelv alapvető sajátosságainak megismertetése. Az önálló tanulás, a digitális képességek, valamint az internetes keresés és szerkesztés fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Grammatikai ismeretek: Az ezüstkori latin nyelv sajátosságai (a stiláris jegyek elkülönítése szövegekben). Az esettani jelenségek kibővítése (a gyakoribb esetek ismert	<i>Idegen nyelvek:</i> szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata.	

<p>szövegekben történő felismerése és fordítása). Sokjelentésű kötőszavak. Volo, nolo, malo ragozásának ismétlése. Sokjelentésű kötőszavak rendszerezése.</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás Plinius Minor leveleiből. Pl. IV. 13. Iskolát alapít szülővárosában, VI. 16. Pompeji pusztulása (részletek), X. 96. a keresztényekről (részletek), X. 97. Traianus válasza. Válogatás római jogi szövegekből. Pl. Jóhiszeműség és az ügyfél érdeke (Gaius 3 ad ed. provinc.), A mater familias erkölcsi kategória (Dig.50.16.46.1 Ulpianus 59 ad ed.) Hírek latinul. Latin nyelvű folyóiratok.</p> <p>Művelődés: Szemelvények Plinius Minor leveleiből (a kor tükröződése a szerző írásaiban, az irodalmi levél műfaja Pompeji. A témához kapcsolódó 3D-s rekonstrukciók, filmek, ismeretterjesztő anyagok megtekintése.). A római jogrend.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Irodalmi, költői levelek. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Római történelem Augustus korától a Nyugat-Római Birodalom bukásáig. <i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben; Pompei művészete. <i>Informatika:</i> Tartalmak keresése az interneten. Az interneten elérhető különféle elektronikus szótárak használata. Az internetes szótárak iránti kritikus attitűd kialakítása. IKT használata.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	archaikus nyelvezet, stilisztikai példatár, szinonima, főnevesülés, metrika

Tematikai egység	VII. Keresztény örökség	Órakeret 10
Előzetes tudás	Az alapvető mondattani jellegzetességek felismerése és elemzése. Egyszerű latin mondatok és ezekből épülő rövid szövegek önálló alkotása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyházi latin nyelv alapvető sajátosságainak megismertetése. Eredeti latin szövegek önálló olvastatása, szabatos magyar fordíttatása tanári segítséggel vagy megfelelő kommentárral. Az európaiság gyökereinek mélyebb ismerete a tárgyalt szerzők és szövegek jelentőségét értékelve.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Az alárendelő mondatok ismétlése (pl. cum, quod kötőszó). Az oratio recta és obliqua értelmezése (párhuzam az élő idegen nyelvekkel).</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás az ókeresztény irodalomból. Pl. Vulgata: Magnificat (Luc. 1:46-55), Crucifixio (Luc. 23: 33-49), Augustinus Aurelius: Megtérés (Confessiones VIII., 12, 28-30.), Ambrosius: Hymnus II, Liturgia: Symbolum Apostolicum, Requiem, Ordinarium Missae</p> <p>Művelődés: Az ókeresztény irodalom (a latin liturgia, Aurelius Augustinus jelentősége az európai vallás- és művelődéstörténetben).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az egyházi latin nyelv szerepe. Szavak eredete, párhuzamok keresése a szavak jelentésében. <i>Idegen nyelvek:</i> szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Római történelem Augustus korától a Nyugat-Római Birodalom bukásáig.</p>	

	<p><i>Etika:</i> A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. A valláserkölc értékei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a feldolgozott témák megjelenítése az európai művészetben.</p> <p><i>Ének-zene:</i> zeneművek hallgatása.</p> <p><i>Informatika:</i> tartalom keresése az interneten; internetes szótárak használata; az IKT használata.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Credo, Kyrie, Gloria, Agnus Dei, "tolle, lege"

Tematikai egység	VIII. Középkori és reneszánsz latinság	Órakeret 10
Előzetes tudás	A tanult szókincs ismerete, használata. Irodalmi művek értelmezésének módszertana.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A teljes szókincs elsajátíttatása, alkalmazása. Az európaiság gyökereinek mélyebb megértése a tárgyalt szerzők hatását értékelve. A görög-római kultúra magyar művelődésben betöltött hatásának értékelésére és megbecsülésére nevelés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Grammatikai ismeretek: Az alárendelő mondatok ismétlése (pl. feltételes és vonatkozó mellékmondatok)</p> <p>Szövegfeldolgozás: Válogatás középkori szövegekből. Érdemes a középkori magyar irodalom és történelem órai forrásokkal összehangolni, így akár a bilinguis szövegolvasás gyakoroltatható.</p> <p>Pl. Decreta Stephani Regis: De observatione dominici diei (I. VIII.), De strigis (I. XXXIII.), Bulla Aurea Andreae II. regis Hungariae MCCXXII: De iure resistendi, Anonymus (P. Magister): Quare Hungari dicitur? (Gesta Hungarorum 2.), De Almo primo duce (Gesta Hungarorum 3), Chronicon Pictum: Corona et gladius (92.), Petrus Abaelardus: Sabbato ad vespas hymnus, Thomas Aquinas: Lauda, Sion, Carmina Burana: O Fortuna (I. 171.), Tempus est iocundum (1. 791.)</p> <p>Válogatás Janus Pannonius verseiből. Pl. Qualem optat amicam (Epigrammata 140.), Laus Pannoniae (Epigrammata 362.), Pro pace (Epigrammata 459.), De Laurentio Valla (Epigrammata 331.), De amygdala in Pannonia nata</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az antik műveltség átörökítése. Vers- és prózaelemzés, irodalmi alkotások befogadása. Stílus és mondanivaló kapcsolata. A műfordítás problémái.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> szavak, kifejezések továbbélése, leánynyelvek szóhasználata.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Európai és magyar művelődéstörténet a későókortól napjainkig. Középkori magyar történelem forrásai.</p>	

<p>(Epigrammata 427.), Janus Pannonius moriens (Epigrammata 462.) Válogatás későbbi latin nyelvű irodalomból. Pl. Forgách Ferenc: <i>Eger védelme 1552-ben. Bornemissza Gergely találmánya</i>, II. Rákóczi Ferenc: <i>Surgens e lecto. (Aspirationes principis Christiani)</i></p> <p>Művelődés: A magyarországi latinság (középkori költemények és Janus Pannonius versei, oklevelekből és történeti művekből vett részletek elemzése, a latin nyelv változása az olvasott részletek tükrében).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ora et labora, középkor, reneszánsz</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a tanév végén</p>	<p>A tanulók váljanak képessé ismeretlen szövegben található alaktani, mondattani és szövegszerkesztési jelenségek felismerésére és magyarázatára, majd fordítására. Legyenek képesek szótárt használva ismeretlen latin szöveget jó magyarsággal lefordítani. Tudják rendszerezni, értelmezni és értékelni a szövegek tartalmi hangsúlyait, főbb információit. A tanulók törekedjenek a római irodalom értékeinek megbecsülésére, az európai és a magyar hagyományok tiszteletére.</p>
--	--

A továbbhaladás feltételei

- A tanulók lehetőleg jussanak el oda, hogy a tananyagban jól eligazodnak, önállóan és nagy tévedések nélkül megértik az olvasott szöveget alaktanilag, mondattanilag és tartalmilag egyaránt.
- Törekedjenek a magyaros fordításra, azt azonban el kell fogadnia a tanárnak, hogy tanítványai nem tudnak jobban fordítani annál a szintnél, amilyen a magyar nyelvet ismerik és beszélik. Lelkiismeretes munkánkkal ezen a szinten mindenesetre sokat emelhetünk.
- A tanulók rendelkezzenek helyes ismeretekkel az ókori görög-latin kultúráról, tudásuk legyen produktív és ismerjék ennek a tudásnak az értékét.